

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช

DEVELOPMENT OF THE TRAINING CURRICULUM FOR THE
RAM-TONE KHONG DEE KORAT FOLK DANCE



พงศธร กัณหา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดร่ำโทนของดีโคราช



พงศธร กัณหา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	11
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	13
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	14
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	16
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	17
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
บทที่ 2 ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1 การพัฒนาหลักสูตร.....	20
2.2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	22
2.3 หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏ ศิลปนครราชสีมา พุทธศักราช 2562	31
2.4 ไร่โทนโคราช.....	33
2.5 การประเมินหลักสูตร.....	44
2.6 ความพึงพอใจต่อหลักสูตร.....	47
2.7 วิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	73
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก.....	83
ภาคผนวก ข.....	90
ภาคผนวก ค.....	92
ภาคผนวก ง.....	110
ประวัติผู้วิจัย.....	199

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4.1	แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน.....	63
ตารางที่ 4.2	แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน.....	65
ตารางที่ 4.3	แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏ ศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน.....	66
ตารางที่ 4.4	กำหนดระยะเวลาการอบรมและค่าน้ำหนักคะแนน.....	67
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของหลักสูตร ฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช โดยรวมเป็นรายด้าน จำนวน 7 ด้าน ของผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน.....	69
ตารางที่ 4.6	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทน ของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม.....	70
ตารางที่ 4.7	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทน ของดีโคราช ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏ ศิลป์นครราชสีมา.....	71
ตารางที่ 4.8	แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำ โทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา.....	71
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช.....	72

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	16
ภาพที่ 2.1	การแต่งกาย.....	39
ภาพที่ 2.2	ทรงผมผู้แสดงชุดรำโทนของดีโคราช.....	40
ภาพที่ 2.3	ดอกไม้ทัดหู.....	40
ภาพที่ 2.4	เครื่องประดับฝ่ายชาย.....	41
ภาพที่ 2.5	เครื่องประดับฝ่ายหญิง.....	41
ภาพที่ 2.6	วงรำโทน.....	42
ภาพที่ 2.7	รูปแบบการรำเป็นแถวหน้ากระดาน.....	43
ภาพที่ 2.8	รูปแบบการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา.....	43



หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช
ชื่อ - นามสกุล	นายพงศธร กัณหา
สาขาวิชา	นาฏศิลป์ศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์, ศศ.ม.
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านความรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 4) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช 2) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบก่อนและหลังอบรม 4) แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ 5) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ 6) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 7) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลังอบรมหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก 5) ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรม รำโทนของดีโคราช

Thesis Title	Development of the Training Curriculum for the Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance
Name-Surname	Mr. Phongsatorn Kanha
Program	Performing Arts Education
Thesis Advisor	Associate Professor Kamron Suntharanont, M.A.
Academic Year	2023

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) to develop the appropriateness of the proposed training curriculum of Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance for 3rd year Vocational Certificate students of Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts, 2) to compare academic achievement in knowledge of 3rd year Vocational Certificate students of Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts between before and after the training, 3) to study the learning achievement in knowledge of students studying in the 3rd year at a Vocational Certificate level at Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts, 4) to study learning achievement in practical skills of 3rd year Vocational Certificate students of Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts, and 5) to study satisfaction of students in the 3rd year Vocational Certificate level at Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts towards the proposed training curriculum of Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance.

The sample group used in the research was 30 students who were studying in the 3rd year of Vocational Certificate level at Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts in the second semester of the academic year 2022. The research tools comprised of: 1) a proposed training curriculum (or course) of Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance, 2) five plans of training activities, 3) pretests and posttests of the training, 4) a 20-item test of learning achievement, 5) an assessment form of practical skills, 6) an assessment form of curriculum appropriateness, and 7) an assessment form of students' satisfaction. The statistical devices used in the analysis were the average, standard deviation and t-test.

The results of the research revealed that: 1) the proposed training curriculum of Ram- Tone Khong Dee Korat Folk Dance was appropriate at the highest level. 2) The students' knowledge in academic achievement after the training course of Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance was statistically higher than before the training at the .05 level of significance. 3) The students gained knowledge in academic achievement in terms of quality at the very good level. 4) The students' academic achievement in practical skills was also at the very good level in terms of quality. 5) The results of the students' satisfaction towards the overall and each aspect of the proposed training curriculum of Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance was at the highest level.

Keywords: curriculum development, training curriculum, Ram-Tone Khong Dee Korat



กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ คำรณ สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.รจนา สุนทรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ และให้ข้อมูลคำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทั้งยังได้สละเวลาอันมีค่าตรวจสอบความ ถูกต้องของงานให้ในทุกขั้นตอน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ ประธานกรรมการสอบ และกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.รจนา สุนทรานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง รองศาสตราจารย์ คำรณ สุนทรานนท์ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัย รวมทั้งเสียสละเป็นกรรมการในการสอบในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร แพรพวนิต ผู้ศาสตราจารย์ รัตติยา โกมินทรชาติ ดร.हत्य นัยโมกษ์ ดร.ศตายุ สองจันทร์ นางจารุวรรณ ไร่ขาม ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งเสียสละเป็นกรรมการในการสอบในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี นายนายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช อาจารย์สมศักดิ์ บัวบุตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การแสดงพื้นบ้านอีสาน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่อนุเคราะห์ให้ข้อมูล รำโทนของดีโคราชกับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ นายทูลทองใจ ซึ่งรัมย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่อนุญาต ให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ และใช้นักเรียนในความดูแลของท่านในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ และมอบความดีทั้งหมดให้แก่ คุณมารดา นางมะลิ กัณหา คุณบิดา นายสมเกียรติ กัณหา นางชานาญ สวัสดิ์ลคร นายสุทธิรักษ์ สวัสดิ์ลคร ที่ช่วยสนับสนุนในด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง หากการวิจัย ในครั้งนี้ขาดตกบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ โอกาสนี้

พงศธร กัณหา

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนา ในด้านดังกล่าวผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญทั้ง 5 ประการ และยังคงต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ซึ่งหลักสูตรกำหนดของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ที่หลักสูตรกำหนดผู้เรียนต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่างๆ จนเกิดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล พฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560, น. 3) วิทยาลัยนาฏศิลป์ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ยังคงยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เพื่อมุ่งพัฒนาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.2550 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 124 ตอนที่ 32 วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ส่งผลให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เปลี่ยนสถานะเป็นนิติบุคคล สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาชีพเฉพาะ ถึงระดับปริญญาเอก สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนการแสดง การวิจัย และให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ ส่งเสริม ทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของชุมชนในท้องถิ่น ดังนั้น สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จึงมีภารกิจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในหลักสูตรปริญญาตรีในคณะวิชา ในห้องเรียนเครือข่ายภูมิภาค และการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะด้านและระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยมีส่วนราชการที่จัดการศึกษาในสังกัดจำนวน 18 แห่ง ดังนี้แบ่งเป็น 3 คณะ คณะศิลปวิจิตร คณะศิลปนาฏดุริยางค์ คณะศิลปศึกษา 3 วิทยาลัยช่างศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี วิทยาลัยช่างศิลปนครศรีธรรมราช ในส่วนวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่งแบ่งตามภูมิภาคของประเทศไทยทั้ง 4 ภาค คือ ภาคเหนือได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ภาคกลางได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ภาคใต้ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2563 น.2)

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันศึกษาที่มีอัตลักษณ์ มารยาทงาม รักษาความเป็นไทย และเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้ เชิดชูศิลปถิ่นอีสานใต้ จึงมีการจัดการเรียนการสอน 3 ระดับช่วงชั้น ระดับพื้นฐานมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ระดับอาชีวะประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 – 3 และระดับอุดมศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญาตรี มุ่งผลิตบัณฑิตที่เป็นครูศิลปะ นักวิชาการทางศิลปะและวัฒนธรรม และสร้างสรรค์งานวิจัย ซึ่งมีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพอย่างลุ่มลึก สามารถรองรับงานด้านอนุรักษ์พัฒนา สร้างสรรค์ สืบทอดและเผยแพร่มรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป เพื่อให้บรรลุผลตามที่คาดหวัง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีกิจกรรมทางวิชาการ เช่น โครงการเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร อัตลักษณ์ มารยาทงาม รักษาความเป็นไทย และเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้ เชิดชูศิลปถิ่นอีสานใต้ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564 น.3)

การจัดการเรียนการสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญและบริบทต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะไปสู่บริบทใหม่ สามารถให้คำแนะนำแก้ปัญหาเฉพาะด้านและรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัย ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งพัฒนาศักยภาพ และความชำนาญของผู้เรียน โดยจำแนกการเรียนการสอนออกเป็น 2 สาขาการเรียนรู้อสาขาศิลปะการแสดง ซึ่งแบ่งเป็น 5 สาขาการเรียนรู้อีกได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ปี่พาทย์ 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้เครื่องสายไทย 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้คีตศิลป์ไทย 4)กลุ่มสาระการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้าน 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สากล สาขานาฏศิลป์ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ละคร 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์โขน 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้การแสดงพื้นบ้าน (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564 น.3)

การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ได้มีการจัดการศึกษาเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการศึกษาาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพได้กำหนดคุณภาพของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับคุณวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปกรรม สาขาวิชานาฏศิลป์ ตามหลักการของหลักสูตรในการพัฒนาหลักสูตร ให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเรียนรู้ พัฒนา อนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ ศาสตร์แห่งศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และคีตศิลป์ของชาติ โดยนักเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้ เข้าใจประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ ความแตกต่างของรูปแบบ รำมาตรฐาน รำหน้าพาทย์ ระบำเบ็ดเตล็ด การแสดงเป็นชุดเป็นตอน มีทักษะ ในการปฏิบัติท่ารำและขับร้องเพลงรำมาตรฐาน รำหน้าพาทย์ ระบำเบ็ดเตล็ด การแสดงเป็นชุด ได้อย่าง ถูกต้องตามแบบแผน และนักเรียนจะต้องเรียนรู้ผลงานสร้างสรรค์และอนุรักษ์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา ในด้านทักษะความรู้ และด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งจะได้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา นักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยจะต้องมีอัตลักษณ์ท้องถิ่นโคราช ทั้งเรื่อง ทักษะท่ารำ ทักษะการร้องเพลง ทักษะการเล่นดนตรี ของจังหวัดนครราชสีมา จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการของผู้บริหารและผู้ปกครอง และนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช ของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ได้พบว่า ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช ของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของ หลักสูตรในการพัฒนาหลักสูตร นโยบายของผู้บริหาร และการเรียนของนักเรียนในรายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ในการเรียนรู้ผลงานสร้างสรรค์และอนุรักษ์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมาให้มีประสิทธิภาพ (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564 น.4)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช ที่เป็นชุดการแสดงที่เป็นผลงานสร้างสรรค์และอนุรักษ์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา และเป็นอัตลักษณ์จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ระหว่างก่อนและ หลังอบรม

1.2.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

1.2.4 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

1.2.5 เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 หลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา มีความเหมาะสมไม่ต่ำกว่าระดับมาก

1.3.2 นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม

1.3.3 นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชไม่ต่ำกว่าระดับดี

1.3.4 นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชไม่ต่ำกว่าระดับดี

1.3.5 นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชในระดับพึงพอใจไม่ต่ำกว่าระดับมาก

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช โดยมีการดำเนินงานและขอบเขตการวิจัย เป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขอบเขตประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรมี 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน

1.1 นายกำปัน นิธิวรไพบุลย์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช ประจำปี 2564

1.2 นายสมศักดิ์ บัวบุตร

หัวหน้ากลุ่มสารการแสดงพื้นบ้านอีสาน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

2. ผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน

3. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน

4. ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน

ขอบเขตเนื้อหา

ชุดรำโทนของดีโคราช ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราช ลักษณะรูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย บทร้องรำโทนของดีโคราช เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง รำโทนของดีโคราช และองค์ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช การร้องเพลงรำโทนโคราช การตีโทนโคราช และการปฏิบัติทำรำชุดรำโทนของดีโคราช

ขอบเขตสถานที่

1. บ้านพักศิลปินแห่งชาติ 336 สามแยกวัดหัวสะพาน ถนนจรระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 444 ม.10 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตเวลา

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ ปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน

ขอบเขตเนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา มีเนื้อหาสาระ 2 ด้านดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับชุดรำโทนของดีโคราช ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราช ลักษณะรูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย บทร้องรำโทนของดีโคราช เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช

2. ด้านทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การร้องเพลงรำโทนของดีโคราช การตีโทนโคราช ปฏิบัติทำรำชุดรำโทนของดีโคราช และการนำเสนอการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช

ขอบเขตสถานที่

วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ขอบเขตเวลา

เดือนเมษายน 2566 จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพที่ 1.1 ภาพกรอบแนวคิดของการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวางแผนจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช การเรียนจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคิดหลักสูตรขึ้นใหม่ตามความต้องการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.6.2 หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง หลักสูตรที่ใช้พัฒนารายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ด้านความรู้เกี่ยวกับชุดรำโทนของดีโคราช ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราช ลักษณะรูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย บทร้องรำโทนของดีโคราช เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช และด้านทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ทักษะการตีโทนโคราช และทักษะปฏิบัติทำรำชุดรำโทนของดีโคราช

1.6.3 รำโทนของดีโคราช หมายถึง การละเล่นพื้นบ้านในจังหวัดนครราชสีมาที่ร้องรำกันเป็นคู่ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงหลายคู่ มีการบรรเลงดนตรี และการขับร้องไปพร้อมกับการละเล่นรำโทน ผู้แสดงร้องเองรำทำบทไปตามบทร้องและทำนองเพลง

1.6.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่เรียนในรายวิชานาฏศิลป์

1.6.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ทักษะการตีโทนโคราช และทักษะปฏิบัติทำรำโทนของดีโคราช ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่ผ่านกระบวนการฝึกอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับความรู้ของดีโคราชได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย บทร้องของดีโคราช เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และด้านทักษะปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ทักษะการตีโทนโคราช และทักษะปฏิบัติทำรำ รำโทนของดีโคราชที่ผ่านกระบวนการฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช

1.6.6 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ ภูมิใจ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช

1.6.7 เติ้นทราย หมายถึง เป็นชื่อจังหวะหน้าทับโทนโคราช และลักษณะการเดินรำขวักไขว้ไปทั่วไม่เป็นระบบ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้หลักสูตรฝึกอบรมรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1.7.2 เป็นแนวทางในพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรายวิชานาฏศิลป์ในชุดอื่นๆ

1.7.3 เป็นการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงพื้นบ้านจังหวัดนครราชสีมา



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

2.1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

2.2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.2.1 ความหมายฝึกอบรม

2.2.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม

2.2.3 ประเภทของการฝึกอบรม

2.2.4 วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

2.2.5 ประโยชน์ของการฝึกอบรม

2.3 หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พุทธศักราช 2562

2.3.1 หลักการของหลักสูตร

2.3.2 จุดหมายของหลักสูตร

2.3.3 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์

2.4 รำโทนโคราช

2.4.1 ความหมายของรำโทน

2.4.2 ประวัติการแสดงชุดรำโทนโคราช

2.4.3 ลักษณะและรูปแบบการแสดงรำโทน

2.5.4 องค์ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช

2.5 การประเมินหลักสูตร

2.5.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

2.5.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

2.5.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

2.6 ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

2.6.1 ความหมายความพึงพอใจ

2.6.2 การวัดความพึงพอใจ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 วิจัยในประเทศ

2.1 การพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเข้าใจ ความรู้และประสบการณ์ ซึ่งได้ประมวลความหมายของหลักสูตรที่สำคัญไว้ ดังนี้

চারি บัวศรี (2542, น. 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

กมลฉัตร กล่อมอิม (2562, น. 11 - 12) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาที่ได้รับรวบรวมจัดทำไว้หรือจัดเตรียมสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับผู้เรียน โดยมีเนื้อหาสาระครบถ้วนอย่างมีระบบสามารถเข้าใจได้ง่าย และมีจุดประสงค์ชัดเจน รวมทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและล้ำสมัย ตลอดจนการประเมินผลตามสถานการณ์จริง หรือตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ทางด้านสังคม และทางด้านสติปัญญาได้อย่างครบถ้วนตามเจตนารมณ์ของการพัฒนาหลักสูตรอีกด้วย

นิคม ชมภูหลง (2533, น. 45) กล่าวว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ทั้งมวล และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ ตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างเหมาะสมกับวัย โดยผ่านกระบวนการประเมินอย่างเป็นระบบ

ขวัญชัย ขั้วนา (2560, น. 57) กล่าวว่า หลักสูตรคือ มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเองไปในทิศทางที่พึงประสงค์ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพชีวิตการเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษาเพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการศึกษาแก่เด็กอย่างไร และความสามารถให้ความรู้ สร้างเสริมทักษะและเจตคติในด้านใดบ้าง

สรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง แนวทางของการจัดการเรียนการสอนและเป็นเครื่องกำหนดทิศทางของการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบเนื้อหา กิจกรรม ในแต่ละหลักสูตร การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาด้านต่างต่างๆที่ตั้งไว้

2.1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาทุกประเภท และทุกระดับจะขาดหลักสูตรเป็นองค์ประกอบไม่ได้ เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา กำหนดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ชนันท์ ธาตุทอง (2553, น. 9) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับคือ

1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต

2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นในการจัดการการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้นๆ

3) ระดับห้องเรียนซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปสู่ต่อการปฏิบัติ เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรง โดยมีรายละเอียดและเอกสารประกอบที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร

นิคม ชมภูหลง (2533, น. 52) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรมี 9 ประการดังนี้

1) หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมิน

2) หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาชาติ

3) หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาลเพื่อให้บุคคลที่ทำการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม

4) หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย

5) หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแล ติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ

6) หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริม ความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7) หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปแบบร่างของสังคมในอนาคตได้ว่าจะเป็นรูปแบบใด

8) หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม

9) หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือใน

การพัฒนาคน ประเทศได้จัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ
ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญในระดับประเทศ ระดับสถานศึกษา ระดับรายวิชาซึ่ง
จะเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ
แผนการศึกษาชาติ ดังนั้น หลักสูตรจึงกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์
เนื้อหา สาระ กิจกรรมการสอน ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย เป็นแนวทางในการ
จัดการเรียน การสอน กำหนดแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย
เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน และมีการประเมิน
หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

2.2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.2.1 ความหมายฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นการให้ความรู้ พัฒนาทักษะและเจตคติของบุคลากรในองค์กรต่างๆ
หรือพัฒนาผู้เรียนในสถาบันศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำในรูปแบบของการจัดโครงการ นักวิชาการ
ศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

สมคิด บางโม (2559, น. 13) กล่าวว่า การฝึกอบรมหมายถึงกระบวนการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill)
และทัศนคติ (attitude) มักจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความ
เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็น
ส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลนั่นเอง

ยุทธ ไกยวรรณ (2559, น. 1) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติงานได้ มีทักษะมีความชำนาญหรือสร้าง
เสริมวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล และทันสมัยทันเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งทั้งหลาย

จงกลณี ชุตินาเทวินทร์ (2542, น. 1) กล่าวว่า การฝึกอบรมคือการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคน ทั้งในเรื่องของ
ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความรับผิดชอบต่างๆ ที่บุคคลพึงมีต่อ
หน่วยงาน และสิ่งอื่นๆที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติงาน

นิรชรา ทองธรรมชาติ และคณะ (2544, น. 12) กล่าวว่า การฝึกอบรมหมายถึง
กระบวนการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความชำนาญการอันจะทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่จำกัดการศึกษา สถานที่

เพศ และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมจะช่วยลดปัญหาของการทำงานและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

ชูชัย สมितिไกร (2544, น. 5) กล่าวว่า การฝึกอบรมคือกระบวนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติ ของบุคลากรอันจะช่วย ปรับปรุงให้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมคือ กระบวนการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะ ความสามารถ ความชำนาญและเจตคติ อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมจะช่วยลดปัญหาของการทำงาน และจะช่วยฝึกฝนบุคคลให้มีความสามารถมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการรองรับกับการทำงานให้ทันสมัย เสริมวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล และทันสมัยทันเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลง ทำให้บุคคลมีความ เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.2.2 ความสำคัญของการฝึกอบรม

จงกลณี ชูติมาเทวินทร์ (2542, น. 5) กล่าวว่า การฝึกอบรมนอกจากจะได้ประโยชน์ ในการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านเทคนิควิชาการ และความชำนาญการเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับหน่วยงานแล้ว การฝึกอบรมยังสามารถใช้แก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร อาทิ ปัญหาของความขัดแย้ง ไม่ไว้ใจกัน ปัญหาสัมพันธภาพของคนในหน่วยงาน รวมทั้งปัญหาของทัศนคติ และปัญหาอื่นๆ ที่มีผลกระทบ โดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการอบรม โดยเทคนิคการอบรมที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่ดี จะสามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้น เหล่านี้ได้ ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาองค์กรโดยตรง

สมคิด บางโม (2559, น. 15) กล่าวว่า องค์กรต่างๆจำเป็นต้องจัดให้มีการฝึกอบรม เพราะสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1) เพื่อความอยู่รอดขององค์กรเอง เพราะปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันระหว่าง องค์กรรุนแรงมาก การฝึกอบรมจะช่วยให้องค์กรเข้มแข็ง และช่วยให้พนักงานมีประสิทธิภาพในการ ทำงานยิ่งขึ้น

2) เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโต มีการขยายการผลิต การขาย และการขยายงานด้าน ต่างๆออกไป ในการนี้จำเป็นต้องสร้างบุคคลที่มีความสามารถเพื่อที่จะรองรับงานเหล่านั้น

3) เมื่อรับพนักงานใหม่จำเป็นต้องให้เขารู้จักองค์กรเป็นอย่างดีในทุกๆด้าน และต้องฝึกอบรมให้รู้วิธีทำงานขององค์กรแม้จะมีประสบการณ์มาจากที่อื่นแล้วก็ตาม เพราะสภาพการ ทำงานในแต่ละองค์กรย่อมแตกต่างกัน

4) ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วมากจึงจำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ ถ้าพนักงานมีความคิดล้ำหลังองค์กรก็จะล้ำหลังตามไปด้วย

5) เมื่อพนักงานทำงานมาเป็นเวลานานจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้น การฝึกอบรมจะช่วยกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

6) เพื่อเตรียมพนักงานสำหรับตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้น โยกย้ายงาน หรือแทนคนที่ลาออก นิสชรา ท่องธรรมชาติ และคณะ (2544, น. 19) กล่าวว่า การฝึกอบรมเปรียบเสมือน การฝึกปฏิบัติในการเพิ่มความรู้ ทักษะ และความชำนาญ และสร้างทัศนคติที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคลากรอันเป็นทรัพยากรอันล้ำค่าขององค์กร องค์กรใดมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ดีย่อมทำให้องค์กรนั้นมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันกับอารยประเทศได้ องค์กรจำเป็นต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงสินค้าและบริการเพื่อให้องค์กรหรือธุรกิจนั้นอยู่รอด

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการฝึกอบรมการได้พัฒนาบุคลากรในองค์กรในด้านองค์ความรู้ ทักษะ ให้เกิดความชำนาญการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโตในการฝึกอบรมยังสามารถใช้แก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร อาทิ ปัญหาของความขัดแย้ง ไม่ไว้วางใจกัน ปัญหาสัมพันธภาพของคนในหน่วยงาน รวมทั้งปัญหาของทัศนคติ และปัญหาอื่นๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน

2.2.3 ประเภทของการฝึกอบรม

ประเภทของการฝึกอบรมได้มีนักวิชาการศึกษาหลายๆท่านได้แบ่งการฝึกอบรมไว้ ดังนี้ ชูชัย สมितिไกร (2544, น. 8) กล่าวว่า การฝึกอบรมมีอยู่หลายประเภท และสามารถจำแนกตามเกณฑ์ต่างๆได้ดังนี้

1) แหล่งของการฝึกอบรม เกณฑ์ประเภทนี้แบ่งถึงแหล่งของผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งเป็นสองลักษณะคือ

(1) การฝึกอบรมภายในองค์กร (in - house training) การฝึกอบรมแบบนี้ เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน โดยหน่วยฝึกอบรมขององค์กรจะเป็นผู้ออกแบบ และพัฒนาหลักสูตร กำหนดตารางเวลา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรมาเป็นวิทยากร

(2) การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก การฝึกอบรมประเภทนี้มีได้เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเอง แต่เป็นการจัดจ้างองค์กรฝึกอบรมภายนอกให้เป็นผู้จัดการฝึกอบรมแทน หรืออาจจะ เป็นส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรภายนอก

2) การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม เกณฑ์ข้อนี้บ่งบอกว่าการฝึกอบรมได้รับการจัดขึ้นในขณะที่ผู้รับการอบรมกำลังปฏิบัติงานอยู่ด้วย หรือหยุดพักการปฏิบัติงานไว้ชั่วคราว เพื่อรับการอบรมในห้องเรียน

(1) การฝึกอบรมในงาน (on – the – job training) การฝึกอบรมประเภทนี้จะกระทำโดยการให้ผู้รับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติงานจริงๆ ในสถานที่ทำงานจริง

(2) การฝึกอบรมนอกงาน (off – the – job training) ผู้รับการฝึกอบรมประเภทนี้จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสถานที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะ และต้องหยุดพักการปฏิบัติงานภายในองค์กรไว้เป็นเวลาชั่วคราว จนกว่าการฝึกอบรมจะเสร็จสิ้น

3) ทักษะที่ต้องการฝึกอบรม หมายถึง สิ่งที่ต้องการฝึกอบรมจะต้องเพิ่มพูนหรือสร้างขึ้นในตัวผู้รับการอบรม

(1) การฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค (technical skills training) คือการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักร การวิเคราะห์สินเชื่อ การซ่อมแซมรถยนต์ เป็นต้น

(2) การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (managerial skills training) คือการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะการจัดการและบริหารงานโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้รับการอบรมมักจะมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการหรือหัวหน้างานขององค์กร

(3) การฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ (interpersonal skills training) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรม มีการพัฒนาทักษะในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน

4) ระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ระดับความผิตชอบในงานของผู้เข้ารับการอบรม

(1) การฝึกอบรมระดับพนักงานปฏิบัติการ คือการฝึกอบรมที่จัดให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าโดยตรง โดยมากจะเป็นการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

(2) การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน คือการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับต้นขององค์กรโดยส่วนใหญ่แล้ว การฝึกอบรมประเภทนี้มักจะมีหลักสูตรที่ให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงาน

(3) การฝึกอบรมระดับผู้จัดการ กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอบรมประเภทนี้คือ กลุ่มพนักงานระดับผู้จัดการฝ่ายหรือผู้จัดการระดับกลางขององค์กร เนื้อหาของการฝึกอบรมแบบนี้

ก็จะมุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการและบริหารงานที่ลึกซึ้งมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สามารถบริหารงานและจัดการคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) การฝึกอบรมระดับผู้บริหารชั้นสูง การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการอบรมซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร อาทิ ผู้อำนวยการฝ่าย กรรมการบริหาร ประธาน และรองประธานบริษัท มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการบริหารองค์กร

จกกลณี ชุตติมาเทวินทร์ (2542, น. 10-11) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบรมเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1) การฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre – entry Training) เป็นการฝึกอบรมให้กับผู้เข้างานใหม่ หรือเพิ่งจะเริ่มโครงการใหม่ โดยทั่วไปผู้เข้าอบรมมักจะอยู่ในระยะทดลองงาน ซึ่งเนื้อหาของการอบรมจะเน้นในเรื่องของภารกิจแรกเริ่ม และภารกิจทั่วไปขององค์กร

2) การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In – Service Training) เป็นการอบรมในช่วงที่เข้าไปทำงานแล้ว หรือผ่านระยะการทดลองงานแล้ว การฝึกอบรมจะจัดให้เป็นระยะๆ ให้กับระดับของบุคลากรที่แตกต่างกันมีทั้งในเรื่องของการบริหารทั่วไป การอบรมการจัดการ การอบรมเฉพาะหน้าที่

3) การฝึกอบรมในโครงการ (Project Related Training) เป็นการอบรมที่จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในโครงการ อาทิเช่น โครงการที่ได้รับการอุดหนุนจากต่างประเทศที่มีระยะเวลาไม่นานนัก เป็นการอบรมเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะประเภทของบุคลากร

4) การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง (Self – Development Training) กรณีบุคคลที่ทำงานมานานและความรู้เริ่มตื้นเขินจะไม่ทันกับข้อมูลหรือวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอบรมเต็มเวลาหรือบางส่วนของเวลา โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะให้การอนุมัติและสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการออกไปอบรมนอกสถานที่ ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่หน่วยงานต้องการจะพัฒนา

ทวีป อภิสัทธ์ (2553, น. 5-6) กล่าวว่า การฝึกอบรมที่จัดกันอยู่โดยทั่วไปนี้อาจจำแนกออกได้เป็นประเภทใหญ่ๆ 4 ประเภท ดังนี้

1) การฝึกอบรมก่อนการทำงาน เป็นการฝึกอบรมที่จัดให้แก่บุคคลก่อนจะเข้าปฏิบัติหน้าที่การทำงาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานที่จะทำ โดยไม่เกิดความกังวลใจว่าตนเองจะเริ่มต้นทำงานอะไร

2) การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ เป็นการฝึกอบรมที่จัดให้กับบุคลากรประจำการที่ปฏิบัติหน้าที่ไปแล้วเป็นระยะเวลาพอสมควร ซึ่งบุคลากรเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการเสริมความรู้ ความเข้าใจ หรือพัฒนาด้านเทคนิคใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

3) การฝึกอบรมเป็นกรณีพิเศษเฉพาะกิจ การฝึกอบรมแบบนี้จะจัดขึ้นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย และตามความต้องการ เฉพาะของผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละวิชาชีพ หรือตามความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหาสำคัญๆ ซึ่งเกิดขึ้น และมีความจำเป็นจะต้องจัดฝึกอบรมให้เป็นกรณีพิเศษ

4) การฝึกอบรมประเภทการสัมมนา การสัมมนาเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกันในระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา ผลจากการสัมมนาจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ดี สร้างความชัดเจนและถูกต้องแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งจะส่งผลให้ การปฏิบัติงานในเรื่องที่สัมมนากันนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) การฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงาน เป็นการปฐมนิเทศหรือแนะนำงานให้แก่บุคลากรที่เข้ารับการดำเนินงานใหม่ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กร เข้าทำงานใหม่ 2) การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานที่เป็น การอบรมเพื่อให้บุคลากรมีการเสริมความรู้ ความเข้าใจ หรือพัฒนาด้านเทคนิคใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2.2.4 วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2559, น. 14) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่างอาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมได้ 4 ประการ เรียกว่า KUSA ดังนี้

1) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (knowledge, K) ให้ความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในเรื่องอบรมเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน

2) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (understand, U) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากความรู้ กล่าวคือเมื่อรู้ในหลักการและทฤษฎีแล้วสามารถตีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้

3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (skill, S) ทักษะคือความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้เครื่องมือต่างๆ การขับรถ การขี่จักรยาน เป็นต้น

4) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (attitude, A) เจตคติหรือทัศนคติ คือความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งต่างๆ การฝึกอบรมมุ่งให้เกิดหรือเพิ่มความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงาน และต่องานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ความจงรักภักดีต่อบริษัท ความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ความสามัคคีในหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่องาน ความเอาใจใส่ต่องาน ความกระตือรือร้น เป็นต้น

นิรชรา ทองธรรมชาติ และคณะ (2544, น. 13) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมคือ เป้าหมาย หรือจุดหมายปลายทางของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือให้ได้ตามคุณสมบัติที่ตั้งไว้ ในการฝึกอบรมทั่วไป องค์กรจะมีการฝึกอบรมโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อพัฒนาเจตคติความรู้ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรให้เกิด การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อต้องการได้รับการพิจารณาในการเปลี่ยนแปลงฐานะการทำงานของบุคลากร
- 3) เพื่อเพิ่มหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานของหน่วยงาน
- 4) เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มีความพร้อมที่สมบูรณ์ที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
- 5) ให้บุคลากรปรับตัวและรองรับกับสภาวะทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
6. ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงานโดยไม่ต้องรอการชี้แนะ หรือรับคำสั่งว่าให้ทำอะไร
- 7) ส่งเสริมบุคลากรให้ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป
- 8) ทำให้คนว่างงานสามารถกลับมาทำงานได้
- 9) พัฒนาพนักงานให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- 10) ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ
- 11) เพื่อลดปัญหาในการทำงานที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะความชำนาญหรือในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคลากรได้โดยอัตโนมัติ รวมทั้งการปรับเจตคติที่มีต่อองค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2.2.5 ประโยชน์ของการฝึกอบรม

ทวีป อภิลิทธิ์ (2553, น. 13 - 15) กล่าวว่า การสอนหรือการฝึกอบรมใดๆก็ตาม สิ่งที่จะจัดมุ่งให้เกิดประโยชน์ในการฝึกอบรมแก่ตัวผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะมีอยู่ไม่น้อยกว่า 3 ด้าน คือ

- 1) เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม โดยคาดหวังว่าเมื่อเกิดความรู้ความเข้าใจแล้วก็จะสามารถนำความรู้ ความเข้าใจนั้นไปใช้และไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป
- 2) เพื่อให้เกิดทักษะหรือความชำนาญงาน การฝึกอบรมให้เกิดทักษะหรือความชำนาญงานสามารถทำงานที่ได้รับการฝึกอบรมไปแล้วได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วจะต้องอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ของจริงหรือของจำลองในการฝึกอบรม และที่สำคัญก็คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องลงมือฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังจึงจะเกิดทักษะหรือความชำนาญงานขึ้นได้
- 3) เพื่อให้เกิดเจตคติที่พึงประสงค์ ถ้าการฝึกอบรมให้เกิดเจตคติบรรลุวัตถุประสงค์ก็หมายความว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมไปแล้วจะมีความตระหนักในเรื่องที่ได้รับการปลูกฝังเจตคติไปแล้วอยู่ในจิตใจตลอดไป และเมื่อถึงวาระและโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมตามเจตคติ ที่ปลูกฝังไปแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นๆ ออกมาได้โดยอัตโนมัติ

ชูชัย สมิติไกร (2544, น. 14) กล่าวว่า การฝึกอบรมบุคลากรเป็นเครื่องมือของการบริหารชนิดหนึ่ง ซึ่งได้รับ การจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นการฝึกอบรมบุคลากรจึงควรจะต้องตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กร หากการฝึกอบรมไม่สามารถจะสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายใดๆ แล้วก็ไม่มีความหมายอันใดที่จะจัดการฝึกอบรมขึ้นมา กล่าวโดยทั่วไปแล้ว การฝึกอบรมมีบทบาทในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรได้ในหลายด้านด้วยกัน ดังนี้

1) ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติของพนักงาน การฝึกอบรมจะช่วยปรับปรุงให้พนักงานมีคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการทำงานดีขึ้นกว่าเดิม อันจะส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

2) ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้างค่าแรง โดยการลดปริมาณเวลาที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ แต่อย่างไรก็ตามสินค้าหรือบริการที่มีปริมาณและคุณภาพคงเดิม

3) ช่วยลดต้นทุนการผลิต โดยการลดปริมาณสินค้าที่ผลิตอย่างไม่ได้มาตรฐาน

4) ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านการบริหารบุคคล โดยการลดอัตราการลาออกจากงาน การขาดงาน การมาทำงานสาย อุบัติเหตุ การร้องทุกข์ ที่บั่นทอนประสิทธิภาพในการทำงาน

5) ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการให้บริการแก่ลูกค้า โดยการช่วยปรับปรุงระบบการให้บริการหรือส่งสินค้าแก่ลูกค้า

6) ช่วยพัฒนาพนักงานเพื่อให้เป็นกำลังทดแทนในอนาคต การฝึกอบรมบุคลากรจะช่วยให้องค์กรมีกำลังทดแทนได้อย่างทันท่วงที

7) ช่วยจัดเตรียมพนักงานก่อนการก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น การฝึกอบรมจะช่วยทำให้พนักงานที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งใหม่ มีความพร้อมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับตำแหน่งหน้าที่ใหม่ได้อย่างเหมาะสม

8) ช่วยขจัดความล้าหลังด้านทักษะ เทคโนโลยี วิธีการทำงาน และการผลิต การฝึกอบรมจะช่วยทำให้พนักงานขององค์กรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก

9) ช่วยให้การประกาศใช้นโยบายหรือข้อบังคับขององค์กร ซึ่งได้รับการแก้ไขหรือร่างขึ้นมาใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น

10) ช่วยปรับปรุงและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานในองค์กรรวมทั้งช่วยเพิ่มพูนขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

สมคิด บางโม (2559, น. 16) กล่าวว่า การฝึกอบรมมีประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ดังนี้

1) ระดับองค์กรหรือหน่วยงาน การฝึกอบรมมีประโยชน์ระดับองค์กร ดังนี้

(1) เพิ่มผลผลิตขององค์กร ทั้งทางตรงและทางอ้อม

(2) ลดค่าใช้จ่ายแรงงาน

- (3) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงาน ทำให้พนักงานทำงานเต็มความสามารถ
 - (4) ลดความสูญเสียวัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายต่างๆ
 - (5) แก้ไขปัญหาต่างๆขององค์กร ทำให้ข่าวสารภายในองค์กรดีขึ้น
 - (6) ทำให้ก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้
- 2) ระดับผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรมมีประโยชน์ ดังนี้
- (1) ช่วยเพิ่มผลผลิตในส่วนของงานของตนให้สูงขึ้น
 - (2) ลดเวลาในการสอนงาน และลดเวลาในการพัฒนาพนักงาน
 - (3) ลดภาระในการปกครองบังคับบัญชา
 - (4) ช่วยให้พนักงานตระหนักในบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตน
 - (5) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับพนักงาน
- 3) ระดับพนักงานหรือตัวผู้เข้ารับการอบรมเอง การฝึกอบรมมีประโยชน์ ดังนี้
- (1) เพิ่มความรู้ความสามารถ เป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเอง
 - (2) ลดการทำงานผิดพลาดหรืออุบัติเหตุ
 - (3) ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน และองค์กร
 - (4) เพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ และรายได้เพิ่มขึ้น หรือโอกาสในการเปลี่ยนงาน
 - (5) ลดเวลาในการเรียนรู้
 - (6) สร้างความรู้สึกดีๆให้แก่ตนเอง ทำให้รู้สึกกระปรี้กระเปร่า เหมือนการเคาะสนิมมีกำลังใจมากขึ้น
 - (7) ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กว้างขวางขึ้น การปฏิบัติงานสะดวกขึ้น
 - (8) ความรู้กว้างขวาง ก้าวทันต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ความรู้ใหม่ๆ และสังคมที่เปลี่ยนไป
- เมื่อส่วนต่างๆดังกล่าวมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อองค์กรโดยรวม ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงสูงขึ้น

สรุปได้ว่า ในการฝึกส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและบุคลากร ประโยชน์ของการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะหรือความชำนาญงาน เกิดเจตคติที่พึงประสงค์ แก่ผู้เข้ารับการอบรม

2.3 หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา พุทธศักราช 2562

2.3.1 หลักการของหลักสูตร

1) เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียน เพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ หรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

2) เป็นหลักสูตรวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และคีตศิลป์ ที่เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนา สร้างสรรค์นวัตกรรม ด้วยความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และคีตศิลป์ ทั้งไทยและสากล ที่มี ความสัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกัน สามารถเพิ่มมูลค่าเชิงเศรษฐกิจได้โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะด้าน ด้วยการปฏิบัติจริงตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน

3) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา ระหว่างหน่วยงานและ องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

4) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้วิทยาลัย สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเรียนรู้ พัฒนา อนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ศาสตร์แห่งศิลป์ ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ของชาติสืบไป (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, น. 1)

2.3.2 จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์เป็นหลักสูตรวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และคีตศิลป์ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอนุรักษ์ สืบสานและธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เน้นให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, น. 1)

1) เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถพัฒนาองค์ความรู้ในงานอาชีพ เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบ อาชีพ มีทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการคิด วิเคราะห์ และการ แก้ปัญหา ตลอดจนทักษะการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

3) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักองค์กร สามารถ ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4) เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกันด้วยความรักและ ความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เข้าใจ และเห็นคุณค่าภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีความตระหนักและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

5) เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรมและวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัย ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจเหมาะสมกับงานอาชีพ

6) เพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, น. 2)

2.3.3 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์มี ดังนี้

1) การเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียน การสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะไปสู่บริบทใหม่ สามารถให้คำแนะนำแก้ปัญหาเฉพาะด้านและ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือ มีการประสานงานกลุ่ม รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

2) การจัดการศึกษาและเวลาเรียน การจัดการศึกษาในระบบปกติ ระยะเวลา 3 ปี การศึกษา การจัดเวลาเรียน ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือ ระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนด และวิทยาลัยอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีก ตามที่เห็นสมควร

(2) การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้วิทยาลัยเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

3) การคิดหน่วยกิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 117 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ ดังนี้

(1) รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 18 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(2) รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 36 ชั่วโมงต่อ ภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(3) รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติภาคสนาม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 54 ชั่วโมงต่อภาคเรียน รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

(4) การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่ง วิทยาการ ที่ใช้เวลาไม่น้อย กว่า 54 ชั่วโมง รวมเวลาการวัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4) การทำโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงต่อภาค เรียน รวมเวลาการ วัดผล มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562, น. 3-4)

2.4 รำโทนโคราช

2.4.1 ความหมายของรำโทน

สนอง โกศัย (2538, น. 172-173) รำโทน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันมาแต่ ครั้งโบราณกาล ถิ่นเดิมที่มีการเล่นรำโทนก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ แถวบ้านแพะ สระบุรี แต่หม่อมดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา กล่าวว่า รำโทนแพร่หลายในเมืองนครราชสีมา ก่อนที่อื่น สมทรง กฤตมโนรณ สันนิษฐานว่า น่าจะมีการเล่นรำโทนมาก่อนสมัยอยุธยา หรือก่อนหน้านี้อีกแห่ง ดังคำกล่าวอ้างในเอกสารของชาวยุโรปหลายเล่ม แม้จะมีการกล่าวถึงที่มา หรือแหล่งกำเนิดของรำโทน ไว้หลายประการด้วยกัน แต่มีข้อหนึ่งซึ่งสรุปร่วมกันก็คือ รำโทน ได้ดัดแปลงมาเป็นรำวงในภายหลัง เป็นที่นิยมเล่นกันมากทุกที่ในสมัย จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้น จะจุดตะเกียงตั้งไว้กลางวง ผู้เล่นทั้งหมดและสาวพากันยืนรอบวง เมื่อได้ยินเสียงเพลงร้องก็จะพากันรำ ไปรอบวงด้วยความสนุกสนาน อาจมีการเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว ทำให้เกิดการผูกสมักรักใคร่ กันไปก็มีเนื้อร้องของเพลงไม่ยาวมากนัก และมักซ้ำกลับไปกลับมาหลายๆเที่ยว ทำให้จำได้ง่ายและ แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว เพลงที่อยู่ในความนิยมมักเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องที่มีความหมาย เข้าใจง่าย ร้องง่าย ทำนองเร้าใจ ทำให้เกิดความสุขสนทนกันทั้งผู้ร้องและผู้รำ เครื่องดนตรีมีเพียงชิ้นเดียว คือ โทน ซึ่งใช้ดินเหนียวนำมาปั้นรูปโทนแล้วเผา ใช้ผ้าใบหรือหนังสัตว์มาชิงหน้าโทน แต่ในจังหวัด นครราชสีมา นิยมใช้ดินด่านเกวียนปั้นเป็นรูปโทน ใช้หวายชิงกับหนังตะกวอด (ซึ่งเป็นสัตว์มีอยู่ตามหัวย) โทนมี่หน้ากว้างสองแบบ คือ หน้าหกและหน้าแปด จึงใช้เรียกเป็นชื่อตามขนาดของโทน ในปัจจุบันการ เล่นรำโทน ในสถานที่แห่งอื่นอาจมีปี่ กระบอง หรือวัสดุที่ใช้ทำให้เกิดเสียงดังอื่นๆ ประกอบกับเสียง โทนให้ฟังดูคึกคักมากขึ้น ในภายหลังได้นำรามะนามาตีแทนโทน แต่ในจังหวัดนครราชสีมายังคงใช้โทนตี

ให้จังหวะการรำ และใช้อุปกรณ์อื่น เช่น ฉิ่ง กรับ ประกอบเพื่อให้คึกคักขึ้น ในสมัยก่อนทุกบ้านมีลูกสาว ต้องทำหรือซื้อโขนไว้ เวลาวางจากการทำงาน ทุกคนจะมานั่งล้อมวงกัน แล้วตีโขนขึ้นเป็นจังหวะปะโขน โขน ปะโขน โขน แสดงว่าการรำโขนจะเริ่มขึ้นแล้ว ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายตีโขน เพราะมือเบากว่า ถ้าใช้ผู้ชาย เป็นฝ่ายตีโขนจะแตก ลักษณะเช่นนี้ต่างไปจากที่อื่น ซึ่งให้ผู้ชายเป็นผู้ให้จังหวะเพลง หรือตีโขน หญิงและชายร่วมกันร้องเพลงให้หนุ่มสาวคนอื่นๆ ได้รำไปรอบวง การรำโขนจะไม่มีไหว้ครู ไม่มีพิธีการอะไรทั้งสิ้น เพราะเป็นเรื่องของความสนุกสนานในระหว่างหนุ่มสาวยามว่างจากการทำงาน หรือเมื่อมีเทศกาลงานสำคัญต่างๆ โดยเฉพาะเทศกาลตรุษสงกรานต์ หนุ่มสาวจะต้องหาพื้น ตักน้ำ ต่ำข้าวให้เสร็จก่อนวันฉลองตรุษสงกรานต์ พอถึงวันที่จะสนุกสนานกัน หลังจากทำบุญทำทาน สรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่แล้ว ตอนเย็นก็จะนัดพวกพ้องที่เป็นหนุ่มสาวไปที่ลานวัด หรือกลางลานของหมู่บ้าน เพื่อเล่นรำโขนกัน ทางบ้านปล่อยให้พ่อแม่ทำงานอื่นไปเพราะได้ทำสิ่งที่หนัก แรงแและจำเป็นต่อครอบครัวไว้ก่อนแล้ว แต่โดยมากผู้ใหญ่ก็อดที่จะตามมาดูด้วยไม่ได้ เพราะเสียงโขน เร้าใจทำให้อยู่บ้านไม่ติดการรำโขนในช่วงตรุษสงกรานต์ จะเล่นกันทั้งสองช่วง กล่าวคือ วันตรุษเริ่มที่ แรม 14 ค่ำ ไปถึงขึ้น 1 ค่ำ เป็นเวลาสามวัน วันตรุษสงกรานต์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน เรื่อยไปจน ครบเจ็ดวัน บางหมู่บ้านเล่นกันตั้งแต่ตรุษไทยไปจนถึงวันสงกรานต์ก็มี

2.4.2 ประวัติรำโขนโคราช

นวลรวี จันทร์ลุน (2558, น. 2-3) กล่าวว่า การละเล่นรำโขนโคราชได้รับอิทธิพล การละเล่นมาจากภาคกลาง ซึ่งชาวบ้านในสมัยก่อนนิยมนำวัว ควาย ไปขายยังภาคกลางในแถบจังหวัด สระบุรี หรือที่รู้จักกันว่า “เส้นทางการค้านายฮ้อย” โดยการเดินทางใช้ระยะเวลาไปกลับประมาณ 2 เดือน ดังนั้นชาวบ้านผู้ค้าขายวัว ควาย จึงจำเป็นต้องหยุดพักตามหมู่บ้าน ระหว่างทางเมื่อได้พบ เห็นการละเล่นรำโขนที่สนุกสนานของทางภาคกลาง จึงได้นำกลับมาเล่นในชุมชนของตนบ้าง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าเส้นทางการค้าของจังหวัดนครราชสีมาไปยังภาคกลางจังหวัดสระบุรี ส่งผลให้การถ่ายทอดวัฒนธรรมการเล่นรำโขนได้เกิดขึ้น ซึ่งรับวัฒนธรรมการเล่นรำโขนนี้ อาจเกิดในราวช่วงปี พ.ศ. 2460 และจากการสัมภาษณ์นายใหญ่ วิเศษพลกรัง ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้านโคราช ปี พ.ศ. 2539 กล่าวว่า การละเล่นรำโขนในจังหวัดนครราชสีมา มีการละเล่นมานานกว่า 90 ปี และนายวิจิตร ประพันธ์วิทยา ปัจจุบันอายุ 82 ปี ชาวบ้านหนองสรวง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่เข้าร่วมเล่นรำโขน ได้กล่าวว่า ในชุมชนโคราชโดยเกือบทุกอำเภอทุกท้องถิ่นที่จะมีการเล่น รำโขน โดยมักจะเล่นกันในช่วงตรุษสงกรานต์ เด็ก หนุ่มสาว ผู้เฒ่าผู้แก่ จะรวมตัวกันออกไปวัด เพื่อทำบุญ ขนทรายเข้าวัด และมีการเล่นต่างๆ อาทิเช่น เล่นชักขา เล่นสะบ้า ฯลฯ พอตักบ้าย 3 โมง ก็จะมาพร้อมกันร้องเพลงรำทำเพลง เล่นเพลงช้าเจ้าหงส์ดงลำไย จากนั้นเล่นเข้านางกระดั่ง เข้านางกะโหลก ฯลฯ และเมื่อถึงเวลาพลบค่ำจึงมาร่วมกันเล่นรำโขน การละเล่นรำโขนของชาวบ้านจังหวัด

นครราชสีมา มีมานานกว่า 90 ปี นวลรวี จันทรลูน (2558, น. 3-4) ยังกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการละเล่นรำโทน ของชาวจังหวัดนครราชสีมา นั้น มีมานานกว่า 90 ปีมาแล้ว นิยมเล่นเฉพาะในวันตรุษสงกรานต์ เล่นกัน 7 วัน บางแห่งเล่นถึง 15 วัน จุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงและเป็นโอกาสที่หนุ่มสาวได้พบปะเกี่ยวพาราสีกัน โดยส่วนใหญ่มักจะเล่นตามลานวัดหรือลานบ้าน ในสมัยนั้น เมื่อพลบค่ำสาว ๆ จะรวมตัวกันมาตีโทน เพื่อให้สัญญาณว่าหมู่บ้านนี้มีหญิงสาวมารวมกันพร้อมที่จะเล่นรำโทน หนุ่ม ๆ ทั้งในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง ก็จะเดินทางมาร่วมเล่น รำโทน โดยวิธีการเล่นดั้งเดิม ฝ่ายหญิงเตรียมพาน ยาสูบ ชันลงหิน หรือขันเงินใบใหญ่ สำหรับใส่น้ำตีมลอยไว้ด้วยขันจอกสำหรับตักน้ำ เพื่อต้อนรับฝ่ายชายและเวลาเหนื่อยล้าจากการรำรำ ใช้ครกตำข้าวคว่ำไว้กลางวงสำหรับตั้งตะเกียงเจ้าพายุ และก่อกองไฟสำหรับยังโทนซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักเพียงอย่างเดียวในสมัยนั้นโดยตีประกอบกันตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไปกรตีโทน แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1 ช่วงการตีโทนเชิญชวน : เป็นสัญญาณเรียกให้มาเล่นรำโทน แต่ละหมู่บ้านจะมีจังหวะการตีโทนต่างกัน

ช่วงที่ 2 ช่วงการตีโทน เพื่อประกอบการรำโทน : สมัยนี้มีเพียงจังหวะเดียวคือ ปะโตนโตน ปะโตนโตน

บางหมู่บ้านอาจมีเครื่องดนตรีประกอบ เช่น ปี่ กรับ ฉิ่ง ฉาบ เพื่อความครื้นเครงสนุกสนาน การละเล่นรำโทนไม่มีพิธีกรรมหรือไหว้ครู เพราะเน้นที่ความสนุกสนานเท่านั้นลักษณะลีลาท่ารำมีเพียงตั้งวง จีบ คล้ายท่าสอดสร้อยมาลา หนุ่มสาวรำต่อกันเป็นคู่ๆ เดินรอบวงกลมในลักษณะทวนเข็มนาฬิกา ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านใน ฝ่ายชายรำด้านนอก ขณะรำมีการ ยกสะเอวขม้ายชายตาระหว่างหนุ่มสาวเชิงเกี่ยวพาราสีเพลงที่ใช้ประกอบการรำโทน ภาษาโคราชเรียกว่า เพลงเซ็ดร้าว เพลงเซ็ดเก่าแก่ ได้แก่ เพลงน้ำตกไพรโยค ลมโรยโซยมา กิ่งแกมใบ ยามเย็น เจ้าเงาะ

2.4.3 รำโทนของดีโคราช

จากการสัมภาษณ์ (สมศักดิ์ บัวบุตร, สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2565) การสร้างสรรค์การแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาชุดรำโทนของดีโคราช เป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวโคราชในการตีโทนและการร้องรำกันแบบเรียบง่ายที่สื่อความหมายคำขวัญ และของดีของจังหวัดนครราชสีมา รำโทนของดีโคราชมักนิยมเล่นกันในช่วงเทศกาลหรืองานรื่นเริง และยังคงเล่นมาจนมาตลอดโดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสงกรานต์หรือวันปีใหม่ของไทย งานเลี้ยงต้อนรับแขกผู้หลักผู้ใหญ่ที่มาเยี่ยมเยือนจังหวัดนครราชสีมา จะใช้ชุดการแสดงชุดรำโทนของดีโคราชเพื่อเป็นการสื่อความของดีประจำจังหวัดนครราชสีมา ส่วนตัวโทนโคราชซึ่งเครื่องดนตรีใช้ประกอบการแสดง ก็เป็นเอกลักษณ์ ปัจจุบันตัวโทนของชาวโคราชนั้นทำมาจากดินเผาและหน้าโทนซึ่งด้วยหนังหรือหนังตะกวด โทนโคราชจังหวะของโทนโคราชนั้นจะดำเนินด้วย ปะ โตน โตน ปะ โตน โตน

2.4.4 ลักษณะและรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช

จากการสัมภาษณ์ (สมศักดิ์ บัวบุตร, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2565) การละเล่นรำโทนของดีโคราชมียุคลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครตั้งแต่บทร้องที่มีบทเชิญชวน บทหยอกล้อ บทเกี่ยวพาราสี บทล่ำลา หรือการจากลา ส่วนจังหวะทำนองการตีโทนก็จะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร มีจังหวะเฉพาะของแต่ละเพลง ตลอดจนทำนองที่สวยงามสอดคล้องกับบทร้องลำทำนองโทน โดยมีการรำเคลื่อนที่แบบทวนเข็มนาฬิกา บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญคือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช เพลงเชิดร่าวง ลักษณะท่ารำที่ประกอบการรำโทน จะเป็นท่ารำดั้งเดิมที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน ลักษณะกระบวนท่ารำฝ่ายชายเป็นการรำเกี่ยวสาวหรือต้อนสาวฝ่ายหญิงจะทำท่าปกป้องหรือหลบหลีก

2.4.5 องค์ประกอบการแสดง

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านรำโทนของดีโคราชในองค์ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช (กำป็น นิธิวรไพบูลย์, สมศักดิ์ บัวบุตร, สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2565) มีดังนี้

1) บทร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญคือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และกล่าวถึงของดีโคราชบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช เพลงเชิดร่าวง โดยนายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ (กำป็น บ้านแท่น) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช ประจำปี 2564 ได้ประพันธ์เพลงรำโทนชุด ของดีโคราช ในงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี เมื่อปีพุทธศักราช 2540 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมานำมาใช้เป็นบทร้องในการสร้างสรรค์การแสดงชุดรำโทนของดีโคราช

2) เนื้อเพลงและความหมายของเพลงรำโทนของดีโคราช

เพลงรำโทนของดีโคราช ซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านของชาวจังหวัดนครราชสีมา เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชแบ่งออกเป็น 3 ช่วง รวมทั้งหมด 7 เพลง เนื้อเพลงมีความหมาย ดังนี้

ช่วงที่ 1 เชิญชวน

เพลงโคราชร่าวง

ร่าวง ร่าวง ร่าวง	ขอเชิญองค์สาวชาวโคราช
พี่ชายเดินออกไปโค้ง (ซ้า)	แม่โฉมยงอย่ามัววนวนา
กรายแขนอ่อนๆมาพ้อนมาวด (ซ้า)	แม่สาวโคราชขอเชิญร่าวง (ซ้า)

ความหมายของเพลงโคราชร่าวง กล่าวถึง ฝ่ายชายเชิญชวนฝ่ายหญิงมาร่วมรำโทน

ช่วงที่ 2 ของดีโคราช

ช่วงของดีโคราชประกอบด้วยเนื้อเพลงที่กล่าวถึงสิ่งศักดิ์ที่ชาวโคราชนับถือ คือท้าวสุรนารี สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา เนื้อร้องและทำนองเพลง แบ่งเป็น 5 เพลง ดังนี้

1 เพลงเมืองหญิงกล้า

โคราชประตูดีสาน (ซ้า) เขาสื่อเล่าขาน มีของดีๆ
ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุรนารี เป็นศักดิ์ เป็นศรีโคราชบ้านเอง...
...ยายืนทะนงองอาจ เป็นการประกาศไม่เคยคิดเกรง
หญิงไทยใจหาญนั่นเอง (ซ้า) ที่เขาชมว่าเก่ง "ดาบแก้วแปลไกว"
หญิงไทยโคราช บ้านเอ็ง การรบก็เก่ง การเรือนก็ดี

ความหมายของเพลงหญิงกล้า กล่าวถึง วีรสตรีท่านท้าวสุรนารีในการต่อสู้จากศัตรู ที่มารุกรานเมืองโคราช

2. เพลงผ้าไหมดี

ผ้าไหม ผ้าไหม ผ้าไหม
ผ้าไหม ผืนลาย หลายสี ผ้าเนื้อดี เอาหมั่นคนงาม
เส้นไหมย้อมให้ถึงน้ำ สีสดใส ทอลายงามตา
ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคา
ยามใส่ ก็ให้สมทรง เป็นเสื้อ เป็นโสร่ง คงดูสง่า
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซ้า) เป็นหน้าเป็นตา โคราชบ้านเรา
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซ้า) เมืองนอก เมืองนา เขาสื่อกันทั่ว....

ความหมายของเพลงผ้าไหมดี กล่าวถึง ผ้าไหมปักธงชัยที่เป็นสินค้าโอท็อปที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา

3. เพลงหมี่โคราช

ผัดหมี่ ผัดหมี่ คั่วหมี่ อีแม่คนดี เอาหมี่ มาคั่ว
ผัดหมี่เขาก็ใส่หน่อถั่ว มาชิมดูถั่ว ไอนายคนดี....
อำเภอกระโทกโชคชัย อำเภอปักธงชัย อำเภอพิมาย
มาชิมกันได้ ซื่อ ชาย ก็มี
มาชิมกันได้ ซื่อ ชาย ก็มี ถ้าซื้อไปคั่วกินกะบ้าน(ซ้า)

ขอรับประกันอร่อยเด้อ....ยาย (ถูกใจแม่ยาย)

ความหมายของเพลงหมี่โคราช กล่าวถึง อาหารประจำจังหวัดนครราชสีมาคือหมี่โคราชเนื้อเพลงเป็นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้แวะมาซื้อหมี่โคราช

4. เพลงปราสาทหิน

พิมาย พิมาย พิมาย พิมาย มีปราสาทหิน

ปราสาทหินถิ่นเมืองพิมาย

คนโบราณ ท่านเอาหินมาก่อน มาเรียงต่อกัน ช้อนเทินกันไว้

ก่อกำแพงแต่งซุ้มประตู (ซำ) ล้อมปราสาทอยู่อย่างมีความหมาย

สลักลวดลายลีลา (ซำ) งดงามสง่า มีคุณค่าหลาย

ตั้งบูทวด ย่าทวดของเรา (ซำ)

จากคนรุ่นเก่า มาถึงคนรุ่นใหม่...

ต้องรักษาเอาไว้เด้อ (ซำ) ให้คู่พิมาย คู่ไทยทานทน (ซำ)

ความหมายของเพลงปราสาทหิน กล่าวถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมาคือปราสาทหินพิมายโดยสื่อถึงการก่อสร้างปราสาทหินพิมายของคนโบราณที่มีความสลักลวดลายได้สวยงาม

5. เพลงดินด่านเกวียน

ด่านเกวียน ด่านเกวียน ด่านเกวียน (ซำ)

ไม่มีล้อเกวียน มีแต่ล้อรถยนต์ พะมอนก็ยังมีหมูนวน (ซำ)

อยู่กับคนช่างปั้นดินเผา...

ปั้นครก ปั้นโอ่ง ปั้นอ่าง แกะกระถาง ปั้นปลา นกเค้า

ปั้นตัวตุ๊กตา ตุ๊กตุน จากดินแม่มูล มาเป็นดินเผา

จากดินได้มีราคา (ซำ) ฝรั่งมั่งค่า ยังขายให้เขา

เดี๋ยวนี้ ด่านเกวียน บ้านเรา เดี่ยวนี้ โคราช บ้านเรา

เด็กน้อยคนเฒ่าแสนสนุกสำราญ (ซำ)

ความหมายของเพลงดินด่านเกวียน กล่าวถึง เครื่องปั้นดินเผาซึ่งเป็นสินค้าโอท็อปที่ทำจากดินของหมู่บ้านด่านเกวียน

ช่วงที่ 3 เพลงลา

เพลงลา

ชาย ลาแล้วแม่แก้วจอมขวัญ
งามจริงงามยิ่งกว่าใคร(ซ้ำ)

หญิง อย่ามา อย่ามา ยอดฉันท
หากพี่รักน้องจริงๆ

รักชั่วชีวิตและตลอดไป

เลิศล้ำอำไพสวยจริงพี่รักจริง

กลัวไม่กีวัน จะพลันทอดทิ้ง

อย่านิ่งอยู่นาน สาบานต่ออย่าโม

ความหมายของเพลงลา กล่าวถึง การบอกรักของฝ่ายชายและการจากลา ฝ่ายหญิง
ขอคำสัญญาให้สาบานต่ออย่าโมว่าจะไม่ทอดทิ้งกัน

3) การแต่งกายรำโทนของดีโคราช

(1) การแต่งกายรำโทนของชายหญิงชาวโคราช



ภาพที่ 2.1 การแต่งกาย

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

การแต่งกายรำโทนของชายหญิงชาวโคราช ส่วนมากฝ่ายหญิงจะนิยมสวมใส่
เสื้อคอกลมผ่าหน้าแขนกระบอก นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าขาวม้าพาดไหล่ซ้ายปล่อยชายด้านหน้า
ติดเข็มกลัด เข็มขัดคาดสะเอว เหน็บผ้าป้อไว้ที่สะเอวด้านขวา หักดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม/ดอกปีบ
ส่วนฝ่ายชายใส่เสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งโจงกระเบน ผ่าขาวม้าคาดสะเอว ผูกผ้าป้อไว้มือขวา ใส่สร้อย

(2) ทรงผมชาย หญิง



ภาพที่ 2.2 ทรงผมผู้แสดงชุดรำโทนของดีโคราช

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

ทรงผม ผู้หญิงทำผมทรงกระทุ่ม ผู้ชายแต่เดิมจะนิยมเกล้าผมหรือเก็บผม ปัจจุบันทวีเก็บเรียบร้อยซึ่งสอดคล้องกับการแต่งกายในยุคสมัยเริ่มแรกของการรำโทน คือชาวโคราชจะนิยมเกล้าผมหรือเก็บผมนั่นเอง

(3) ดอกไม้ทัดหู (ดอกปีบ)

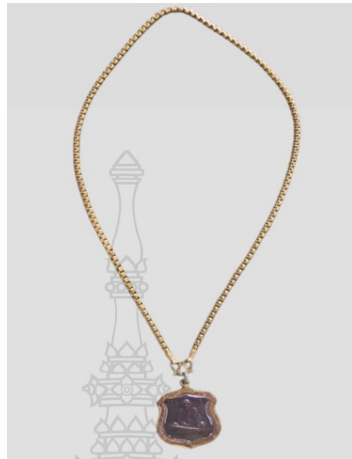


ภาพที่ 2.3 ดอกไม้ทัดหู

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

ดอกไม้ทัดหูของฝ่ายหญิงใช้ดอกปีบ เพราะเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม และมีมากในช่วงฤดูร้อนซึ่งสอดคล้องกับการแต่งกายของชาวโคราช ที่ผู้หญิงมักจะนำดอกปีบมาทัดหูเพื่อให้มีกลิ่นหอม

(4) เครื่องประดับที่ใช้ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช ใช้เครื่องประดับที่เป็นเครื่องทองเพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง นิยมนำมาสวมใส่ในงานเทศกาลสำคัญและประเพณีต่างๆ



ภาพที่ 2.4 เครื่องประดับฝ่ายชาย

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เครื่องประดับฝ่ายชาย ได้แก่ สร้อยคอ



ภาพที่ 2.5 เครื่องประดับฝ่ายหญิง

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เครื่องประดับฝ่ายหญิง ได้แก่ ต่างหู กำไล เข็มขัด และสร้อยคอ

4) เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง



ภาพที่ 2.6 วงรำโทน

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

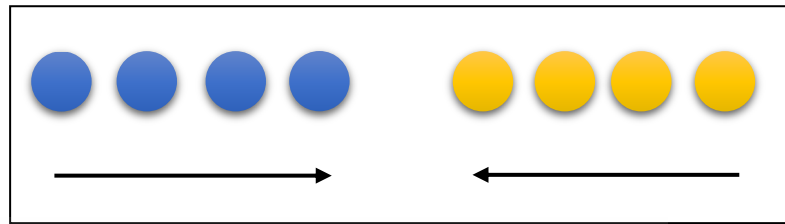
การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชมีเครื่องดนตรีหลักคือโทน โดยใช้โทนตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไป ลักษณะของโตนโคราช เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทำด้วยดินเหนียวขึ้นรูปโตนแล้วเผา หน้าโตนจะนิยมชิงด้วยหนังหรือหนังตะกวด วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช เป็นวงรำโทนประกอบด้วยโตนโคราช 2 ใบ กรับ ฉิ่ง และฉาบเล็ก



5) รูปแบบการแปรแถวในการแสดงรำโทนของดีโคราช

การเล่นรำโทนของดีโคราชมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครตั้งแต่บทร้องที่มีบทเชิดชวน บทหยอกล้อ บทเกี่ยวพาราสี บทล่ำลา หรือการจากลา ส่วนจังหวะทำนองการตีโตน ก็จะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร มีจังหวะเฉพาะของแต่ละเพลง ตลอดจนทำที่สวยงามสอดคล้องกับบท ร้องลำทำนองโตน โดยมีการรำเคลื่อนที่แบบทวนเข็มนาฬิกา บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญ คือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช เพลงเชิดรำวง ลักษณะท่ารำที่ประกอบการรำโทน จะเป็นท่ารำดั้งเดิมที่เป็นท่าทางธรรมชาติ กระบวนท่ารำ ฝ่ายชายเป็นการรำเกี่ยวสาวหรือต้อนสาวฝ่ายหญิงจะทำท่าปกป้องหรือหลบหลีก

รูปแบบการเล่นเพลงรำโทนของดีโคราช การแสดงรำโทนของดีโคราช จะมีลักษณะการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา จากที่ผู้วิจัยศึกษาได้สังเกตลักษณะการแสดงสามารถสรุปลักษณะรูปแบบการแสดงดังนี้

(1) การแปรแถวหน้ากระดาน



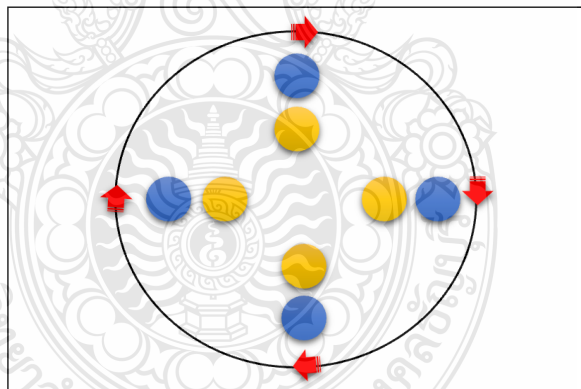
-  แทนนักแสดงผู้ชาย
-  แทนนักแสดงผู้หญิง



ภาพที่ 2.7 รูปแบบการรำเป็นแถวหน้ากระดาน

ที่มา : ผู้วิจัย, 2565

การแปรแถวหน้ากระดานนักแสดงผู้ชายเดินออกทางขวาของเวที นักแสดงผู้หญิงเดินออกทางซ้ายของเวที แปรแถวหน้ากระดาน

(2) การแปรเป็นวงกลม



-  แทนนักแสดงผู้ชาย
-  แทนนักแสดงผู้หญิง

ภาพที่ 2.8 รูปแบบการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

การแปรเป็นวงกลม โดยเดินเป็นคู่ๆ จำนวน 4 คู่ นักแสดงหญิงอยู่ด้านใน นักแสดงชายอยู่ด้านนอก มาตั้งแถวสี่แถว แล้วเดินแถวเป็นคู่ๆ เดินเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา

2.5 การประเมินหลักสูตร

2.5.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

มารุต พัฒผล (2561, น.57) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยตัดสินว่าคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดตามหรือไม่เพียงใด โดยการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และการนำผลการประเมินมาช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การประเมินผลหลักสูตรมีเป้าหมายที่สำคัญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนตลอดสำเร็จการศึกษาว่าเป็นไปตามที่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่เพียงใดแล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, น.123) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษา เพื่อตรวจสอบหลักสูตร และประเมินตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557, น.198) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือการพิจารณาว่าหลักสูตรนี้มีคุณค่าต่อผู้เรียนมากเพียงใด หลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง และข้อมูลการประเมินหลักสูตรจะนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

สุภา นิลพงษ์ (2554, น.20) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการพิจารณาความเหมาะสมของประสิทธิผลของหลักสูตร โดยวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร และรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์และตัดสินผลการใช้หลักสูตรตามเกณฑ์หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปิยะธิดา ปัญญา (2562, น.17) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการพิจารณาคุณค่า เน้นคุณภาพและความสำคัญของหลักสูตรโดยการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ และตัดสินข้อบกพร่องของหลักสูตรว่าหลักสูตรเหมาะสมกับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การส่งมอบหลักสูตรจะประเมินความก้าวหน้าและการประเมินโดยรวมขั้นสุดท้ายตั้งแต่เริ่มหลักสูตร

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร คือกระบวนการที่ใช้เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรการเรียนรู้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะจากผู้เรียน ผู้สอน ผู้ประเมิน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.5.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

นักวิชาการศึกษาหลายๆท่านได้กล่าวจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ดังนี้
ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, น. 192) กล่าวว่า โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรใดๆ
ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1) เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรการ
ประเมินผลในลักษณะนี้มักจะดำเนินในช่วงการพัฒนาหลักสูตรยังคงดำเนินอยู่ เพื่อที่จะพิจารณาว่า
องค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร เช่น จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การวัดผล เป็นต้น ว่ามีความ
สอดคล้องและเหมาะสมหรือไม่

2) เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลการจัด
กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีกหรือควรรยกเลิก
การใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด

4) เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่

ปิยะธิดา ปัญญา (2562, น.21) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1) เพื่อประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่
2) เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการ
ประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

3) ใช้ในการตัดสินใจคุณค่าว่าหลักสูตรมีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ต่อหรือสมควรยกเลิก
หรือไม่

รุ่งทิภา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557, น.199) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมิน
หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบ
ให้ทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
หรือไม่ และผลการประเมินหลักสูตรนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร
เพื่อใช้ในการปรับปรุง แก้ไข หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเป็นขั้นตอนสำคัญต่อการพัฒนา
และปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน
และสถานศึกษาที่ให้บริการการศึกษาหรือการอบรมในทุกระดับการศึกษา

2.5.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, น. 207-208) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งในกลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่น ๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปฏิกิริยา

2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งในกลุ่มนี้สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- (1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก
- (2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย
- (3) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก
- (4) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ

กัญญา ลินทรัตนศิริกุล และคณะ (2547, น. 9-12) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์

แฮมมอนด์ ได้กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตรในรูปแบบ 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญในการประเมินหลักสูตร คือ การจัดชั้นเรียน เนื้อในรายวิชา วิธีการ สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญในการประเมินหลักสูตร คือ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ครอบครัว และชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม ประกอบด้วยประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญในการประเมินหลักสูตร คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของครอนบาค

แนวคิดการประเมินของครอนบาค มุ่งเน้นการประเมินเพื่อการตัดสินใจ โดยผลการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ 3 ประการ คือ

(1) เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรโดยการตัดสินใจเลือกสื่อการสอน และวิธีการสอนแบบไหนน่าพอใจ และด้านไหนควรปรับปรุง

(2) เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับตัวบุคคล ผลจากการประเมินจะช่วยตัดสินใจว่าจะวางแผนการสอนอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

(3) เพื่อจัดระบบในการบริหารงาน ผลจากการประเมินจะช่วยตัดสินใจว่า ควรจะจัดระบบบริหารอย่างไรให้เหมาะสม

สำหรับแนวทางของกรอบภาคในการประเมินต่อ คือ

- (1) การศึกษากระบวนการ
- (2) การติดตามผล
- (3) การวัดเจตคติ
- (4) การวัดความสามารถทั่วไป

3) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสศค

สำหรับแนวคิดของสศคในการประเมินหลักสูตร ได้เสนอให้ประเมินองค์ประกอบ

ต่อไปนี้ คือ

- (1) สิ่งที่มีอยู่ก่อน
- (2) กระบวนการ
- (3) ผลผลิต

4) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสศฟเฟิลปีม

รูปแบบการประเมินของสศฟเฟิลปีม ได้กำหนดรูปแบบ การประเมิน ซึ่งมี 4 รูปแบบ คือ

- (1) การประเมินสภาวะแวดล้อม
- (2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น
- (3) การประเมินกระบวนการ
- (4) การประเมินผลผลิต

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินส่วนใหญ่มีรูปแบบที่คล้ายกัน คือ เป็นการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพของหลักสูตร แต่มีวิธีดำเนินการที่แตกต่างกัน รูปแบบการประเมินหลักสูตร สามารถปรับปรุงได้ตามลักษณะและความต้องการของหลักสูตรเอง การใช้หลายวิธีการประเมินร่วมกัน สามารถให้ข้อมูลที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนใน หลักสูตรนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

2.6 ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

2.6.1 ความหมายความพึงพอใจ

มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายความพึงพอใจซึ่งสรุปได้ ดังนี้

เกษมณี การินทร์ และคณะ (2558, น. 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจที่แต่ละคนมีต่อสินค้าหรือบริการอันเนื่องมาจากการยอมรับสินค้าหรือบริการต่างๆ ซึ่งความพึงพอใจนี้มีความแตกต่างกัน ตามลักษณะนิสัยของคน

ธนพนธ์ ครองสรระน้อย (2563, น. 45) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะความพึงพอใจทางอารมณ์ของบุคคลจากการได้ทำกิจกรรมที่ตรงตามความคาดหวังและบรรลุผลตามที่ต้องการ

น้ำลิน เทียมแก้ว (2561, น. 7) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

กาญจน์ เรืองมนตรี (2542, น. 13) กล่าวว่า ความพอใจ หมายถึง ความรู้สึก เช่น ความรู้สึกรัก ความรู้สึกชอบ ความภาคภูมิใจ ความสุขที่สมบูรณ์ ความยินดี ความประทับใจ ความยินยอม ซึ่งนำไปสู่ความพอใจในงาน การเสียสละ และการทุ่มเทแรงกายแรงใจและสติปัญญาในการทำงาน

สรุปได้ว่า ความพอใจหมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ อันเป็นผลจากความสนใจ ซึ่งส่งผลให้มีทัศนคติเชิงบวกเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ

2.6.2 การวัดความพึงพอใจ

มีหลายวิธีในการวัดความพึงพอใจ อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อวัดผลดังกล่าว หรือใช้ผสมผสานกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำยิ่งขึ้น นักวิชาการได้เสนอแนวคิดการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

น้ำลิน เทียมแก้ว (2561, น. 15) กล่าวว่า มีหลายวิธีในการวัดความพึงพอใจ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ ศึกษาตั้งแต่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สถิติการใช้บริการ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และข้อสังเกต อาจใช้กระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจที่เชื่อถือได้

สาโรช ไสยสมบัติ (2534, น. 39) กล่าวว่า วิธีการวัดความพึงพอใจกระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การใช้แบบสอบถาม เป็นหนึ่งในวิธีการที่นิยมแพร่หลายที่สุด โดยขอความร่วมมือจากผู้ที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นในรูปแบบที่มีคำตอบให้ เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ

2) การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการทราบถึงระดับความพึงพอใจ เป็นวิธีการที่ต้องใช้เทคนิคและความเชี่ยวชาญของผู้สัมภาษณ์เพื่อจูงใจผู้ให้สัมภาษณ์ให้ตอบคำถามตรงกับข้อเท็จจริง

3) การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งในการทราบถึงระดับความพึงพอใจ เช่น การสังเกต

ท่าทาง คำพูด สีหน้า เป็นต้น การวัดความพึงพอใจด้วยวิธีนี้ผู้วัดจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และมีรูปแบบที่ชัดเจนจึงจะสามารถประเมินความพึงพอใจได้อย่างแม่นยำ

ภนิดา ชัยปัญญา (2541 : 55) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยตรง ซึ่งต้องใช้เทคนิคและวิธีการที่ดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง

3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางคำพูด กริยา ท่าทาง วิธีการนี้ต้องใช้องค์ประกอบอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างรอบคอบ

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจทำได้หลายวิธี ทั้งแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต ซึ่งแต่ละอย่างจะเผยให้เห็นความคิดเห็น และความพึงพอใจของบุคคลที่ถูกวัดว่ามีความพึงพอใจเชิงบวกหรือเชิงลบ

2.7 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 วิจัยในประเทศ

วรารภรณ์ โอภาโส (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพสำหรับนักศึกษาในกลุ่มวิชางานเสริมสวย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้แก่ 8 วิทยาลัย จำนวน นักศึกษา 536 คน ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร ประชากร ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 รวมทั้ง 8 วิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 536 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชาเสริมสวย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่าง จันทบุรี ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Specific Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ระยะ ได้แก่ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ระยะที่ 2 การนำหลักสูตร

ไปใช้และการประเมินหลักสูตร 1) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องทั้งฉบับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ทักษะการปฏิบัติ ก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

กิจจา เลี้ยงประยูร และคณะ (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี 4) แบบประเมินทักษะการร้องบทร้องรำไท่ 5) แบบประเมินทักษะการรำประกอบบท 6) แบบประเมินการเล่นรวมวงการเล่นพื้นบ้านรำไท่ 7) แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ผลการประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี การร้องบทร้องรำไท่ การรำประกอบบท การเล่นรวมวงการเล่นพื้นบ้านรำไท่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อาทิตย์ โปธิศรีทอง (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู 2) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 139 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา 2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมทั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้ารับการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนความรู้

เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการศึกษาต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เข้ารับฝึกอบรมมีอยู่ในระดับมาก

ชินกฤต ศรีสุข (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา กลุ่มเป้าหมายใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสำรวจ 3) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 4) แบบทดสอบก่อนเข้ารับการศึกษา 5) แบบทดสอบหลังเข้ารับการศึกษา 6) แบบประเมินการนำเสนอ 7) แบบประเมินภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 8) แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม มีความสอดคล้อง ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องในระดับ 1.0 และมีความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ของนักศึกษาเข้าร่วมฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

พรรษาศิริ บุญคุ้ม (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สีสานาถุยนักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการในการสอนตามหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ประชากรเป้าหมายใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุตรดิตถ์ จำนวน 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นักรบ แบบทดสอบวัดผลด้านความรู้ แบบประเมินการปฏิบัติการแสดง แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวน 4 หน่วย ใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการใช้หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นักรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติการแสดงสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นักรบ อยู่ในระดับมากที่สุด

อังคณา โตกระโทก (2565) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม นาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์เรื่องระบำนาฏยมาลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมรายวิชานาฏศิลป์ชุดระบำนาฏยมาลาได้แก่ นักเรียน ชุมชน ผู้บริหาร และครู จำนวนทั้งหมด 55 คน ผู้บริหารและคณาจารย์จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 ผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบ t-test (dependent) เปรียบเทียบผลการเรียนก่อนและหลังเรียน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์เรื่องระบำนาฏยมาลา พบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยรวมในระดับมากที่สุด 2) ผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้อยู่ในระดับดีมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม เรื่องระบำนาฏยมาลา อยู่ในระดับดีมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช” ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรมี 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรำโทนของดีโคราช
- 2) ผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน เพื่อสำรวจความต้องการและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช
- 3) นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช
- 4) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 สาขานาฏศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย เป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ได้แก่

- 1) แบบแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน
- 2) แบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช
- 3) หลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
- 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช โดยผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ได้แก่

- 1) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช โดยจัดอบรมเป็นเวลา 2 วัน ใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง กำหนดแผนกิจกรรมการฝึกอบรมจำนวน 5 แผน ดังนี้
 - แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องรำโทนโคราช
 - แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง
 - แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน
 - แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4 ฟ้อนรำทำทำเพลงโทน
 - แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโทน
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 1 ฉบับ 25 ข้อ ใช้วัดผลการเรียนก่อนและหลังเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช
- 3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏ

ศิลปนครราชสีมา ที่ผ่านการอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช โดยแบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

- (1) แบบประเมินทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช
- (2) แบบประเมินทักษะการตีโทน
- (3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำ
- (4) แบบประเมินการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

3.2.1 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 7 แบบ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แผนกิจกรรมการฝึกอบรม แบบทดสอบ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน ดังนี้

(1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีรายละเอียดที่เกี่ยวกับรำโทนของดีโคราช จากตำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์

(2) จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องรำโทนของดีโคราช 2 คน จำนวน 2 ฉบับ

(3) นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องรำโทนของดีโคราช เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

(4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เตรียมนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องรำโทนของดีโคราช

2) แบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

(1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบสอบถามความพึงพอใจ

(2) จัดทำแบบสอบถามความต้องการ ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครอง ฉบับละ 10 ข้อ

(3) จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา เป็นแบบสอบถามผู้บริหารและคณาจารย์ จำนวน 25 ข้อ

(4) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช จำนวน 25 ข้อ

(5) นำแบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบสอบถามความพึงพอใจ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

(6) จัดพิมพ์แบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบสอบถามความพึงพอใจ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช เตรียมนำไปใช้กับผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง

3) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

(2) ศึกษา และวิเคราะห์ หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พุทธศักราช 2562

(3) วิเคราะห์หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

(4) จัดทำแผนกิจกรรมการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 5 แผนกิจกรรมการฝึกอบรม

(5) นำแผนกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผนกิจกรรมการฝึกอบรม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงในสมบูรณ์

(6) นำแผนกิจกรรมการฝึกอบรม ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) นำมาวิเคราะห์ได้ค่าคะแนนเท่ากับ .60 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้

4) แบบทดสอบ มีขั้นตอนสร้าง ดังนี้

- (1) ศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา และวิเคราะห์ หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา พุทธศักราช 2562 ค้นคว้าเนื้อหาที่นำมาสอนและองค์ประกอบในการแสดง และศึกษา ทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
- (3) สร้างแบบทดสอบด้านความรู้ เรื่อง รู้เรื่องรำโคราช เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อสอบ
- (4) นำแบบทดสอบ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงในสมบูรณ์
- (5) นำแบบทดสอบ ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) นำมาวิเคราะห์ที่ได้ค่าคะแนนเท่ากับ .60 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้
- (6) นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากได้ค่าคะแนนเท่ากับ .36 – .79 ค่าอำนาจจำแนกได้ค่าคะแนนเท่ากับ .29 - .50 และค่าความเชื่อมั่นได้ค่าคะแนนเท่ากับ .85
- (7) คัดเลือกแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ แล้วจัดพิมพ์เพื่อเตรียมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการตีโหม แบบประเมินทักษะการร้อง แบบประเมินทักษะปฏิบัติท่ารำ และแบบประเมินนำเสนอผลงาน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- (1) ศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา และวิเคราะห์ หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา พุทธศักราช 2562
- (3) วิเคราะห์หลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโหมของตีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา
- (4) จัดทำแบบประเมินทักษะจังหวะการตีโหม แบบประเมินทักษะการร้อง แบบประเมินทักษะปฏิบัติท่ารำ และแบบประเมินนำเสนอผลงาน

(5) นำแบบประเมินทักษะการตีโทน แบบประเมินทักษะการร้อง แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ และแบบประเมินนำเสนอผลงาน นำแบบทดสอบ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงในสมบูรณ์

(6) แบบประเมินทักษะการตีโทน แบบประเมินทักษะการร้อง แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ และแบบประเมินนำเสนอผลงาน ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) นำมาวิเคราะห์ได้ค่าคะแนนเท่ากับ .60 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้

(7) จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะจังหวะการตีโทน แบบประเมินทักษะการร้อง แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ และแบบประเมินนำเสนอผลงาน แล้วนำไปใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมคะแนน และนำมาคำนวณหาค่าทางสถิติ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแสดงรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 และนำข้อมูลมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

2) สอบถามความต้องการผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช

3) สอบถามความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารและคณาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

1) ดำเนินการจัดอบรม ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา ระหว่างวันที่ 10 – 11 เมษายน 2565 เป็นเวลา 2 วัน ใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง

2) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการฝึกอบรม 5 กิจกรรม

3) ประเมินระหว่างการอบรมด้วยแบบประเมินทางด้านความรู้ โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องรำโคราชจำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

4) ประเมินระหว่างการอบรมด้วยแบบประเมินด้านทักษะปฏิบัติ ดังนี้

(1) แบบประเมินทักษะจังหวะการตีโทน ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 เรื่องร้องลำทำเพลง จำนวน 20 คะแนน

(2) แบบประเมินทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3 เรื่องบรรเลงเพลงโทน จำนวน 20 คะแนน

(3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องพ็อนรำ ทำท่าเพลงโชน จำนวน 20 คะแนน

(4) แบบประเมินการแสดงชุดรำโชนของดีโคราช ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5 เรื่องอนุรักษ์ทักษะรำโชน จำนวน 20 คะแนน

5) นำผลจากการประเมินการเรียนรู้ตามหลักสูตรมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับ ดังนี้

1) สอบถามความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโชนของดีโคราช จำนวน 3 ฉบับโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ ฉบับละ 10 ข้อ นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อและรวม แล้วมาเทียบกับเกณฑ์

2) สอบถามความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโชนของดีโคราช ให้ผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และรวม แล้วมาเทียบกับเกณฑ์

ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนในการสำรวจความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโชนของดีโคราช โดยผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อและรวม แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 99-100) ดังนี้

คะแนน	ระดับค่าคะแนน
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง

2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

นำผลคะแนนมารวบรวมและหาค่าเฉลี่ย ในแต่ละรายข้อและรวมมาแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยใช้เกณฑ์การประเมิน และการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหลักสูตรที่สร้างมีความเหมาะสม กำหนดไว้ที่ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียนสอดคล้องตามแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ด้านความรู้โดยประเมินระหว่างกรอบด้วยแบบประเมินทางด้านความรู้ โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องราวโทนคราช

2) ด้านทักษะปฏิบัติได้แก่ ทักษะปฏิบัติในแผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 – 5 ดังนี้

ประเมินระหว่างกรอบด้วยแบบประเมินด้านทักษะปฏิบัติ ดังนี้

(1) แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง จำนวน 20 คะแนน

(2) แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน จำนวน 20 คะแนน

(3) แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4 ฟ้อนรำทำทำเพลงโทน จำนวน 20 คะแนน

(4) แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโทน จำนวน 20 คะแนน

นำผลคะแนนจากแบบทดสอบและแบบประเมินทักษะปฏิบัติมารวบรวมแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช โดยการกำหนดค่าคะแนนมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 25 ข้อ นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายข้อและรวมมาแปลค่าความหมาย 5 ระดับโดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 99-100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการยอมรับว่าหลักสูตรที่สร้างมีความเหมาะสม กำหนดไว้ที่ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2) ค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดวิเคราะห์รายข้อ โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการคิดวิเคราะห์รายข้อ โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน t-test (Dependent Sample) โดยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติเปรียบเทียบ
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

4.2.1 ศึกษาชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน คือ นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช ประจำปี 2564 และ นายสมศักดิ์ บัวบุตร หัวหน้ากลุ่มสาระการแสดงพื้นบ้านอีสาน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 10 ข้อ ได้พบว่า การแสดงรำโทนของดีโคราชเป็นการสร้างสรรค์การแสดงโดยวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ชุดรำโทนของดีโคราช เป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวโคราชในการตีโทนและการร้องรำกันแบบเรียบง่ายที่สื่อความหมายคำขวัญ และของดีของจังหวัดนครราชสีมา รำโทนของดีโคราชมักนิยมเล่นกันในช่วงเทศกาลหรืองานรื่นเริง และยังคงเล่นกันมาตลอดโดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสงกรานต์หรือวันปีใหม่ของไทย งานเลี้ยงต้อนรับแขกผู้หลักผู้ใหญ่ที่มาเยี่ยมเยียนจังหวัดนครราชสีมาจะใช้ชุดการแสดง

ชุดรำโทนของดีโคราชเพื่อเป็นการสื่อของดีประจำจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะและรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราชมียุคเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครตั้งแต่บทร้องที่มีบทเชิญชวน บทหยอกล้อ บทเกี่ยวพาราสี บทล่ำลา หรือการจากลา เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราชมียุคเครื่องดนตรีหลักคือโทน โดยใช้โทนตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไปลักษณะของโทนโคราช เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นทำด้วยดินเหนียวขึ้นรูปโทนแล้วเผาหน้าโทนจะนิยมชิงด้วยหนังงูหรือหนังตะกวด วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราชเป็นวงรำโทนประกอบด้วยโทนโคราช 2 ใบ กรับ ฉิ่ง และฉาบเล็ก ส่วนจังหวะทำนองการตีโทนก็จะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใครมีจังหวะหน้าทับโทนอยู่ 4 จังหวะ ได้แก่ จังหวะที่ 1 รำโทน จังหวะที่ 2 เดินหรัย จังหวะที่ 3 กระทับเท้า และจังหวะที่ 4 ปีกินยกไหล่ บทเพลงรำโทนของดีโคราจะเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญคือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช แบ่งออกเป็น 3 ช่วงมีทั้งหมด 7 เพลง ได้แก่ เพลงโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียน และเพลงลา ลักษณะท่ารำที่ประกอบการรำโทน จะเป็นท่ารำดั้งเดิมที่เป็นท่าทางธรรมชาติ กระบวนท่ารำฝ่ายชายเป็นการรำเกี่ยวสาวหรือต้อนสาว ฝ่ายหญิงจะทำท่าปกป้องหรือหลบหลีก การแต่งกายการแสดงรำโทนของดีโคราช ผู้ชายใส่เสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งโจงกระเบน ผ้าขาวม้าคาดสะเอว ใส่สร้อย ผู้หญิงใส่เสื้อคอกลมผ่าหน้าแขนกระบอก นุ่งโจงกระเบน หม้อผ้าขาวม้าคาดไหล่ซ้าย ปล่อยชายด้านหน้า ติดเข็มกลัด เข็มขัดคาดสะเอว เหน็บผ้าเช็ดหน้าที่สะเอวด้านขวา ทรงผมผู้แสดงชุดรำโทนของดีโคราช ผู้ชาย แต่เดิมจะนิยมเกล้าผมหรือเก็บผม ปัจจุบันหวีเก็บเรียบร้อย ผู้หญิง ทำผมทรงกระพุ่ม

4.2.2 ศึกษาความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 6 คน โดยการใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการจำนวน 10 ข้อ ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 6 คน

ข้อที่/รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชมี่มีความจำเป็นต่อวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา	4.50	.50	มาก
2. การจัดฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสอดคล้องตามหลักสูตรของวิทยาลัย	4.83	.37	มากที่สุด
3. การจัดฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสามารถบูรณาการกับสาระอื่นๆได้	5.00	.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.1 แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้บริหาร วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 6 คน (ต่อ)

ข้อที่/รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ
4. หลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสอดคล้องในโครงการตามปีแผนงบประมาณ	4.83	.37	มากที่สุด
5. จัดการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ชุดรำโทนของดีโคราชควรจัดในรูปแบบของการฝึกอบรม	5.00	.00	มากที่สุด
6. การจัดฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	4.83	.37	มากที่สุด
7. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชในรูปแบบของการวิจัย	5.00	.00	มากที่สุด
8. หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช สอดคล้องตามรายวิชานาฏศิลป์ ของวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	5.00	.00	มากที่สุด
9. ช่วงระยะเวลาในจัดกิจกรรมฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ในวันเสาร์ เวลา 09.00 – 16.00 น. และวันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เป็นเวลา 12 ชั่วโมง	4.50	.50	มาก
10. วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา เป็นสถานที่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.85	.21	มากที่สุด

หมายเหตุ : n=6

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลความต้องการของหลักสูตรฝึกอบรม ของผู้บริหาร และคณาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 6 คน ได้พบว่า ผู้บริหาร และคณาจารย์มีความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหาร และคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา มีความต้องการหลักสูตรระดับมากที่สุด 9 ข้อ และมีความต้องการหลักสูตรระดับมาก 1 ข้อ

4.2.3 ศึกษาความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน โดยการใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการ จำนวน 10 ข้อ ตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน

ข้อที่/รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชควรค่าแก่การอนุรักษ์	4.83	.37	มากที่สุด
2. การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เสี่ยงต่อการสูญหาย	4.60	.49	มากที่สุด
3. การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชมีความน่าสนใจ	4.60	.61	มากที่สุด
4. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชมีความจำเป็น	4.50	.50	มาก
5. ควรจัดการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ชุดรำโทนของดีโคราช. จัดในรูปแบบของการจัดฝึกอบรม	4.80	.40	มากที่สุด
6. การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม	4.57	.56	มากที่สุด
7. ควรนำชุดรำโทนของดีโคราชมาจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา	4.43	.62	มาก
8. ควรเชิญวิทยากรท้องถิ่นรำโทนของดีโคราชมาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม	4.37	.60	มาก
9. ช่วงระยะเวลาในจัดกิจกรรมฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ในวันเสาร์ เวลา 09.00 – 16.00 น. และวันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เป็นเวลา 12 ชั่วโมง	4.47	.72	มาก
10. สถานที่จัดฝึกอบรมชุดรำโทนของโคราช คือวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมามีความเหมาะสม	4.67	.54	มากที่สุด
รวม	4.58	.54	มากที่สุด

หมายเหตุ : n=30

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลความต้องการของหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 มีความต้องการหลักสูตรระดับมากที่สุด 7 ข้อ และมีความต้องการหลักสูตรระดับมาก 3 ข้อ

4.2.4 ศึกษาความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน โดยการใช้แบบสอบถามสำรวจความต้องการ จำนวน 10 ข้อ ตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงผลความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน

ข้อที่/รายการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การแสดงนาฏศิลป์ชุดรำโทนของดีโคราชควรค่าแก่การอนุรักษ์	4.73	.51	มากที่สุด
2. การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชเป็นปัญหาท้องถิ่น ที่เสี่ยงต่อการสูญหาย	4.53	.50	มากที่สุด
3. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชมีความจำเป็น	4.63	.48	มากที่สุด
4. ควรนำชุดรำโทนของดีโคราชมาจัดในรูปแบบฝึกอบรม	4.70	.46	มากที่สุด
5. การแสดงนาฏศิลป์ชุดรำโทนของดีโคราชมีประโยชน์ต่อการพัฒนาของผู้รับการอบรม	4.70	.53	มากที่สุด
6. การจัดฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม	4.60	.49	มากที่สุด
7. การจัดฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรม	4.57	.56	มากที่สุด
8. การจัดฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราชสามารถบูรณาการกับสาระอื่นๆได้	4.60	.55	มากที่สุด
9. สถานที่จัดฝึกอบรมชุดรำโทนของโคราช คือวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา	4.60	.49	มากที่สุด
10. ท่านมีความสะดวกในการรับส่งผู้เข้ารับการอบรมตลอดวันอบรม	4.53	.62	มากที่สุด
รวม	4.62	.52	มากที่สุด

หมายเหตุ : n=30

จากตารางที่ 4.3 แสดงความต้องการของหลักสูตรฝึกอบรม ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 30 คน ได้พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราชโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการหลักสูตรระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.2.5 หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายการอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา การดำเนินการจัดอบรม และการวัดและประเมินผล ดังนี้

1) หลักการ

หลักสูตรฝึกอบรม “รำโทนของดีโคราช” เป็นหลักสูตรระยะสั้น ที่มุ่งพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเรียนรู้ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง ทักษะการร้องเพลง ทักษะการตีโทน และทักษะการปฏิบัติทำรำโทนของดีโคราช

2) จุดมุ่งหมายการอบรม

- (1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจที่มา และรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช
- (2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการแสดงรำโทนของดีโคราช
- (3) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอนุรักษ์ศิลปะการแสดงรำโทนของดีโคราช

3) โครงสร้าง

ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้าง ระยะเวลาอบรม และค่าน้ำหนักคะแนนโดยกำหนดหน่วยและกิจกรรมการฝึกอบรมจำนวน 5 แผนกิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้เวลา 12 ชั่วโมงซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.4 กำหนดระยะเวลาการอบรมและค่าน้ำหนักคะแนน

หน่วย/กิจกรรม	เวลาอบรม	ค่าน้ำหนักคะแนน
หน่วยที่ 1 รำโทนของดีโคราช กิจกรรมที่ 1 รู้เรื่องรำโทนโคราช 1.1 ประวัติความเป็นมา 1.2 ลักษณะรูปแบบการแสดง 1.3 การแต่งกาย 1.4 เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลง ประกอบการแสดง 1.5โอกาสที่แสดง	3 ชั่วโมง	20 คะแนน
กิจกรรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง 2.1เนื้อร้องและความหมาย 2.2การร้องเพลงรำโทนของดีโคราช	2 ชั่วโมง	20 คะแนน
กิจกรรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน -การตีโทนของการแสดงรำโทนของดีโคราช	1 ชั่วโมง	20 คะแนน

ตารางที่ 4.4 กำหนดระยะเวลาการอบรมและค่าน้ำหนักคะแนน (ต่อ)

กิจกรรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลงโขน -การปฏิบัติท่ารำเพลงรำโขนของดีโคราช	3 ชั่วโมง	20 คะแนน
กิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์รำโขน -นำเสนอการแสดงรำโขนของดีโคราช	3 ชั่วโมง	20 คะแนน
รวม	12 ชั่วโมง	100 คะแนน

4) ขอบข่ายเนื้อหา

ประกอบด้วยมวลประสบการณ์ที่จัดฝึกอบรม โดยกำหนดเป็นแผนกิจกรรมฝึกอบรมจำนวน 5 แผนกิจกรรมฝึกอบรม ดังนี้

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องรำโขนโคราช

เป็นกิจกรรมที่ครูให้ความรู้ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง และโอกาสที่แสดงรำโขนของดีโคราช

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง

เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการร้องเพลงรำโขนของดีโคราช

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3 บรรเลงเพลงโขน

เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการตีโขนของการแสดงรำโขน ของดีโคราช

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลงโขน

เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะปฏิบัติท่ารำเพลงรำโขนของดีโคราช

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโขน

เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมโดยนำเสนอการแสดงเป็นกลุ่ม

5) การดำเนินการจัดอบรม

(1) บรรยายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องความหมาย ทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง

(2) บรรยายและสาธิตการร้องเพลงรำโขนของดีโคราช

(3) บรรยายและสาธิตการปฏิบัติท่ารำเพลงรำโขนของดีโคราช

(4) บรรยายและสาธิตการปฏิบัติท่ารำเพลงรำโขนของดีโคราช

(5) นำเสนอการแสดงรำโขนของดีโคราช

- (6) อภิปรายวิธีการอนุรักษ์การแสดงรำโทนของดีโคราช
- 6) การวัดและประเมินผล
- (1) ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ในกิจกรรมที่ 1 รู้เรื่องรำโคราช
 - (2) ใช้แบบประเมินการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง
 - (3) ในแบบประเมินการตีโทนการแสดงรำโทนของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน
 - (4) ใช้แบบประเมินปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 4 ฟ้อนรำทำทำเพลงโทน
 - (5) ใช้แบบประเมินการนำเสนอการแสดง ในกิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโทน
- 7) การตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตร

ผู้วิจัยนำหลักสูตรดังกล่าวไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำหลักสูตรฝึกอบรมเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา IOC แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4.2.6 ผลการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 7 ด้าน

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช โดยรวมเป็นรายด้าน จำนวน 7 ด้าน ของผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านหลักการของหลักสูตร	4.89	.25	มากที่สุด
2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.75	.34	มากที่สุด
3. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.54	.49	มากที่สุด
4. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	4.78	.41	มากที่สุด
5. ด้านกิจกรรมฝึกอบรม	4.60	.47	มากที่สุด
6. ด้านสื่อการฝึกอบรม	4.83	.37	มากที่สุด
7. ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม	4.67	.47	มากที่สุด
รวม	4.71	.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 แสดงความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ของผู้บริหาร และคณาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 6 คน ได้พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมทั้ง 7 ด้านโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ไปทดลองกับ กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา เสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.3.1 ผลการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม

การทดลอง	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
คะแนนทดสอบก่อนอบรม	30	13.07	1.97	17.474*	.000
คะแนนทดสอบหลังอบรม	30	17.33	2.13		

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของผู้เข้ารับการอบรม ระหว่างก่อนและหลังอบรมโดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า $t = 17.474$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4.3.1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

ระดับ	ความถี่	ร้อยละ
ดีมาก	20	90
ดี	10	10
ปานกลาง	-	-
พอใช้	-	-
ควรปรับปรุง	-	-

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน จากผลการทดสอบพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเมื่อนำค่าคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ พบว่า นักเรียน จำนวน 20 คน มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 90 และจำนวน 10 คน มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4.2.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

ระดับ	ความถี่	ร้อยละ
ดีมาก	30	100
ดี	-	-
ปานกลาง	-	-
พอใช้	-	-
ควรปรับปรุง	-	-

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พบว่านักเรียนทั้งหมดจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเมื่อนำค่าคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ พบว่า

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4.2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	SD	ระดับประเมิน
1. ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียนกิจกรรมฝึกอบรม	4.61	.49	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	.55	มากที่สุด
3. ด้านสื่อการสอน	4.68	.51	มากที่สุด
4. ด้านสถานที่ / ระยะเวลา	4.64	.52	มากที่สุด
5. ด้านการวัดประเมินผล	4.63	.56	มากที่สุด
รวม	4.63	.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม 4) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผนกิจกรรม 3) แบบสอบถามความต้องการ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ จำนวน 20 ข้อ 6) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และ 7) แบบประเมินความพึงพอใจ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ของผู้บริหาร และคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน ได้พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมทั้ง 7 ด้านโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน หลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.1.2 ผลการศึกษาผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของผู้เข้ารับการอบรม ระหว่างก่อนและหลังอบรมโดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน จากผลการทดสอบ พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่า $t = 17.474$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่า

กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.1.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน จากผลการทดสอบพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเมื่อนำค่าคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ พบว่า นักเรียน จำนวน 20 คน มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 90 และจำนวน 10 คน มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.1.4 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พบว่านักเรียนทั้งหมดจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเมื่อนำค่าคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.1.5 ผลการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาที่มีความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ผู้วิจัยอภิปรายผลวิจัย ดังนี้

5.2.1 จากผลความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราช ตามความคิดเห็นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 6 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ หลักสูตรฝึกอบรม ชุดรำโทนของดีโคราชมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินกฤต ศรีสุข (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา กลุ่มเป้าหมายใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1

สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสำรวจ 3) หลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 4) แบบทดสอบก่อนเข้ารับการฝึกอบรม 5) แบบทดสอบหลังเข้ารับการฝึกอบรม 6) แบบประเมินการนำเสนอ 7) แบบประเมินภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม 8) แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม มีความสอดคล้อง ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องในระดับ 1.0 และมีความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม ของนักศึกษาเข้าร่วมฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 จากการศึกษาผลเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ของผู้เข้ารับการอบรม ระหว่างก่อนและหลังอบรมโดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ จากผลการทดสอบ พบว่า คะแนนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วราภรณ์ โอภาโส (2564) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพสำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ ก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 1) แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร 2) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นมีความเหมาะสม 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ทักษะการปฏิบัติ ก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู 2) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครจำนวน 139 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา 2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมทั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้ารับการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนความรู้เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เข้ารับฝึกอบรมมีอยู่ในระดับมาก

5.2.3 จากผลการศึกษาผลการศึกษผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จำนวน 30 คน โดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ จากผลการทดสอบ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ อยู่ในระดับคะแนนคุณภาพระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรษาศิริ บุญคุ้ม (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นกรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร รายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการในการสอนตามหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ประชากรเป้าหมายใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุตรดิตถ์ จำนวน 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นกรบ แบบทดสอบวัดผลด้านความรู้ แบบประเมินการปฏิบัติการแสดง แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นกรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 4 หน่วย ใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการใช้หลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นกรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติการแสดงสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ลีลานาฏย่นกรบ อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.4 จากผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา พบว่านักเรียนทั้งหมดจำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา โตกระโทก (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมรายวิชานาฏศิลป์ชุดระบำนาฏยมาลาได้แก่ นักเรียน ชุมชน ผู้บริหาร และครู จำนวนทั้งหมด 55 คน ผู้บริหารและคณาจารย์จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 ผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบ t-test (dependent) เปรียบเทียบผลการเรียนก่อนและหลังเรียน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์เรื่องระบำนาฏยมาลา พบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์มี ความเห็นต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยรวมในระดับมากที่สุด 2) ผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้อยู่ในระดับดีมาก และมีผลสัมฤทธิ์ ทางด้านทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนโดยรวม เรื่องระบำนาฏยมาลา อยู่ในระดับดีมาก

5.2.5 จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัย นาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุดรำโทนของดีโคราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจจา เลี้ยงประยูร และคณะ (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการละเล่นพื้นบ้านรำโทนด้วยกิจกรรมค่าย วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและ หาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมการละเล่นพื้นบ้านรำโทนด้วยกิจกรรมค่าย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตร ฝึกอบรมการละเล่นพื้นบ้านรำโทนด้วยกิจกรรมค่าย 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม การละเล่นพื้นบ้านรำโทนด้วยกิจกรรมค่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี 4) แบบประเมินทักษะการร้องบทร้องรำโทน 5) แบบประเมินทักษะการรำประกอบบท 6) แบบประเมินการเล่นรวมวงการละเล่นพื้นบ้านรำโทน

7) แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม การเล่นเกมที่บ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี การร้องบทร้องรำไท่ การรำประกอบบท การเล่นรวมวง การเล่นเกมที่บ้านรำไท่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร ฝึกอบรมการเล่นเกมที่บ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) ควรพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ ชุติรำไท่ของดีโคราชไปใช้ในโรงเรียนที่มีความสอดคล้องตามบริบทของสังคม
- 2) ควรนำชุติรำไท่ของดีโคราชมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชานาฏศิลป์ ที่บ้านเพื่อถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย ครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเนื้อหาสาระนาฏศิลป์ที่บ้านในชุดอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านความด้านทักษะปฏิบัติให้กับผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้กระบวนการวิจัย
- 2) ควรนำแนวทางในการจัดกิจกรรมอบรมไปพัฒนาจัดทำเป็นสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2543). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัจจา เลียงประยูร และคณะ. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่นด้วยกิจกรรมค่าย. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน).
- กัญญา ลินทรต้นศิริกุล และคณะ. (2547). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกษมะณี การินทร์ และคณะ. (2558). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและธนาคาร. (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- กมลฉัตร กล่อมอิม. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ กาญจนารัตน์ แจ่มฟ้า. (2560). รำไท่น. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 8 (2), หน้า 227-238.
- ขวัญชัย ช้วนนา. (2560). ปรัชญาและการพัฒนาหลักสูตร. กำแพงเพชร สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ฉันท ชาติทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุรงค์ ณะสีลังกูร. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา ครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 39(4), 65-73.
- ชูชัย สมितिไกร. (2544). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชินกฤต ศรีสุข. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).


บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทวีป อภิสทธิ. (2553). **เทคนิคการเป็นวิทยากรและนักฝึกอบรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม ชมภูหลง. (2533). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นिरชรา ทองธรรมชาติ และคณะ. (2544). **กลยุทธ์การฝึกอบรมและวิทยากรในยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ: ลินคอร์น โพรโมชั่น จำกัด.
- นวลรวี จันทร์ลูน. (2558). **การสร้างสรรค่านาฏศิลป์พื้นบ้านประยุกต์ ชุด รำโทนโคราช**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2561). **การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560**. (สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2562). **การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- พรรษาศิริ บุญคุ้ม (2562). **การพัฒนาหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย : ลีลานาฏย่นกรบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์).
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). **ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มารุต พัฒนาผล. (2561). **การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2559). **การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตร**. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์
ปริ้นท์ จำกัด
- วารสารณ โอลิมปัส. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ
สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา (2564). **ประกันคุณภาพการศึกษา**. นครราชสีมา: วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา
- สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. (ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
(2551). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2563). **แผนพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์**. นนทบุรี : บริษัท ไทภูมิ
พับลิชชิง จำกัด.
- สุภา นิลพงษ์. (2554). **การประเมินหลักสูตรโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ พุทธศักราช 2552**.
(ปริญญาานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562). **หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2562** ประเภทวิชาศิลปกรรม. กรุงเทพฯ : บริษัท ไพรภูมิ พับลิชชิง จำกัด.
- สมคิด บางโม. (2559). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: บริษัทวิทย์
พัฒน์ จำกัด.
- สนอง โกศัย. (2536). **ของดีโคราช** (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครราชสีมา: โรงพิมพ์สมบุญพรินต์,
สุรศักดิ์ แก้วงาม. (2561). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำจิตอาสาสิ่งแวดล้อม**. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อังคณา โตกระโทก. (2565). **การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏยมาลา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2559). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21**. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ 17(2) : 37-48.





ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.สุภาพร แพรวพณิต	ข้าราชการบำนาญ อดีตประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ผศ.รัตติยา โกมินทรชาติ	อาจารย์ประจำวิชานาฏศิลป์พื้นบ้าน คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ดร.หฤทัย นัยโมกษ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและงานวิจัย วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
4. ดร.ศตายุ สองจันทร์	อาจารย์ประจำวิชาการวัดและประเมินผล ภาคศึกษาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
5. นางจรรุวรรณ ไไร่ขาม	อาจารย์ประจำวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคศึกษาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม





บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทร ๐๒-๕๔๔๙-๓๒๙๘

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๙/๓๓๒

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ พรพรวณิต

เนื่องด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสนักศึกษา ๑๖๓๗๐๗๑๐๑๖-๕ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดร่ำโทนของดีโคราชสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา โดย รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว และขอเข้าพบในวันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ฐรี)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์



ที่ อว ๐๖๔๙.๐๙/๓๒๙



คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติยา โกมินทรชาติ

เนื่องด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสนักศึกษา ๑๑๖๓๗๐๗๑๐๐๑๖-๕ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชสำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดย รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว และขอเข้าพบใน
วันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร จูรี)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษาคณะฯ

โทร ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๙๘

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๒๒

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๙/๓๒๙



คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ดร.ทฤทัย นัยโมกษ์

เนื่องด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสนักศึกษา ๑๑๖๓๗๐๗๑๐๐๑๖-๕ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชสำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดย รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว และขอเข้าพบใน
วันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร จูรี)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษาคณะฯ

โทร ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๙๘

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๒๒



ที่ อว ๐๖๔๙.๐๙/๓๒๙

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ดร.ศตายุ สองจันทร์

เนื่องด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสนักศึกษา ๑๑๖๓๗๐๗๑๐๐๑๖-๕ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชสำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ๓ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดย รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว และขอเข้าพบใน
วันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร สุทธิ)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษาคณะฯ

โทร ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๙๘

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๒๒



ที่ อว ๐๖๔๙.๐๙/๓๒๙

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย
เรียน นางจรรุวรรณ ไชยาม

เนื่องด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสนักศึกษา ๑๑๖๓๗๐๗๑๐๐๑๖-๕ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยู่ระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำโทนของดีโคราชสำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา โดย รองศาสตราจารย์คำรณ สุนทรานนท์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าว และขอเข้าพบใน
วันเสาร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

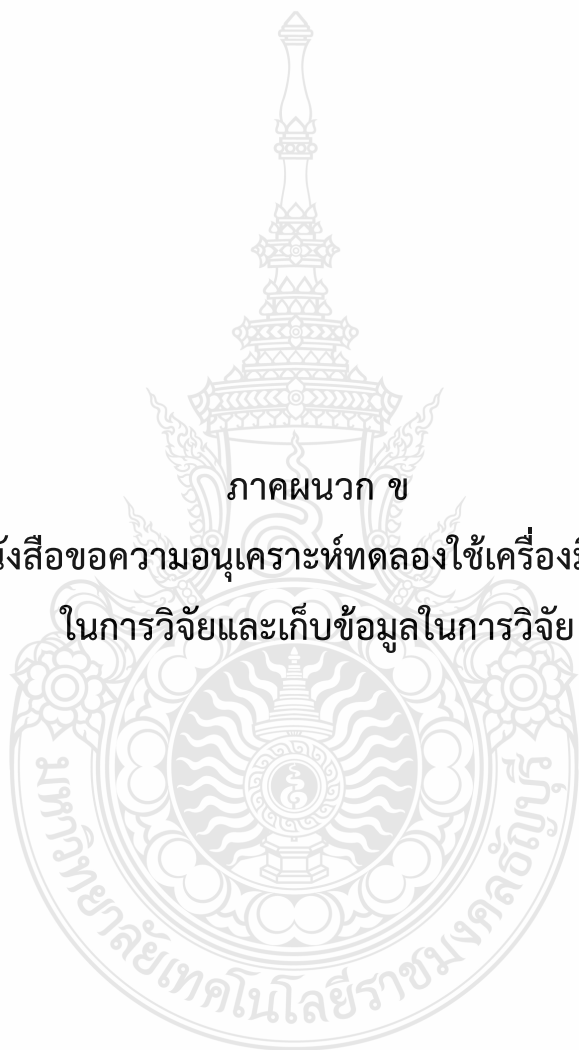
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร จูรี)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษาคณะฯ
โทร ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๙๘
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
ในการวิจัยและเก็บข้อมูลในการวิจัย



ขอเสนอวิทยานิพนธ์
ฉบับ 632 / 2566
ที่ 10 มี.ธ. 2566
11.42

<input type="checkbox"/>	ฝ่ายบริหาร
<input type="checkbox"/>	ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
<input checked="" type="checkbox"/>	ฝ่ายวิชาการ
<input type="checkbox"/>	ฝ่ายกิจการ
<input type="checkbox"/>	สำนักงานอำนวยการ



ที่ อว ๐๖๕๙.๐๘/ ๓๗/๒๓

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนฤศิลป์นครราชสีมา

ด้วย นายพงศธร กัณหา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๑๑๖๓๙๐๙๑๐๑๖-๕ นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา ได้รับทราบมติในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรม รายวิชาศิลปศึกษา ชุดร่างโทษของดีโครงการสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓
วิทยาลัยนฤศิลป์นครราชสีมา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร นนทรานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
วิทยาลัยนฤศิลป์นครราชสีมาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพในการศึกษาข้อมูลด้านวิชาการเป็นอย่างดียิ่ง
ในกรณี คณะฯ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาของคณะฯ พิจารณาทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
เพื่อทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวกับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา
๒๕๖๕ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะเปิดรับลงทะเบียนวิชาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และคณะฯ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

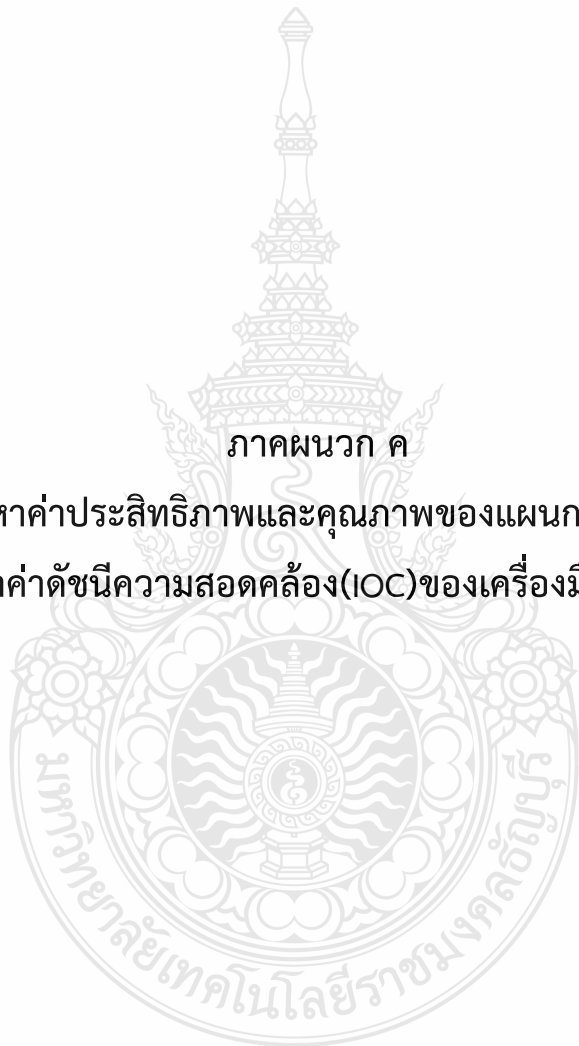
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ บุญทองเล็ก)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

- พงศธร
- อ. ณัฐพร
- 11.42/พ.ศ. ๒๕๖๖
นาย พงศธร กัณหา
ผู้อำนวยการวิทยาลัยนฤศิลป์นครราชสีมา
๒๐.๓.๒๕๖๖

สำนักงานบัณฑิตศึกษาคณะฯ
โทร ๐ ๒๕๕๙ ๓๒๓๘
โทรสาร ๐ ๒๕๓๗ ๕๐๒๒

ภาคผนวก ค

การหาค่าประสิทธิภาพและคุณภาพของแผนการเรียนรู้
การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ของเครื่องมือการวิจัย



การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อความคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
สรุปแผนกิจกรรม									
1. กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. กิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ กายหรือซิมพ์ซัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้	
3. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้	
5. เนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมลักษณะการเรียนรู้ด้านความรู้ และทักษะปฏิบัติ	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้	
8. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาความรู้รำโทนของดีโคราชให้ผู้เข้ารับการอบรมได้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
9. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน		
10. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาการตีโทนรำโทนของดีโคราช	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาการปฏิบัติทำรำโทนของดีโคราช	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12. กิจกรรมการเรียนการสอนเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
13. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องตามเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15. สื่อที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องตามเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมในแต่ละรายแผน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
17. รูปแบบการสอนทฤษฎีการเรียนรู้กาเย่ และทักษะปฏิบัติพิมพ์ชั้นที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนความรู้ความเข้าใจในบทเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน		
18. การวัดและประเมินผล สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ ของผู้เข้ารับการอบรม ด้านความรู้ชุดร่ำ โทนของดีโคราชได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19. การวัดและประเมินผล สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ ของผู้เข้ารับการอบรม ด้านทักษะปฏิบัติ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
รวม							0.90	ใช้ได้
แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 1								
1. สารระการเรียนรู้อมีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมี ความสอดคล้องกับสารระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. กิจกรรมการเรียนรู้อมีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้อตาม รูปแบบการสอนทฤษฎีการเรียนรู้อ กายเ่เป็นไปตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ใน กิจกรรมการฝึกอบรมมีความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6. ใบความรู้ที่ 1 ช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						ผลรวมคะแนน	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
7. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
8. การวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
รวม							1.00	ใช้ได้	
แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 2									
1. สารการเรียนรู้ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	0	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้	
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่ทักษะปฏิบัติของชีพจรเป็นไปตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้	
5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
6. ใบความรู้ที่ 2 ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
7. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน		
8. การวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
รวม							0.93	ใช้ได้
แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3								
1. สารการเรียนรู้ความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมี ความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตาม รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ พิมพ์ชั้นเป็นไปตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ใน กิจกรรมการฝึกอบรมมีความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6. ใบความรู้ที่ 3 ช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7. การกำหนดระยะเวลาในการ จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน		
8. การวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
รวม							0.98	ใช้ได้
แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 4								
1. สารการเรียนรู้ความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมี ความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตาม รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ พิมพ์ชั้นเป็นไปตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ใน กิจกรรมการฝึกอบรมมีความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6. การกำหนดระยะเวลาในการ จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	0	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
รวม							0.94	ใช้ได้

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						ผลรวมคะแนน	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5									
1. สารการเรียนรู้ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์สันเป็นไปตามขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
5. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
6. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
7. การวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
รวม								0.94	ใช้ได้
แบบทดสอบก่อนเรียน/แบบทดสอบหลังเรียน									
1. คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. ภาษาในแบบทดสอบอ่านแล้วเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						ผลรวมคะแนน	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
3. ข้อคำถามในแบบทดสอบมีความชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4. ข้อคำถามไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
5. ข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ชี้แนะนำคำตอบ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
รวม							0.96	ใช้ได้	
ใบงานที่ 1									
ในแผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5									
1. คำสั่งมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. การใช้ภาษาในใบงานมีความเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3. กิจกรรมเป็นไปตามลำดับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
รวม							1.00	ใช้ได้	
ข้อคำถามแบบทดสอบก่อนเรียน/แบบทดสอบหลังเรียน									
1. การแสดงชุด รำโชน ได้ดัดแปลงมาชุดการแสดงใด									
ก. รำโชนลพบุรี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
ข. รำวง									
ค. รำโชนโคราช									
ง. รำย้อนยุค									

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
2. เพราะเหตุใดที่เรียกชื่อการแสดงนี้ว่า “รำโทน” ก. รำตามจังหวะ ข. วิวัฒนาการจากรำวงมาตรฐาน ค. รูปแบบแถวเป็นวงกลม ง. เอกลักษณ์ของท้องถิ่น	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้	
3. รำโทน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เล่นแพร่หลายในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลานานกว่า 80 ปี มาแล้ว โดยใช้เครื่องดนตรีชนิดใดเป็นหลักในการแสดง ก. โปงลาง ข. กรับ ค. โทณ ง. รำมะนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4. จังหวะการตีโทน มีหน้าที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การตีโทนแบ่งออกเป็นกี่ช่วง ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
5. เอกลักษณ์ของการตีโทนตรงกับข้อใด ก. เป็นสัญญาณ ข. การเกี่ยวพาราสิ ค. รูปแบบการแสดง ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
6. จังหวะหน้าทับในการรำโทนโคราชตรงกับข้อใด ก. ปะ ปะ ปะ ปะ โทน โทน ข. โทน โทน โทน โทน ปะ ค. ปะ โทน โทน ปะ โทน โทน ง. โทน ปะ โทน ปะ โทน ปะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
7. เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชกล่าวถึงเรื่องใด ก. สื่อความหมายคำขวัญ และของดีของจังหวัดนครราชสีมา ข. สื่อความหมายเชิงเกี่ยวจังหวัดนครราชสีมา ค. สื่อความหมายเกี่ยวเขาใหญ่ ง. สื่อความหมายชิมของอร่อยของจังหวัดนครราชสีมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
8. ข้อใดไม่ใช่ทำนองเพลงของรำโทนของดีโคราช ก. เพลงเมืองหญิงกล้า ข. เพลงหมี่โคราช ค. เพลงคนกระโทก ง. เพลงดินด่านเกวียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
9. เครื่องดนตรีที่ไม่ใช่ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด ก. กรับ ข. ฉิ่ง ค. ฉาบ ง. ปี่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
10. รำโทนโคราช นอกจากนิยมเล่นในงานรื่นเริงแล้ว ยังนิยมเล่นในเทศกาล ก. เทศกาลบุญเดือนสี่ ข. เทศกาลตรุษสงกรานต์ ค. เทศกาลไหว้พระ เทศกาลกินเข้าค้ำ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
<p>11. ราโทนคราช มีลักษณะการรำอย่างไร</p> <p>ก. หมุ่มสาวรำต่อกันเป็นคู่ ๆ ลีลาทำรำตามแบบรำวงมาตรฐาน</p> <p>ข. ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านนอก ฝ่ายชายรำอยู่ด้านใน</p> <p>ค. หมุ่มสาวรำต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านใน</p> <p>ง. หมุ่มสาวรำต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านใน ฝ่ายชายรำอยู่ด้านนอก รำไปรอบๆวง</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
<p>12. เครื่องประดับ ที่ใช้แต่งกายในการแสดงราโทนคราชตรงกับข้อใด</p> <p>ก. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องทอง เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง</p> <p>ข. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเงิน เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง</p> <p>ค. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องประเกียม เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง</p> <p>ง. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเพชร เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
<p>13. ลักษณะการแต่งกาย (นุ่งผ้า) ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด</p> <p>ก. นุ่งซิ่น</p> <p>ข. นุ่งโจงกระเบน</p> <p>ค. นุ่งหางไหล</p> <p>ง. นุ่งจีบหน้านาง</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
<p>14. ใครราชประตู่อีสาน (ข้า) เขาถือเล่าขาน มีของดีๆ ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุรนารี เป็นศักดิ์ศรีของคนบ้านเอง.... จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร</p> <p>ก. เพลงผ้าไหมดี</p> <p>ข. เพลงเมืองหญิงกล้า</p> <p>ค. เพลงหมี่โคราช</p> <p>ง. เพลงปราสาทหิน</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
<p>15. ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคายามใส่ก็ ให้สมทรง เป็นเสื่อ เป็นไสร่ง คงดูสง่า จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร</p> <p>ก. เพลงผ้าไหมดี</p> <p>ข. เพลงเมืองหญิงกล้า</p> <p>ค. เพลงหมี่โคราช</p> <p>ง. เพลงปราสาทหิน</p>	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน			
16. เพราะเหตุใดจึงใช้ผู้หญิงตีโทนประกอบการแสดงรำโทนโคราช ก. เพราะโทนทำด้วยไม้ ข. เพราะโทนทำด้วยดินเผา ค. เพราะโทนทำด้วยไม้ไผ่ ง. เพราะโทนทำด้วยหวาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
17. ในปัจจุบันจังหวะที่เพิ่มขึ้นในการแสดงรำโทนของดีโคราชตรงกับข้อใด ก. จง จง ครีม ครีม ข. ครีม ครีม จง จง ค. จง ครีม จง ครีม ง. จง จง จง จง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
ข้อความ	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม คะแนน	IOC	ผลการ พิจารณา
18. ภาพการแต่งกาย รำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด								
ก. 								
ข. 	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ค. 								
ง. 								

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม								
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน		
19. ผู้ประพันธ์บทเพลงรำโทนของ ดีโคราชตรงกับข้อใด ก. นายกำปัน บ้านแท่น ศิลปิน แห่งชาติ ข. นายบุญสม สังข์สุข ศิลปินมรดก อีสาน ค. นายสมศักดิ์ บัวบุตร ครูสอน การแสดงพื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏ ศิลปนครราชสีมา ง. นายทูลทองใจ ซึ่งรัมย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป นครราชสีมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20. ป๊ะ โท่น ป๊ะ โท่น ป๊ะ โท่น ป๊ะ มีชื่อเรียกจังหวะทำนองว่าอะไร ก. รำโทน ข. กระทับเท้า ค. ปีกินยักไหล่ ง. แหมบ้ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
รวม							0.96	ใช้ได้
แบบประเมินการร้องเพลง (แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 2)								
1. เนื้อร้องถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. จังหวะและทำนองถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. แบบบรรทัดถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. อักษรถูกต้อง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
รวม							0.95	ใช้ได้

ค่าคะแนน IOC สรุปผลประเมินคู่มือการใช้แผนกิจกรรม									
ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ						ผลรวมคะแนน	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
แบบประเมินการตีโทน (แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3)									
1.ลักษณะและวิธีการตีโทนถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2.ตีโทนประกอบจังหวะถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3.การแบ่งวรรคตอนการตีโทนถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4.ความพร้อมเพรียงในการตีโทน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
รวม							1.00	ใช้ได้	
แบบประเมินการปฏิบัติท่ารำ (แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 4)									
1.ท่ารำถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2.สื่ออารมณ์และความรู้สึกชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3.จังหวะถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4.ผู้รำทั้งสองปฏิบัติท่ารำสอดคล้อง ความสัมพันธ์คู่กัน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
รวม							0.95	ใช้ได้	
แบบประเมินนำเสนอการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช (แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5)									
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2. การนำเสนอข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3. การตอบคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
รวม							1.00		
แบบประเมินนำเสนอแสดงรำโทนของดีโคราช (แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5)									
1.ท่ารำถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
2.จังหวะถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
3.การแต่งกายถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
4.ความพร้อมเพรียงในการปฏิบัติ ท่ารำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
รวม							1.00	ใช้ได้	

หมายเหตุ ค่า IOC ที่ได้รับต้องเกิน 0.5 ขึ้นไป

ภาคผนวก ง
หลักสูตรและคู่มือการใช้แผนกิจกรรมฝึกอบรม





หลักสูตรและคู่มือการใช้แผนกิจกรรมฝึกอบรม
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ชุดร่ำโทนของดีโคราช

พงศธร กัณหา



ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2566

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 1

โครงการฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช

ภาคเรียนที่ 2/2565

เวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช

กิจกรรมที่ 1 รู้เรื่องรำโทนโคราช

เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ผู้สอน นายพงศธร กัณหา

วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1. สาระสำคัญ

รำโทนของดีโคราช เป็นชุดการแสดงสร้างสรรค์ของวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ลักษณะรูปแบบการแสดง เป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวโคราชโดยตีโทนประกอบจังหวะ ผู้แสดงแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีการร้องโต้ตอบกันโดยใช้ภาษาท้องถิ่นที่เรียบง่ายสื่อความหมาย คำขวัญและของดีจังหวัดนครราชสีมา ผู้แสดงแต่งกายแบบพื้นบ้านนิยมนุ่งโจงกระเบน เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง คือโทนโคราชซึ่งทำมาจากดินเผาและหน้าโชนซึ่งด้วยหนังงูหรือหนังตะกวด รำโทนของดีโคราชมักนิยมเล่นกันในช่วงเทศกาลหรืองานรื่นเริงโดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสงกรานต์หรือวันปีใหม่ของไทย

2. สาระการจัดกิจกรรมอบรม

ความรู้

- ประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราช
- ลักษณะรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช
- การแต่งกายรำโทนของดีโคราช
- เนื้อร้อง ทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช
- โอกาสที่ใช้แสดงรำโทนของดีโคราช

ทักษะ

- บรรยายประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราช
- บรรยายลักษณะรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช
- บรรยายการแต่งกายรำโทนของดีโคราช
- บรรยายเนื้อร้องเนื้อร้อง ทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช
- บรรยายโอกาสที่ใช้แสดงรำโทนของดีโคราช

3. จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราชได้
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายลักษณะรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายการแต่งกายการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายเนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
5. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายโอกาสที่ใช้แสดงรำโทนของดีโคราชได้

4. กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการอบรม ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ (Robert Gange) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เร่งเร้าความสนใจ

1.1 ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมาชุดต่างๆ ให้ผู้เข้ารับการอบรมรับชม เมื่อผู้เข้ารับการอบรมชมวีดิทัศน์จบแล้ว ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมช่วยกันตอบว่าการแสดงมีชื่อว่าอย่างไร

ขั้นที่ 2 บอกวัตถุประสงค์

- ครูแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ผู้เข้าร่วมอบรมทราบ ดังนี้
 - 1) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของรำโทนของดีโคราชได้
 - 2) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายลักษณะรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
 - 3) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายเนื้อร้อง ทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
 - 4) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายการแต่งกายการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
 - 5) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายโอกาสที่ใช้แสดงรำโทนของดีโคราชได้

ขั้นที่ 3 ทบทวนองค์ความรู้เดิม

- หลังจากครูแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมฝึกอบรมแล้ว ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนความรู้ที่ผู้เข้ารับการอบรมมีต่อการแสดงพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการถามตอบ

ขั้นที่ 4 นำเสนอเนื้อหาใหม่

4.1 ครูแจ้งผู้เข้ารับการอบรมว่ากิจกรรมฝึกอบรมในครั้งนี้เราจะฝึกอบรมในเนื้อหาเรื่องรำโทนของดีโคราช แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre - test)

4.2 ครูแจกใบความรู้เรื่องรู้เรื่องรำโทน และเปิดวีดิทัศน์รำโทนของดีโคราชพร้อมกับอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของรำโทนของดีโคราช ในหัวข้อต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 ประวัติความเป็นมา

หัวข้อที่ 2 ลักษณะและรูปแบบการแสดง

หัวข้อที่ 3 การแต่งกาย

หัวข้อที่ 4 เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรี

หัวข้อที่ 5 โอกาสที่ใช้ในการแสดง

ขั้นที่ 5 ชี้นำแนวทางการเรียนรู้

- ในขั้นนี้ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่นวีดิทัศน์รำโทนของดีโคราช ใน YouTube และทบทวนข้อมูลเอกสารใบความรู้เรื่อง รำโทนรำโคราช เป็นเวลา 20 นาที

ขั้นที่ 6 กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน

- หลังจากที่ทบทวนครบตามเวลาที่กำหนดแล้ว ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมเก็บเอกสารทั้งหมดเพื่อเตรียมทำการทดสอบหลังเรียน ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน โดยให้ทำในโปรแกรม Nearpod โดยให้เวลาทำ 20 นาที

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ

- หลังจากที่ครูตรวจแบบทดสอบของผู้เข้ารับการอบรมแล้ว ครูแจ้งคะแนนทดสอบของแต่ละคนโดยบอกข้อผิดพลาดและแนะนำให้ไปศึกษาเพิ่มเติม

ขั้นที่ 8 ทดสอบความรู้ใหม่

- ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วทั้งหมด พร้อมกับเน้นย้ำความรู้เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด

ขั้นที่ 9 สรุปและนำไปใช้

- ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปความรู้ในเรื่อง รำโทนรำโคราชตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรี การแต่งกาย และโอกาสที่แสดงรำโทนของดีโคราช

5. สื่อ/อุปกรณ์

- วีดิทัศน์
- ใบความรู้
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

6. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสังฆทอง ตึกปฏิบัติการนาฏศิลป์

7. การวัดและประเมินผลกิจกรรมฝึกอบรม

วัดผลโดย ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบ (Post test)

ประเมินผลโดย จากการทำแบบทดสอบ



แบบทดสอบ

เรื่อง รู้เรื่องรำโคราช

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่เลือกตอบ

1. การแสดงชุด รำโชน ได้ดัดแปลงมาชุดการแสดงใด
 - ก. รำโชนลพบุรี
 - ข. รำวง
 - ค. รำโชนโคราช
 - ง. รำย้อยยุค
2. เพราะเหตุใดที่เรียกชื่อการแสดงนี้ว่า “รำโชน”
 - ก. รำตามจังหวะ
 - ข. วิวัฒนาการจากรำวงมาตรฐาน
 - ค. รูปแบบแถวเป็นวงกลม
 - ง. เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
3. รำโชน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เล่นแพร่หลายในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลานานกว่า 80 ปี มาแล้ว โดยใช้เครื่องดนตรีชนิดใดเป็นหลักในการแสดง
 - ก. โปงลาง
 - ข. กรับ
 - ค. โทน
 - ง. รำมะนา
4. จังหวะการตีโชน มีหน้าทับที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การตีโชนแบ่งออกเป็นกี่ช่วง
 - ก. 1
 - ข. 2
 - ค. 3
 - ง. 4

5. เอกลักษณ์ของการตีโทนตรงกับข้อใด
- ก. เป็นสัญญาณ
 - ข. การเกี่ยวพาราสี
 - ค. รูปแบบการแสดง
 - ง. ถูกทุกข้อ
6. จังหวะหน้าทับในการรำโทนโคราชตรงกับข้อใด
- ก. ปี่ ปี่ ปี่ ปี่ โทน โทน
 - ข. โทน โทน โทน โทน ปี่
 - ค. ปี่ โทน โทน ปี่ โทน โทน
 - ง. โทน ปี่ โทน ปี่ โทน ปี่
7. เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราช กล่าวถึงเรื่องใด
- ก. สื่อความหมายคำขวัญ และของดีของจังหวัดนครราชสีมา
 - ข. สื่อความหมายเชิญเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา
 - ค. สื่อความหมายเที่ยวเขาใหญ่
 - ง. สื่อความหมายชิมของอร่อยของจังหวัดนครราชสีมา
8. ลักษณะและรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด
- ก. เกี่ยวพาราสี
 - ข. โชว์ความงามของหญิงสาวโคราช ดำเนินในรูปแบบวงกลม
 - ค. แสดงถึงความมั่งคั่งของฝ่ายชาย ดำเนินในรูปแบบวงกลม
 - ง. เกี่ยวพาราสี ดำเนินในรูปแบบวงกลม
9. เครื่องดนตรีที่ไม่ใช่ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด
- ก. กรับ
 - ข. ฉิ่ง
 - ค. ฉาบ
 - ง. ปี่
10. รำโทนโคราช นอกจากนิยมเล่นในงานรื่นเริงแล้ว ยังนิยมเล่นในเทศกาลใด
- ก. เทศกาลบุญเดือนสี่
 - ข. เทศกาลตรุษสงกรานต์
 - ค. เทศกาลไหว้พระ
 - ง. เทศกาลกินเข้า้า

11. ราโตนโคราช มีลักษณะการร่าอย่างไร
- ก. หม่อมสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ลีลาทำร่าตามแบบร่าวงมาตรฐาน
 - ข. ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านนอก ฝ่ายชายร่าอยู่ด้านใน
 - ค. หม่อมสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านใน
 - ง. หม่อมสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านใน ฝ่ายชายร่าอยู่ด้านนอก ร่าไปรอบๆวง
12. ลักษณะการแต่งกาย (นุ่งผ้า) ประกอบการแสดงชุดราโตนของดีโคราช ตรงกับข้อใด
- ก. นุ่งซิ่น
 - ข. นุ่งโจงกระเบน
 - ค. นุ่งหางไหล
 - ง. นุ่งจีบหน้านาง
13. เครื่องประดับ ที่ใช้แต่งกายในการแสดงราโตนของดีโคราชตรงกับข้อใด
- ก. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องทอง เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
 - ข. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเงิน เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
 - ค. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องประเก้อม เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
 - ง. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเพชร เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
14. เพราะเหตุใดจึงใช้ผู้หญิงตีโตนประกอบการแสดงราโตนโคราช
- ก. เพราะโตนทำด้วยไม้
 - ข. เพราะโตนทำด้วยดินเผา
 - ค. เพราะโตนทำด้วยไม้ไผ่
 - ง. เพราะโตนทำด้วยหวาย
15. ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคายามใส่ก็ ก็ให้สมทรง เป็นเสื้อ เป็นโสร่ง คงดูสง่า
จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร
- ก. เพลงผ้าไหมดี
 - ข. เพลงเมืองหญิงกล้า
 - ค. เพลงหมี่โคราช
 - ง. เพลงปราสาทหิน

16. ไคราชประตู่อีสาน (ซ้า) เขาลือเล่าขาน มีของดีๆ ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุนาริ เป็นศักดิ์ศรีไคราช
บ้านเอง... จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร

- ก. เพลงผ้าไหมดี
- ข. เพลงเมืองหญิงกล้า
- ค. เพลงหมี่ไคราช
- ง. เพลงปราสาทหิน

17. ในปัจจุบันจังหวะที่เพิ่มขึ้นในการแสดงรำโทนของดีไคราชตรงกับข้อใด

- ก. จง จง ครีมี ครีมี
- ข. ครีมี ครีมี จง จง
- ค. จง ครีมี จง ครีมี
- ง. จง จง จง จง

18. ภาพการแต่งกาย รำโทนของดีไคราช ตรงกับข้อใด

ก.



ข.



ค.



ง.



19. ผู้ประพันธ์บทเพลงรำโทนของดิโคราชตรงกับข้อใด

ก. นายกำป็น บ้านแท่น ศิลปินแห่งชาติ

ข. นายบุญสม สังข์สุข ศิลปินมรดกอีสาน

ค. นายสมศักดิ์ บัวบุตร ครูสอนการแสดงพื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

ง. นายทูลทองใจ ซึ่งรัมย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

20. ปะ โทน ปะ โทน ปะ โทน ปะ โทน ปะ มีชื่อเรียกจังหวะทำนองว่าอะไร

ก. รำโทน

ข. กระทับเท้า

ค. ปี่กมัยกัโหล

ง. แซมบ้า



(เฉลย)

แบบทดสอบ

เรื่อง รู้เรื่องรำโคราช

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่เลือกตอบ

1. การแสดงชุด รำโชน ได้ดัดแปลงมาชุดการแสดงใด

ก. รำโชนลพบุรี

ข. **รำวง**

ค. รำโชนโคราช

ง. รำย้อยยุค

2. เพราะเหตุใดที่เรียกชื่อการแสดงนี้ว่า “รำโชน”

ก. **รำตามจังหวะ**

ข. วิวัฒนาการจากรำวงมาตรฐาน

ค. รูปแบบแถวเป็นวงกลม

ง. เอกลักษณ์ของท้องถิ่น

3. รำโชน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เล่นแพร่หลายในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลานานกว่า 80 ปี มาแล้ว โดยใช้เครื่องดนตรีชนิดใดเป็นหลักในการแสดง

ก. โปงลาง

ข. กรับ

ค. **โชน**

ง. รำมะนา

4. จังหวะการตีโชน มีหน้าทับที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การตีโชนแบ่งออกเป็นกี่ช่วง

ก. 1

ข. 2

ค. 3

ง. **4**

5. เอกลักษณ์ของการตีโทนตรงกับข้อใด
- ก. เป็นสัญญาณ
 - ข. การเกี่ยวพาราสี
 - ค. รูปแบบการแสดง
 - ง. ถูกทุกข้อ
6. จังหวะหน้าทับในการรำโทนโคราชตรงกับข้อใด
- ก. ปี่ ปี่ ปี่ ปี่ โทน โทน
 - ข. โทน โทน โทน โทน ปี่
 - ค. ปี่ โทน โทน ปี่ โทน โทน
 - ง. โทน ปี่ โทน ปี่ โทน ปี่
7. เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราช กล่าวถึงเรื่องใด
- ก. สื่อความหมายคำขวัญ และของดีของจังหวัดนครราชสีมา
 - ข. สื่อความหมายเชิญเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา
 - ค. สื่อความหมายเที่ยวเขาใหญ่
 - ง. สื่อความหมายชมของอร่อยของจังหวัดนครราชสีมา
8. ข้อใดไม่ใช่ทำนองเพลงของรำโทนของดีโคราช
- ก. เพลงเมืองหญิงกล้า
 - ข. เพลงหมี่โคราช
 - ค. เพลงคนกระโทก
 - ง. เพลงดินด่านเกวียน
9. เครื่องดนตรีที่ไม่ใช่ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช ตรงกับข้อใด
- ก. กรับ
 - ข. ฉิ่ง
 - ค. ฉาบ
 - ง. ปี่
10. รำโทนโคราช นอกจากนิยมเล่นในงานรื่นเริงแล้ว ยังนิยมเล่นในเทศกาลใด
- ก. เทศกาลบุญเดือนสี่
 - ข. เทศกาลตรุษสงกรานต์
 - ค. เทศกาลไหว้พระ
 - ง. เทศกาลกินเขาคั่ว

11. ราโตนโคราช มีลักษณะการร่าอย่างไร
- ก. หนุ่มสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ลีลาท่าร่าตามแบบร่าวงมาตรฐาน
 - ข. ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านนอก ฝ่ายชายร่าอยู่ด้านใน
 - ค. หนุ่มสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านใน
 - ง. **หนุ่มสาวร่าต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงร่าอยู่ด้านใน ฝ่ายชายร่าอยู่ด้านนอก ร่าไปรอบๆวง**
12. เครื่องประดับ ที่ใช้แต่งกายในการแสดงราโตนของดีโคราชตรงกับข้อใด
- ก. **เครื่องประดับที่เป็นเครื่องทอง เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง**
 - ข. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเงิน เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
 - ค. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องประเก้อม เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
 - ง. เครื่องประดับที่เป็นเครื่องเพชร เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง
13. ลักษณะการแต่งกาย (นุ่งผ้า) ประกอบการแสดงชุดราโตนของดีโคราช ตรงกับข้อใด
- ก. นุ่งซิ่น
 - ข. **นุ่งโจงกระเบน**
 - ค. นุ่งหางไหล
 - ง. นุ่งจีบหน้านาง
14. โคราชประตู่อีสาน (ข้า) เขาลือเล่าขาน มีของดี ๆ ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุรนารี เป็นศักดิ์ศรีของคนบ้านเอง... จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร
- ก. เพลงผ้าไหมดี
 - ข. **เพลงเมืองหญิงกล้า**
 - ค. เพลงหมี่โคราช
 - ง. เพลงปราสาทหิน
15. ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคายามใส่ก็ ก็ให้สมทรง เป็นเสื้อ เป็นโสร่ง คงดูสง่า
จากเนื้อเพลงข้างต้นคือเพลงอะไร
- ก. **เพลงผ้าไหมดี**
 - ข. เพลงเมืองหญิงกล้า
 - ค. เพลงหมี่โคราช
 - ง. เพลงปราสาทหิน

16. เพราะเหตุใดจึงใช้ผู้หญิงตีโทนประกอบการแสดงรำโทนโคราช
- ก. เพราะโทนทำด้วยไม้
 - ข. เพราะโทนทำด้วยดินเผา
 - ค. เพราะโทนทำด้วยไม้ไผ่
 - ง. เพราะโทนทำด้วยหวาย
17. ในปัจจุบันจังหวัดที่เพิ่มขึ้นในการแสดงรำโทนของตีโคราชตรงกับข้อใด
- ก. จง จง ครีมี ครีมี
 - ข. ครีมี ครีมี จง จง
 - ค. จง ครีมี จง ครีมี
 - ง. จง จง จง จง
18. ภาพการแต่งกาย รำโทนของตีโคราช ตรงกับข้อใด

ก



ข.



ค.



ง.



19. ผู้ประพันธ์บทเพลงรำโทนของดิโคราชตรงกับข้อใด

ก. นายกำป็น บ้านแท่น ศิลปินแห่งชาติ

ข. นายบุญสม สิ้นสุข ศิลปินมรดกอีสาน

ค. นายสมศักดิ์ บัวบุตร ครูสอนการแสดงพื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

ง. นายทูลทองใจ ซึ่งรัมย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

20. ป๊ะ โท่น ป๊ะ โท่น ป๊ะ โท่น ป๊ะ โท่น ป๊ะ มีชื่อเรียกจังหวะทำนองว่าอะไร

ก. รำโทน

ข. กระทับเท้า

ค. ปี่กมัยไห่

ง. แซมบ้า



ใบความรู้ที่ 1 เรื่องรำโทนของดีโคราช

ประวัติความเป็นมาของรำโทน

รำโทน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่นิยมเล่นกันมาแต่ครั้งโบราณกาล แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มเล่นขึ้นที่ไหน เมื่อใด และใครเป็นผู้ริเริ่มก่อน จากข้อเขียนของเมธี เข้มวงศ์ทอง ซึ่งเขียนเรื่อง “รำโทน” การละเล่นพื้นบ้านที่ไม่เคยเลือน ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันพุธ ที่ 3 พฤษภาคม 2538 หน้า 29 กล่าวถึง งานค้นคว้าเรื่องนี้ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี โดยมีนางศุภมาส โปธินิล เป็นประธาน คณะทำงานอ้างถึงคำกล่าวของดำรง ปิ่นทอง ว่า ถิ่นเดิมที่มีการเล่นเล่น แม้จะมีการกล่าวถึงที่มาหรือแหล่งกำเนิดของรำโทนไว้หลายประการด้วยกัน แต่มีข้อหนึ่งซึ่งสรุปร่วมกันก็คือ รำโทน ได้ดัดแปลงมาเป็นรำวงในภายหลัง เป็นที่นิยมเล่นกันมากทุกที่ในสมัย จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้น จะจุดตะเกียงตั้งไว้กลางวง ผู้เล่นทั้งหนุ่มและสาวพากันยืนรอบวง เมื่อได้ยินเสียงเพลงร้องก็จะพากันรำไปรอบวงด้วยความสนุกสนาน อาจมีการเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว ทำให้เกิดการผูกสมักรักใคร่กันไปก็มี เนื้อร้องของเพลงไม่ยาวมากนัก และมักซ้ำกลับไปกลับมาหลายๆ เที้ยว ทำให้จำได้ง่ายและแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว เพลงที่อยู่ในความนิยมมักเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องที่มีความหมาย เข้าใจง่าย ร้องง่าย ทำนองเร้าใจ ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้ร้องและผู้รำ เครื่องดนตรีมีเพียงชิ้นเดียว คือ โทน ซึ่งใช้ดินเหนียวนำมาปั้นรูปโทนแล้วเผา ใช้ผ้าใบหรือหนังสือตัวมาชิงหน้าโทน แต่ในจังหวัดนครราชสีมา นิยมใช้ดินด่านเกวียนปั้นเป็นรูปโทน ใช้หวายชิงกับหนังตะกวด (ซึ่งเป็นสัตว์มีอยู่ตามหัวย) โทนมียุ่หน้ากว้างสองแบบคือ หน้าหกและหน้าแปด จึงใช้เรียกเป็นชื่อตามขนาดของโทน ในปัจจุบันการเล่นรำโทน ในสถานที่แห่งอื่นอาจมีปี่ กระจับปี่ หรือวัสดุที่ใช้ทำให้เกิดเสียงดังอื่นๆ ประกอบกับเสียงโทนให้ฟังดูคึกคักมากขึ้น ในภายหลังได้นำรามะนามาตีแทนโทน แต่ในจังหวัดนครราชสีมายังคงใช้โทนตีให้จังหวะการรำ และใช้อุปกรณ์อื่น เช่น ฉิ่ง กระจับ ประกอบเพื่อให้คึกคักขึ้น ในสมัยก่อนทุกบ้านมีลูกสาวต้องทำหรือซื้อโทนไว้ เวลาวางจากการทำงาน ทุกคนจะมานั่งล้อมวงกัน แล้วตีโทนขึ้นเป็นจังหวะปะโทนโทน ปะโทนโทน แสดงว่าการรำโทนจะเริ่มขึ้นแล้ว ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายตีโทน เพราะมือเบาว่า ถ้าใช้ผู้ชายเป็นฝ่ายตี โทนจะแตก ลักษณะเช่นนี้ต่างไปจากที่อื่น ซึ่งให้ผู้ชายเป็นผู้ให้จังหวะเพลง หรือตีโทน หญิงและชายร่วมกันร้องเพลงให้หนุ่มสาวคนอื่นๆ ได้รำไปรอบวง การรำโทนจะไม่มีการไหว้ครู ไม่มีพิธีการอะไรทั้งสิ้น เพราะเป็นเรื่องของความสนุกสนานในระหว่างหนุ่มสาวยามว่างจากการทำงาน หรือเมื่อมีเทศกาลงานสำคัญต่างๆ โดยเฉพาะเทศกาลตรุษสงกรานต์ หนุ่มสาวจะต้องหาพิน ตักน้ำ ต่ำข้าวให้เสร็จก่อน วันฉลองตรุษสงกรานต์ พอถึงวันที่จะสนุกสนานกัน หลังจากทำบุญทำทาน สรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่แล้ว ตอนเย็นก็จะนัดพวกพ้องที่เป็นหนุ่มสาวไปที่ลานวัดหรือกลางลานของหมู่บ้าน เพื่อเล่นรำโทนกัน ทางบ้านปล่อยให้พ่อแม่ทำงานอื่นไปเพราะได้ทำสิ่งที่

หนักแรงและจำเป็นต่อครอบครัวไว้ก่อนแล้ว แต่โดยมากผู้ใหญ่ก็อดที่จะตามมาดูด้วยไม่ได้ เพราะเสียงโชนเร้าใจทำให้อยู่บ้านไม่ติด การรำโชนในช่วงตรุษสงกรานต์ จะเล่นกันทั้งสองช่วง กล่าวคือ วันตรุษเริ่มที่แรม 14 ค่ำ ไปถึงขึ้น 1 ค่ำ เป็นเวลาสามวัน วันตรุษสงกรานต์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน เรื่อยไปจนครบเจ็ดวัน บางหมู่บ้านเล่นกันตั้งแต่ตรุษไทยไปจนถึงวันสงกรานต์ก็มี

ความเป็นมาของรำโชนโคราช

รำโชน เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่เล่นแพร่หลายในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลานานกว่า 80 ปีมาแล้ว โดยใช้โชนเป็นเครื่องดนตรีหลักเพียงอย่างเดียวตีประกอบตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไป เพื่อให้จังหวะการร้องเชิดเพลงรำวง บางหมู่บ้านอาจมีเครื่องดนตรีประกอบ เช่น ปี่ ระนาด ฉิ่ง ฉาบ เพื่อความครื้นเครง สนุกสนาน การรำโชนนิยมเล่นในเทศกาลตรุษสงกรานต์เป็นเวลา 7-15 วัน ส่วนใหญ่เล่นในตอนกลางคืน บริเวณลานวัดหรือลานในหมู่บ้าน โดยวิธีการละเล่นจะใช้ครกตำข้าวคว่ำไว้กลางวงสำหรับตั้งตะเกียง ฝ่ายหญิงเตรียมพานยาสูบ ชั้นลงหิน หรือชั้นเงินใบใหญ่ ใส่ น้ำดื่มลอยไว้ด้วยชั้นจอก เพื่อต้อนรับฝ่ายชายที่จะมาตามเสียงโชน และก่อกองไฟสำหรับอังหนังโชน แล้วมานั่งรวมกลุ่มกันตีโชน เพื่อให้สัญญาณว่าหมู่บ้านนี้มีหญิงสาวมาร่วมกันพร้อมที่จะเล่นรำโชน จังหวะการตีโชน มีหน้าทับที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การตีโชนแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1. ช่วงการตีเชิญชวน เป็นสัญญาณเรียกให้มาเล่นรำโชน แต่ละหมู่บ้านมีจังหวะและลีลาแตกต่างกัน
2. ช่วงการตีเพื่อประกอบการรำโชน สมัยโบราณมีเพียงจังหวะเดียว คือ ปะ โชน โชน ปะ โชน โชน เท่านั้น

การรำโชนไม่มีพิธีการหรือไหว้ครู เพราะเน้นความสนุกสนานเท่านั้น ลีลาท่ารำมีเพียงท่ารำกรายมือ คล้ายท่าสอดสร้อยมาลา หนุ่มสาวรำต่อกันเป็นคู่ ๆ ฝ่ายหญิงรำอยู่ด้านใน ฝ่ายชายรำอยู่ด้านนอก รำไปรอบวงวง ขณะรำมีการยกเอว ยกไหล่ ชม้ายชายตาระหว่างหนุ่มสาว คนตีโชนและร้องเชิดต่างสนุกสนานเปี่ยมไปด้วยความสุข

การแสดงรำโชนของดีโคราช

การสร้างสรรคการแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาชุดรำโชนของดีโคราช เป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวโคราชในการตีโชนและการร้องรำกันแบบเรียบง่ายที่สื่อความหมายคำขวัญและของดีของจังหวัดนครราชสีมา รำโชนของดีโคราชมักนิยมเล่นกันในช่วงเทศกาลหรืองานรื่นเริง และยังคงเล่นมาจนตลอดโดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสงกรานต์หรือวันปีใหม่ของไทย งานเลี้ยงต้อนรับแขกผู้หลักผู้ใหญ่ที่มาเยี่ยมเยือนจังหวัดนครราชสีมา จะใช้ชุดการแสดงชุดรำโชนของดีโคราชเพื่อเป็น

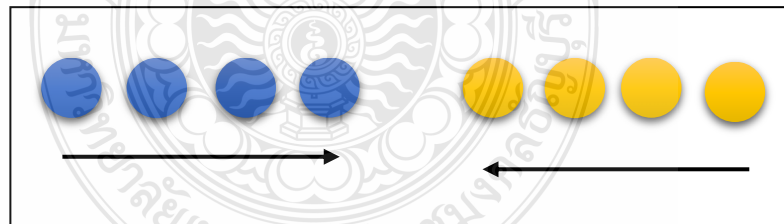
การสื่อความของตีประจำจังหวัดนครราชสีมา ส่วนตัวโชนโคราชซึ่งเครื่องดนตรีใช้ประกอบการแสดง ก็เป็นเอกลักษณ์ปัจจุบันตัวโชนของชาวโคราชนั้นทำมาจากดินเผาและหน้าโชนซึ่งด้วยหนังหรือหนังตะกวด โชนโคราช จังหวะของโชนโคราชนั้นจะดำเนินด้วย ป๊ะ โทน โทน ป๊ะ โทน โทน

ลักษณะและรูปแบบการแสดงรำโชนของตีโคราช

การเล่นรำโชนของตีโคราชมียุคเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครตั้งแต่บทร้องที่มีบทเชิญชวน บทหยอกล้อ บทเกี่ยวพาราสี บทล่ำลา หรือการจากลา ส่วนจังหวะทำนองการตีโชนก็จะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร มีจังหวะเฉพาะของแต่ละเพลง ตลอดจนท่าที่สวยงามสอดคล้องกับบทร้องลำทำนองโชน โดยมีการรำเคลื่อนที่แบบทวนเข็มนาฬิกา บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญ คือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโชนของตีโคราช เพลงเชิดรำวง ลักษณะท่ารำที่ประกอบการรำโชน จะเป็นท่ารำดั้งเดิมที่เป็นท่าทางธรรมชาติ กระบวนท่ารำฝ่ายชายเป็นการรำเกี่ยวสาวหรือต้อนสาวฝ่ายหญิงจะทำท่าปกป้องหรือหลบหลีก

รูปแบบการเล่นเพลงรำโชนของตีโคราช การแสดงรำโชนของตีโคราช จะมีลักษณะการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา จากที่ผู้วิจัยศึกษาได้สังเกตลักษณะการแสดงสามารถสรุปลักษณะรูปแบบการแสดงดังนี้

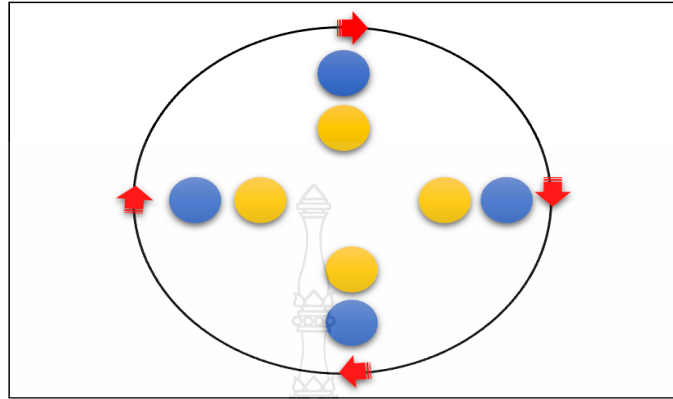
- 1 การแปรแถวหน้ากระดาน นักแสดงผู้ชายเดินออกทางขวาของเวที นักแสดงผู้หญิงเดินออกทางซ้ายของเวที แปรแถวหน้ากระดาน





- แทนนักแสดงผู้ชาย
- แทนนักแสดงผู้หญิง

ภาพที่ 29 รูปแบบการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา
ที่มา : ผู้วิจัย, 2565

2 การแปรเป็นวงกลม โดยเดินเป็นคู่ ๆ จำนวน 4 คู่ นักแสดงหญิงอยู่ด้านใน นักแสดงชาย อยู่ด้านนอก มาตั้งแถวสี่แถว แล้วเดินแถวเป็นคู่ ๆ เดินเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา



-  แทนนักแสดงผู้ชาย
-  แทนนักแสดงผู้หญิง

ภาพที่ 30 รูปแบบการรำเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา
ที่มา : ผู้วิจัย, 2565

การแต่งกายการแสดงรำโทนของดีโคราช

ใช้การแต่งกายแบบเดียวกันกับการแสดงชุดรำโทนโคราช โดยมีรายละเอียดของการแต่งกาย ดังภาพ ดังนี้
การแต่งกาย การแสดงรำโทนของดีโคราช



ภาพที่ 31 การแต่งกายการแสดงรำโทนของดีโคราช
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

ผู้ชาย ใส่เสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งโจงกระเบน ผ้าขาวม้าคาดสะเอว ใส่สร้อย
ผู้หญิง ใส่เสื้อคอกลมผ่าหน้าแขนกระบอก นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้าขาวม้าพาดไหล่ซ้ายปล่อยชาย
ด้านหน้า ติดเข็มกลัด เข็มขัดคาดสะเอว เหน็บผ้าเช็ดหน้าที่สะเอวด้านขวา

ทรงผม ผู้แสดงชุดรำโทนของดีโคราช



ภาพที่ 32 ทรงผมผู้แสดงชุดรำโทนของดีโคราช

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

ผู้ชาย แต่เดิมจะนิยมเกล้าผมหรือเก็บผม ปัจจุบันหวีเก็บเรียบร้อย

ผู้หญิง ทำผมทรงกระพุ่ม

ดอกไม้ทัดหู (ดอกป๊อบ)



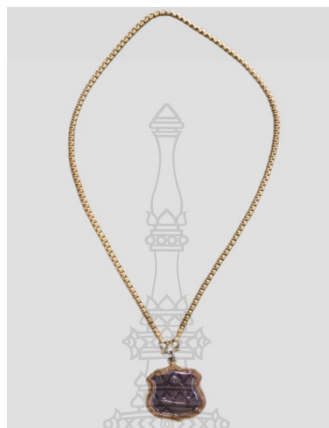
ภาพที่ 33 ดอกไม้ทัดหู

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

ดอกไม้ทัดหูของฝ่ายหญิงใช้ดอกป๊อบ เพราะเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม และมีมากในช่วงฤดูร้อนซึ่งสอดคล้องกับการแต่งกายของชาวโคราช ที่ผู้หญิงมักจะนำดอกป๊อบมาทัดหูเพื่อให้มีกลิ่นหอม

เครื่องประดับทอง

เครื่องประดับที่ใช้ประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช ใช้เครื่องประดับที่เป็นเครื่องทอง เพราะในสมัยก่อนคนโคราชนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากทอง นิยมนำมาสวมใส่ในงานเทศกาลสำคัญ และประเพณีต่างๆ



ภาพที่ 34 เครื่องประดับฝ่ายชาย

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เครื่องประดับฝ่ายชาย ได้แก่ สร้อยคอ



ภาพที่ 35 เครื่องประดับฝ่ายหญิง

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เครื่องประดับฝ่ายหญิง ได้แก่ ต่างหู กำไล เข็มขัด และสร้อยคอ

เนื้อร้อง ทำนองเพลงและดนตรี

เพลงที่ใช้รำโทนของดีโคราช

บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญ คือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และกล่าวถึงของดีโคราชบทเพลงในการเกี่ยวพาราฮี เพลงแก้และต่อกัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช เพลงเชิญรำวง โดยนายกำป็น นิธิวรไพบุลย์ (กำป็น บ้านแท่น) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช ประจำปี 2564 ได้ประพันธ์เพลงรำโทนชุด ของดีโคราช ในงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี เมื่อปี พุทธศักราช 2540 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมานำมาใช้เป็นบทร้องในการสร้างสรรค์การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชแบ่งออกเป็น 3 ช่วงมีทั้งหมด 7 เพลง ได้แก่ เพลงโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียน และเพลงลา เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชนี้ ดังนี้

ช่วงที่ 1 เชิญชวน

เพลงโคราชรำวง

รำวง รำวง รำวง	ขอเชิญองค์สาวชาวโคราช
พี่ชายเดินออกไปโค้ง (ซ้า)	แม่โฉมยงอย่ามัววนขนาด
กรายแขนอ่อนๆมาพ้อมมาวาด (ซ้า)	แม่สาวโคราชขอเชิญรำวง (ซ้า)

ช่วงที่ 2 ของดีโคราช

เนื้อเพลงของดีโคราชนำกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวโคราชนับถือคือท้าวสุรนารี สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา เนื้อร้องและทำนองเพลงแบ่งออกเป็น 5 เพลง ดังนี้

1. เพลงเมืองหญิงกล้า

โคราชประตูด่าน (ซ้า) เขาลือเล่าขาน มีของดีๆ
ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุรนารี เป็นศักดิ์ศรีของคนบ้านเอง...
...ย้ายถิ่นหนองอาจ เป็นการประกาศไม่เคยคิดเกรง
หญิงไทยใจหาญนั่นเอง (ซ้า) ที่เขาชมว่าเก่ง "ดาบแก้วแปดโกว"
หญิงไทยโคราช บ้านเอ็ง การรบก็เก่ง การเรือก็น่าดี

2. เพลงผ้าไหมดี

ผ้าไหม ผ้าไหม ผ้าไหม
ผ้าไหม ผืนลาย หลากสี ผ้าเนื้อดี เอาห่มคนงาม
เส้นไหมย้อมให้ถึงน้ำ สีสดใส ทอลายงามตา
ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคา
ยามใส่ก็ ก็ให้สมทรง เป็นเสื้อ เป็นโสร่ง คงดูสง่า
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซ้า) เป็นหน้าเป็นตา โคราชบ้านเรา
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซ้า) เมืองนอก เมืองนา เขาลือกันทั่ว....

3. เพลงหมี่โคราช

ผัดหมี่ ผัดหมี่ คั่วหมี่ อีแม่คนดี เอาหมี่ มาคั่ว
ผัดหมี่เขาก็ใส่หน่อถั่ว มาชิมดูจะ ใอันายคนดี....
อำเภอกะโทกโชคชัย อำเภอปักธงชัย อำเภอพิมาย
มาชิมกันได้ ชื้อ ชาย ก็มี
มาชิมกันได้ ชื้อ ชาย ก็มี ถ้าซื้อไปคั่วกินกะบ้าน(ซ้า)
ขอรับประกันอร่อยเด้อ...ยาย (ถูกใจแม่ยาย)

4. เพลงปราสาทหิน

พิมาย พิมาย พิมาย พิมาย มีปราสาทหิน
ปราสาทหินถิ่นเมืองพิมาย
คนโบราณ ท่านเอาหินมาก่อน มาเรียงต่อก่อน ซ้อนเทินกันไว้
ก่อกำแพงแต่งซุ้มประตู (ซ้า) ล้อมปราสาทอยู่อย่างมีความหมาย
สลักลวดลายลีลา (ซ้า) งดงามสง่า มีคุณค่าหลาย
ตั้งปุทวด ย่าทวดของเรา (ซ้า)
จากคนรุ่นเก่า มาถึงคนรุ่นใหม่...
ต้องรักษาเอาไว้เด้อ (ซ้า) ให้คู่พิมาย คู่ไทยทนทาน (ซ้า)

5. เพลงดินด่านเกวียน

ด่านเกวียน ด่านเกวียน ด่านเกวียน (ซ้า)
ไม่มีล้อเกวียน มีแต่ล้อรถยนต์ พระมอнокก็ยังมีหมนวน (ซ้า)
อยู่กับคนช่างปั้นดินเผา....
ปั้นครก ปั้นโอ่ง ปั้นอ่าง แกะกระถาง ปั้นปลา นกเค้า
ปั้นตัวตุ๊กตา ตุ๊กตุน จากดินแม่มูล มาเป็นดินเผา

จากดินได้มีราคา (ซ้า) ฝรั่งมั่งค่า ยังขายให้เขา
เดี๋ยวนี้ ด่านเกวียน บ้านเรา เดี่ยวนี้ โคราช บ้านเรา
เด็กน้อยคนเฒ่าแสนสนุกสำราญ (ซ้า)

ช่วงที่ 3 เพลงลา

เพลงลา

ชาย ลาแล้วแม่แก้วจอมขวัญ
งามจริงงามยิ่งกว่าใคร(ซ้า)
หญิง ออย่ามา ออย่ามา ยอฉัน
หากพี่รักน้องจริงๆ

รักชั่วชีวิตและตลอดไป
เลิศล้ำอำไพสวยจริงพี่รักจริง
กลัวไม่กินวัน จะพลันทอดทิ้ง
อย่างนี้อยู่นาน สาบานต่ออย่าโม

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง



ภาพที่ 36 วงรำโชน

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

การแสดงชุดรำโชนของดีโคราชมีเครื่องดนตรีหลักคือโชน โดยใช้โชนตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไป
ลักษณะของโชนโคราช เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทำด้วยดินเหนียวขึ้นรูปโชนแล้วเผา
หน้าโชนจะนิยมชิงด้วยหนังหรือหนังตะกวด วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงชุดรำโชนของดีโคราช
เป็นวงรำโชนประกอบด้วยโชนโคราช 2 ใบ กรับ ฉิ่ง และฉาบเล็ก

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 2

โครงการฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช ภาคเรียนที่ 2/2565 เวลา 12 ชั่วโมง
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช กิจกรรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง เวลาเรียน 2 ชั่วโมงผู้สอน
นายพงศธร กัณหา วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1. สาระสำคัญ

เพลงรำโทนของดีโคราช ใช้ภาษาแบบเรียบง่ายโดยใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นส่วนมากเนื้อเพลงจะเป็นเพลงสั้นๆที่มีความหมายเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นสำคัญ คือ ท้าวสุรนารี สินค้าที่มีชื่อเสียงของโคราช และเรื่องเกี่ยวพาราสิร์องแก่และต่อว่ากันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย และมีการรำประกอบเพลง ทำนองเพลงจะเริ่มต้น เพลงโคราชราวัง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียน เพลงลา

2. สาระการจัดกิจกรรมอบรม

ความรู้

- ความหมายของเพลงรำโทนของดีโคราช
- หลักและวิธีการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

ทักษะ

- ร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

3. จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายความหมายของเพลงรำโทนของดีโคราชได้
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายหลักและวิธีการร้องเพลงรำโทนของดีโคราชได้
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถร้องเพลงรำโทนของดีโคราชได้

4. กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

- ครูแจ้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเนื้อหาที่จะเรียนรู้ในกิจกรรมฝึกอบรม เรื่องร้องลำทำเพลง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเตรียมพร้อมก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมความพร้อม

- ครูทบทวนความรู้ผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเพลงรำโทนของดีโคราช ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้กิจกรรมฝึกอบรมในชั่วโมงที่ผ่านมา

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม

3.1 ครูแจกใบความรู้เรื่องร้องลำทำเพลงที่เป็นเนื้อร้องเพลงรำโทนของดีโคราชให้ผู้เข้ารับการอบรม และเปิดวีดิทัศน์ การแสดงรำโทนของดีโคราช ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบถึงทำนองเพลงและฟังเนื้อเพลงจากวีดิทัศน์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจการหลักและวิธีการขับร้องอย่างถูกต้อง

3.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์ความหมายของเพลงรำโทนของดีโคราช

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำ

4.1 เมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาใบความรู้เนื้อร้องเพลง และฟังเนื้อเพลงจากวีดิทัศน์ จากนั้นครูสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมร้องเพลงรำโทนของดีโคราช โดยครูจะเป็นผู้ที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมอ่านเนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชตามที่ท่อนจนจบทุกเพลง

4.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มๆละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากชื่อเพลง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของเนื้อเพลงที่จับฉลากได้ โดยใช้เวลา 10 นาที

4.3 ครูสอนร้องเพลงรำโทนของดีโคราช โดยเริ่มจากครูเป็นคนร้องนำก่อน แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมร้องตามจนจบ ขั้นต่อมาครูกับผู้เข้ารับการอบรมร้องพร้อมกัน และขั้นสุดท้ายให้ผู้เข้ารับการอบรมร้องเอง โดยครูคอยฟังว่าผู้เข้ารับการอบรมร้องได้ถูกต้องตามทำนองหรือไม่ ถ้าผู้เข้ารับการอบรมร้องผิดครูก็ร้องให้ผู้เข้ารับการอบรมฟังในคำนั้น แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมร้องใหม่อีกครั้ง

4.4 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมร้องเพลงรำโทนของดีโคราชภายในกลุ่ม โดยมีครูตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไขความบกพร่อง โดยใช้เวลา 30 นาที

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

- ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มทบทวนการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช โดยให้เพื่อนต่างกลุ่มช่วยกันฟังและช่วยกันประเมินแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

6.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการร้องและความหมายของเพลงแล้วปรับปรุงแก้ไขการร้องเพลงในกลุ่มของตน

6.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปวิธีการร้องเพลงและความหมายของเพลงและร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ที่แต่ละกลุ่มจนจบทุกกลุ่ม

5. สื่อ/อุปกรณ์

- วีดีทัศน์
- ใบความรู้
- แบบประเมินการร้องเพลงรำไทของดีโคราช

6. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสังข์ทอง ตึกปฏิบัติการนาฏศิลป์

7. การวัดและประเมินผลกิจกรรมฝึกอบรม

วัดโดย ผู้เข้ารับการอบรมสอบร้องเพลงรำไทของดีโคราช

ประเมินผลโดย ประเมินการร้องเพลงรำไทของดีโคราช



แบบประเมินการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช เรื่อง ร้องลำทำเพลง

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	การร้องเพลงรำโทนของดีโคราช																				รวม 20 คะแนน		
		เนื้อเพลง					จังหวะและ ทำนอง					การแบ่งวรรค ตอน					อักขระ							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

- คะแนน 18 – 20 ระดับคุณภาพ 5 ดีเยี่ยม
- คะแนน 14 – 17 ระดับคุณภาพ 4 ดีมาก
- คะแนน 10 – 13 ระดับคุณภาพ 3 ดี
- คะแนน 6 – 9 ระดับคุณภาพ 2 พอใช้
- คะแนน 1 – 5 ระดับคุณภาพ 1 ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นายพงศธร กัณหา)

เกณฑ์การให้คะแนนการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

ประเด็น ประเมิน	การร้องเพลงรำโทนของดีโคราช				
	5	4	3	2	1
เนื้อร้อง	เนื้อร้องถูกต้องทั้งเพลง	เนื้อร้องผิด 1 เพลง	เนื้อร้องผิด 2 เพลง	เนื้อร้องผิด 3 เพลง	เนื้อร้องผิด 4 เพลงขึ้นไป
จังหวะและทำนอง	จังหวะและทำนองถูกต้องทั้งเพลง	จังหวะและทำนองผิด 1 ครั้ง	จังหวะและทำนองผิด 2 ครั้ง	จังหวะและทำนองผิด 3 ครั้ง	จังหวะและทำนองผิด 4 ครั้งขึ้นไป
แบ่งวรรคตอน	แบ่งวรรคตอนถูกต้องทั้งเพลง	แบ่งวรรคตอนได้ผิด 1 วรรค	แบ่งวรรคตอนได้ผิด 2 วรรค	แบ่งวรรคตอนได้ผิด 3 วรรค	แบ่งวรรคตอนได้ผิด 4 วรรคขึ้นไป
อักขระ	อักขระถูกต้องทั้งเพลง	อักขระผิด 1-2 คำ	อักขระผิด 3-4 คำ	อักขระผิด 5-6 คำ	อักขระผิด 7 คำขึ้นไป

หมายเหตุ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์



ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ร้องลำทำเพลง

บทร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญ คือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และกล่าวถึงของดีโคราชบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้และต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราช เพลงเข็ดรำวง โดยนายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ (กำป็น บ้านแท่น) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช ประจำปี 2564 ได้ประพันธ์เพลงรำโทนชุด ของดีโคราช ในงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี เมื่อปีพุทธศักราช 2540 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมานำมาใช้เป็นบทร้องในการสร้างสรรค์การแสดงชุดรำโทนของดีโคราช

เนื้อเพลงและความหมายของเพลงรำโทนของดีโคราช

เพลงรำโทนของดีโคราช ซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านของชาวจังหวัดนครราชสีมา เนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชแบ่งออกเป็น 3 ช่วง รวมทั้งหมด 7 เพลง เนื้อเพลงมีความหมาย ดังนี้

ช่วงที่ 1 เชิญชวน

เพลงโคราชรำวง

รำวง รำวง รำวง	ขอเชิญองค์สาวชาวโคราช
พี่ชายเดินออกไปโค้ง (ซ้ำ)	แม่โฉมยงอย่ามัววนขนาด
กรายแขนอ่อนๆมาพอนมาวาด (ซ้ำ)	แม่สาวโคราชขอเชิญรำวง (ซ้ำ)

ความหมายของเพลงโคราชรำวง กล่าวถึง ฝ่ายชายเชิญชวนฝ่ายหญิงมาร่วมรำโทน

ช่วงที่ 2 ของดีโคราช

ช่วงของดีโคราชประกอบด้วยเนื้อเพลงที่กล่าวถึงสิ่งศักดิ์ที่ชาวโคราชนับถือ คือท้าวสุรนารี สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา เนื้อร้องและทำนองเพลงแบ่งเป็น 5 เพลง ดังนี้

1. เพลงเมืองหญิงกล้า

โคราชประตูอีสาน (ซ้ำ) เขาลือเล่าขาน มีของดีๆ
ยาโมวีรสตรี ท่านท้าวสุรนารี เป็นศักดิ์ เป็นศรีโคราชบ้านเอง...
...ย้ายถิ่นหนองอาจ เป็นการประกาศไม่เคยคิดเกรง
หญิงไทยใจหาญนั่นเอง (ซ้ำ) ที่เขาชมว่าเก่ง "ดาบแก้วแปลไกว"
หญิงไทยโคราช บ้านเอ็ง การรบก็เก่ง การเรือนก็ดี

ความหมายของเพลงหญิงกล้า กล่าวถึง วีรสตรีท่านท้าวสุรนารีในการต่อสู้จากศัตรูที่มารุกร
ราชอาณาจักรโคราช

2. เพลงผ้าไหมดี

ผ้าไหม ผ้าไหม ผ้าไหม
ผ้าไหม ผืนลาย หลายสี ผ้าเนื้อดี เอาหมั่นคนงาม
เส้นไหมย้อมให้ถึงน้ำ สีสดใส ทอลายงามตา
ยามนุ่ง ก็ดูสมส่วน มีน้ำมีนวล และมีราคา
ยามใส่ ก็ให้สมทรง เป็นเสื้อ เป็นโสร่ง คงดูสง่า
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซำ) เป็นหน้าเป็นตา โคราชบ้านเรา
ปักธงชัยเมืองผ้า (ซำ) เมืองนอก เมืองนา เขาลือกันทั่ว....

ความหมายของเพลงผ้าไหมดี กล่าวถึง ผ้าไหมปักธงชัยที่เป็นสินค้าโอท็อปที่มีชื่อเสียงของ
จังหวัดนครราชสีมา

3. เพลงหมี่โคราช

ผัดหมี่ ผัดหมี่ คั่วหมี่ อีแม่คนดี เอาหมี่ มาคั่ว
ผัดหมี่เขาก็ใส่หน่อถั่ว มาชิมดูถั่ว ไฉนนายคนดี....
อำเภอกะโทกโชคชัย อำเภอปักธงชัย อำเภอพิมาย
มาชิมกันได้ ชื้อ ชาย ก็มี
มาชิมกันได้ ชื้อ ชาย ก็มี ถ้าซื้อไปคั่วกินกะบ้าน(ซำ)
ขอรับประกันอร่อยเด้อ...ยาย (ถูกใจแม่ยาย)

ความหมายของเพลงหมี่โคราช กล่าวถึง อาหารประจำจังหวัดนครราชสีมาคือหมี่โคราช
เนื้อเพลงเป็นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้แวะมาซื้อมาชิมหมี่โคราช

4. เพลงปราสาทหิน

พิมาย พิมาย พิมาย พิมาย มีปราสาทหิน
ปราสาทหินถิ่นเมืองพิมาย
คนโบราณ ท่านเอาหินมาก่อน มาเรียงต่อกัน ช้อนเทินกันไว้
ก่อกำแพงแต่งซุ้มประตู (ซำ) ล้อมปราสาทอยู่อย่างมีความหมาย
สลักลวดลายลีลา (ซำ) งดงามสง่า มีคุณค่าหลาย
ตั้งปทุมวด ย่าหวดของเรา (ซำ)
จากคนรุ่นเก่า มาถึงคนรุ่นใหม่...
ต้องรักษาเอาไว้เด้อ (ซำ) ให้คู่พิมาย คู่ไทยทานทน (ซำ)

ความหมายของเพลงปราสาทหิน กล่าวถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครราชสีมา คือปราสาทหินพิมายโดยสื่อถึงการก่อสร้างปราสาทหินพิมายของคนโบราณที่มีความสลักลวดลายได้สวยงาม

5. เพลงดินด่านเกวียน

ด่านเกวียน ด่านเกวียน ด่านเกวียน (ซ้ำ)
ไม่มีล้อเกวียน มีแต่ล้อรถยนต์ พะมอนก็ยังมีหมูนวน (ซ้ำ)
อยู่กับคนช่างปั้นดินเผา....
ปั้นครก ปั้นโอ่ง ปั้นอ่าง แกะกระถาง ปั้นปลา นกเค้า
ปั้นตัวตุ๊กตา ตุ๊กตุน จากดินแม่มูล มาเป็นดินเผา
จากดินได้มีราคา (ซ้ำ) ฝรั่งมั่งค่า ยังขายให้เขา
เดี๋ยวนี้ ด่านเกวียน บ้านเรา เดี่ยวนี้ โคราช บ้านเรา
เด็กน้อยคนเฒ่าแสนสนุกสำราญ (ซ้ำ)

ความหมายของเพลงดินด่านเกวียน กล่าวถึง เครื่องปั้นดินเผาซึ่งเป็นสินค้าโอท็อปที่ทำจากดินของหมู่บ้านด่านเกวียน

ช่วงที่ 3 เพลงลา

เพลงลา

ชาย ลาแล้วแม่แก้วจอมขวัญ	รักชั่วชีวิตและตลอดไป
งามจริงงามยิ่งกว่าใคร(ซ้ำ)	เลิศล้ำอำไพสวยจริงที่รักจริง
หญิง อย่ามา อย่ามา ยอฉันท	กลัวไม่กีวัน จะพลันทอดทิ้ง
หากที่รักน้องจริงๆ	อย่านิ่งอยู่นาน สาบานต่ออย่าโม

ความหมายของเพลงลา กล่าวถึง การบอกรักของฝ่ายชายและการจากลา ฝ่ายหญิงขอคำสัญญาให้สาบานต่ออย่าโมว่าจะไม่ทอดทิ้งกัน

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 3

โครงการฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช

ภาคเรียนที่ 2/2565

เวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช

กิจกรรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน

เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นายพงศธร กัณหา

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

1. สาระสำคัญ

โทนโคราช เป็นเครื่องดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ คือ นิยมใช้ดินด่านเกวียนปั้นเป็นรูปโทน แล้วเผา หน้าโทนซึ่งด้วยหนังหรือหนังตะกวด ถ้าตีในเวลากลางวันต้องผึ่งแดดเพื่อให้หนังโทนตึง ถ้าตีในเวลากลางคืนต้องอังไฟเพื่อให้เกิดเสียงดัง แกร่ง ไพเราะ และดังก้องไปได้ไกลๆ ในอดีตทุกบ้านที่มีลูกสาวจะนิยมทำหรือซื้อโทนไว้ เวลาวางจากการทำงานทุกคนจะมานั่งล้อมวงกัน แล้วตีโทนขึ้นเป็นจังหวะ ปะ โทน โทน ปะ โทน โทน, โทน ปะ โทน ปะ โทน โทน, จง จง คริม คริม และปะ โทน ปะ โทน ปะ โทน ปะ แสดงว่าการรำโทนจะเริ่มต้นขึ้นแล้ว ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายตีโทนเพราะมือเบากว่า ถ้าให้ผู้ชายเป็นฝ่ายตี โทน จะแตก ลักษณะเช่นนี้ต่างไปจากที่อื่น ซึ่งใช้ผู้ชายเป็นผู้ให้จังหวะเพลงหรือตีโทน หญิงและชายร่วมกันร้องเพลงให้หนุ่มสาวคนอื่นๆ ได้รำรำไปรอบวง

2. สาระการจัดกิจกรรมอบรม

ความรู้

- วิธีการตีโทน จังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงรำโทนของดีโคราช

ทักษะ

- ปฏิบัติการตีโทนรำโทนของดีโคราช

3. จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายวิธีการตีโทน จังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราชได้

2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถการตีโทนประกอบเพลงรำโทนของดีโคราชได้

4. กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

- ครูแจ้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเนื้อหาที่จะเรียนรู้ในกิจกรรมฝึกอบรม เรื่องการตีโทนเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเตรียมพร้อมก่อนอบรม

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมความพร้อม

- ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้กิจกรรมฝึกอบรมในช่วงที่ผ่านมา แล้วให้ร้องเพลงรวมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม

- ครูแจกใบความรู้เรื่องบรรเลงเพโลโทนการแสดงรำโทนของดีโคราชให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบถึงจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงในการตีโทนประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจการหลักและวิธีการตีโทนอย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำ

4.1 เมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาใบความรู้การตีโทนเพลงรำโทนของดีโคราช จากนั้นครูสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมตีโทน 4 จังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงรำโทนของดีโคราชทั้งหมด โดยครูจะเป็นผู้ตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงรำโทนของดีโคราชแล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะและทำนองโทนตามแต่ละเพลงจนครบทุกเพลง

4.2 ครูสอนตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงรำโทนของดีโคราช โดยเริ่มจากครูเป็นคนตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงนำก่อน แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงตามจนจบ ขึ้นต่อมากลับกับผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงพร้อมกัน และขั้นสุดท้ายให้ผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงเอง โดยครูคอยฟังว่าผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงได้ถูกต้องตามหน้าทับโทนหรือไม่ ถ้าผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงผิด ครูก็จะตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงให้ผู้เข้ารับการอบรมฟังในจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงนั้น แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงประกอบการร้องใหม่อีกครั้งจนสามารถตีได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

- ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่ง 6 กลุ่มๆละ 5-6 คน โดยให้แต่ละกลุ่มฝึกซ้อมปฏิบัติการจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงภายในกลุ่ม โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ เป็นเวลา 30 นาที

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

6.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มแก้ไขการตีโทนประกอบการร้องตามที่เพื่อนประเมินจนครบทุกกลุ่ม

6.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงเข้ากับเนื้อเพลงรำโทนของดีโคราชที่เรียนมาแล้วพร้อมกัน

ขั้นที่ 7 ขั้นคิดริเริ่ม

7.1 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มช่วยกันอภิปรายจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงในการตีโทนรำโทนของดีโคราชในแต่ละท่วงเพลง

7.2 ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงรำโทนของดีโคราชโดยสลับกันร้องและตีโทนของดีโคราชทั้ง 7 เพลง

5. สื่อ/อุปกรณ์

- วีดีทัศน์
- ใบความรู้
- แบบประเมินทักษะการตีโทน

6. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสังข์ทอง ตึกปฏิบัติการนาฏศิลป์

7. การวัดและประเมินผลกิจกรรมฝึกรวม

วัดโดย ผู้เข้ารับการอบรมสอบการตีจังหวะหน้าทับโทนและทำนองเพลงเป็นกลุ่ม
ประเมินผลโดย ประเมินการตีโทนประกอบทำนองโทนเป็นกลุ่ม

แบบประเมินการตีโทนรำโทนของดีโคราช
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช เรื่อง บรรเลงเพลงโทน

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	การตีโทนรำโทนของดีโคราช																				รวม 20 คะแนน			
		ลักษณะและ วิธีการตีโทน					ตีโทนประกอบ จังหวะ					การแบ่งวรรค ตอนการตีโทน					ความพร้อม เพรียง								
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

- คะแนน 18 – 20 ระดับคุณภาพ 5 ดีเยี่ยม
- คะแนน 14 – 17 ระดับคุณภาพ 4 ดีมาก
- คะแนน 10 – 13 ระดับคุณภาพ 3 ดี
- คะแนน 6 – 9 ระดับคุณภาพ 2 พอใช้
- คะแนน 1 – 5 ระดับคุณภาพ 1 ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นายพงศธร กัณหา)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบเมินการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

รายการประเมิน	การตีโทนรำโทนของดีโคราช				
	5	4	3	2	1
ลักษณะและวิธีการตีโทน	ลักษณะและวิธีการตีโทนถูกต้องครบถ้วน	ลักษณะและวิธีการตีโทน. ผิด 1-2 ช่วง	ลักษณะและวิธีการตีโทน ผิด 3-4 ช่วง	ลักษณะและวิธีการตีโทน ผิด 5-6 ช่วง	ลักษณะและวิธีการตีโทน ผิดมากกว่า 7 ช่วงขึ้นไป
ตีโทนประกอบจังหวะ	ตีโทนประกอบจังหวะหน้าทับ โทนคราชได้ถูกต้องครบถ้วน	ตีโทนประกอบจังหวะหน้าทับ โทนคราชผิด 1-2 จังหวะ	ตีโทนประกอบจังหวะหน้าทับ โทนคราชผิด 3-4 จังหวะ	ตีโทนประกอบจังหวะหน้าทับ โทนคราชผิด 5-6 จังหวะ	ตีโทนประกอบจังหวะหน้าทับ โทนคราชผิดมากกว่า 7 จังหวะขึ้นไป
การแบ่งวรรคตอนการตีโทน	การแบ่งวรรคตอนการตีโทนสมบูรณ์	การแบ่งวรรคตอนการตีโทน ผิด 1-2 ช่วง	การแบ่งวรรคตอนการตีโทน ผิด 3-4 ช่วง	การแบ่งวรรคตอนการตีโทน ผิด 5-6 ช่วง	การแบ่งวรรคตอนการตีโทน ผิดมากกว่า 7 ช่วงขึ้นไป
ความพร้อมเพรียง	มีความพร้อมเพียงในการตีโทนทั้ง 7 เพลง	ขาดความพร้อมเพียงในการตีโทน 1 เพลง	ขาดความพร้อมเพียงในการตีโทน 2 เพลง	ขาดความพร้อมเพียงในการตีโทน 3 เพลง	ขาดความพร้อมเพียงในการตีโทน 4 เพลงขึ้นไป

หมายเหตุ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้ที่ 3 เรื่องบรรเลงเพลงโทน

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง



ภาพที่ 37 วงรำโทน

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

การแสดงชุดรำโทนของดีโคราชมีเครื่องดนตรีหลักคือโทน โดยใช้โทนตั้งแต่ 2 ลูกขึ้นไป ลักษณะของโทนโคราช เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ทำด้วยดินเหนียวขึ้นรูปโทนแล้วเผา หน้าโทนจะนิยมฉิ่งด้วยหนังงูหรือหนังตะกวด วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงชุดรำโทนของดีโคราช เป็นวงรำโทนประกอบด้วยโทนโคราช 2 ใบ กรับ ฉิ่ง และฉาบเล็ก

จังหวะหน้าทับโทนรำโทนของดีโคราช

จังหวะหน้าทับโทนรำโทนของดีโคราช มีอยู่ 3 จังหวะ ได้แก่

- | | |
|-------------------------|--|
| จังหวะที่ 1 รำโทน | ปะ โทน โทน ปะ โทน โทน ใช้ประกอบเพลง เพลงโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า และเพลงผ้าไหมดี |
| จังหวะที่ 2 เดินหรัย | โทน ปะ โทน ปะ โทน โทน ใช้ประกอบเพลงตามจังหวะท่าเดินก่อนเข้า เพลงเมืองหญิงกล้าและปรับเป็นจังหวะที่ 1 รำโทนตามเดิม |
| จังหวะที่ 3 กระทับเท้า | จง จง ครีม ครีม ใช้ประกอบเพลง เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน และเพลงดินด่านเกวียน |
| จังหวะที่ 4 ปีกินยกไหล่ | ปะ โทน ปะ โทน ปะ โทน ปะ ใช้ประกอบเพลง เพลงลา |

จังหวะหน้าทับโธนและทำนองเพลงรำโธนของดีโคราช

จังหวะที่ 1 รำโธน ใช้ประกอบเพลง เพลงโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า และเพลงผ้าไหมดี

- - - ป	- ท - ท	- - - ป	- ท - ท	- - - ป	- ท - ท	- - - ป	- ท - ท
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

หมายเหตุ ป (ปี่) ท (โธน)

จังหวะที่ 2 เดินหรัย ใช้ประกอบเพลงตามจังหวะทำเดินก่อนเข้า เพลงเมืองหญิงกล้าและปรับเป็น
จังหวะที่ 1 รำโธนตามเดิม

- ท - ป	- ท - ป	- ท - ท	- ท - ป	- ท - ป	- ท - ท	- ท - ป	ท ท ท ท
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

หมายเหตุ ท (โธน) ป (ปี่)

จังหวะที่ 3 กระทบเท้า ใช้ประกอบเพลง เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน และเพลงดินด่านเกวียน

- จ - จ	- ค - ค	- จ - จ	- ค - ค	- จ - จ	- ค - ค	- จ - จ	- ค - ค
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

หมายเหตุ จ (จิง) ค (ครีမ်)

จังหวะที่ 4 ปี่กินยักไหล่ ใช้ประกอบเพลง เพลงลา

- - - ป	- ท - ป	- ท - ป	- ท - ป	- - - ป	- ท - ป	- ท - ป	- ท - ป
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

หมายเหตุ ป (ปี่) ท (โธน)

แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 4

โครงการฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช

ภาคเรียนที่ 2/2565

เวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช

กิจกรรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลง

เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

ผู้สอน นายพงศธร กัณหา

วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1. สาระสำคัญ

การละเล่นรำโทนของดีโคราชมียุคสมัยเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครตั้งแต่บทร้องที่มีบทเชิญชวน บทหยอกล้อ บทเกี่ยวพาราสี บทล่ำลา หรือการจากลา ส่วนจังหวะทำนองการตีโทนก็จะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร มีจังหวะเฉพาะของแต่ละเพลง ตลอดจนท่าที่สวยงามสอดคล้องกับบทร้องลำทำนองโทน โดยมีการรำเคลื่อนที่แบบทวนเข็มนาฬิกา บทเพลงนั้นเป็นเพลงสั้นๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเมืองของชาวโคราชเป็นที่สำคัญ คือบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท่านท้าวสุรนารี และบทเพลงในการเกี่ยวพาราสี เพลงแก้มและต่อว่ากัน การรำจะจบด้วยเพลงลา บทเพลงที่ใช้ร้องประกอบการรำโทนของดีโคราชมี่ทั้ง 7 เพลง ประกอบด้วย เพลงโคราชร้าง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียน และเพลงลา โดยมีลักษณะท่ารำที่ประกอบการรำโทน จะเป็นท่ารำดั้งเดิมที่เป็นท่าทางธรรมชาติกระบวนท่ารำฝ่ายชายเป็นการรำที่เกี่ยวสาวหรือต้อนสาว ฝ่ายหญิงจะทำท่าปกป้องหรือหลบหลีก

2. สาระการจัดกิจกรรมอบรม

ความรู้

- หลักและวิธีการปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงรำโทนของดีโคราช

ทักษะ

- ปฏิบัติการทำรำประกอบเพลงรำโทนของดีโคราช

3. จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายหลักและวิธีการปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงรำโทนของดีโคราชได้
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงรำโทนของดีโคราชได้

4. กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

- ครูแจ้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบเนื้อหาที่จะเรียนรู้ในกิจกรรมฝึกอบรม เรื่องการปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราช และเปิดวีดิทัศน์รำโทนของดีโคราชเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเตรียมพร้อมก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมความพร้อม

- ครูทบทวนความรู้ผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับทักษะการตีโทนประกอบการร้องเพลงรำโทนของดีโคราชที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้กิจกรรมฝึกอบรมในช่วงที่ผ่านมา

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม

- ครูแบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มๆละ 8 คน ครูอธิบายและสาธิตลักษณะทำรำเพลงรำโทนของดีโคราชแล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำ

4.1 ครูอธิบายและสาธิตการปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราช โดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมย่อท่าตามจังหวะเพลงรำโทนของดีโคราช แล้วปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราชตามที่ละเพลงเริ่มจากโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียน และเพลงลาตามลำดับ

4.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมทำรำเพลงรำโทนของดีโคราชที่ละเพลงจนครบทุกเพลง โดยใช้เวลาในกาฝึกซ้อมทำรำ 30 นาที

4.3 ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มออกมาปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราชที่ละเพลงแล้วให้เพื่อนในกลุ่มที่เหลือช่วยกันแสดงความคิดเห็นการปฏิบัติทำรำของเพื่อน และครูแนะนำให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มปฏิบัติทำรำให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

5.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มปฏิบัติทำรำ เพลงรำโทนของดีโคราช ตามที่ครูได้สอนและให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติทำรำพร้อมกับรำประกอบจังหวะทำนองโทนและเนื้อร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

5.2 ครูให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์การปฏิบัติทำรำของสมาชิกในกลุ่มว่ามีจุดเด่น จุดด้อยในการปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราช

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

6.1 ครูให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันปรับปรุงแก้ไขจุดด้อยในการปฏิบัติทำรำเพลงรำโทนของดีโคราช แล้วนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

6.2 ครูให้แต่ละกลุ่มฝึกซ้อมปฏิบัติทำรำพร้อมกับรำประกอบจังหวะทำนองโทนและเนื้อร้องเพลงรำโทนของดีโคราช ภายในกลุ่มด้วยตัวเอง โดยครูคอยตรวจสอบและให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 7 ขั้นคิดริเริ่ม

7.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมช่วยกันอธิบายหลักและวิธีการปฏิบัติทำรำรำโทนของดีโคราช

7.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างจุดเด่นการแสดงรำโทนของดีโคราช

7.3 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มสลับกันปฏิบัติทำรำประกอบจังหวะทำนองโทนและเนื้อร้องเพลงรำโทนของดีโคราชจนครบทุกกลุ่ม

5. สื่อ/อุปกรณ์

- วีดีทัศน์
- แบบแผนประทักษะปฏิบัติทำรำ

6. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสังข์ทอง ตึกปฏิบัติการนาฏศิลป์

7. การวัดและประเมินผลกิจกรรมฝึกอบรม

วัดโดย ผู้เข้ารับการอบรมสอบการปฏิบัติทำรำ

ประเมินผลโดย จากแบบประเมินการปฏิบัติทำรำ

แบบประเมินการปฏิบัติทำรำ รำโทนของดีโคราช
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช เรื่อง ฟ้อนรำทำท่าเพลง

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	การปฏิบัติทำรำ รำโทนของดีโคราช																				รวม 20 คะแนน			
		ท่ารำ					สื่ออารมณ์และ ความรู้สึก					จังหวะ					ปฏิบัติทำรำ สอดคล้อง ความสัมพันธ์คู่ กัน								
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

- คะแนน 18 – 20 ระดับคุณภาพ 5 ดีเยี่ยม
- คะแนน 14 – 17 ระดับคุณภาพ 4 ดีมาก
- คะแนน 10 – 13 ระดับคุณภาพ 3 ดี
- คะแนน 6 – 9 ระดับคุณภาพ 2 พอใช้
- คะแนน 1 – 5 ระดับคุณภาพ 1 ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(นายพงศธร กัณหา)

เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติทำรำ รำโทนของดีโคราช

รายการประเมิน	การปฏิบัติทำรำ รำโทนของดีโคราช				
	5	4	3	2	1
ทำรำ	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องทั้ง 7 เพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 1 เพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 2 เพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 3 เพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 4 เพลงขึ้นไป
สื่ออารมณ์และความรู้สึก	สื่ออารมณ์และความรู้สึกชัดเจน สอดคล้องตามเนื้อร้องและทำนองเพลง	สื่ออารมณ์และความรู้สึกผิด 1-2 ช่วง	สื่ออารมณ์และความรู้สึกผิด 3-4 ช่วง	สื่ออารมณ์และความรู้สึกผิด 5-6 ช่วง	สื่ออารมณ์และความรู้สึกผิด 7 ช่วงขึ้นไป
จังหวะ	ปฏิบัติจังหวะ สอดคล้องตามเนื้อร้องและทำนองเพลงทั้ง 7 เพลง	ปฏิบัติจังหวะผิด 1 เพลง	ปฏิบัติจังหวะผิด 2 เพลง	ปฏิบัติจังหวะผิด 3 เพลง	ปฏิบัติจังหวะผิด 4 เพลงขึ้นไป
ปฏิบัติทำรำ สอดคล้อง ความสัมพันธ์ คู่กัน	มีความสัมพันธ์คู่ทุกเพลง	ขาดความสัมพันธ์คู่ 1 เพลง	ขาดความสัมพันธ์คู่ 2 เพลง	ขาดความสัมพันธ์คู่ 3 เพลง	ขาดความสัมพันธ์คู่ 4 เพลงขึ้นไป

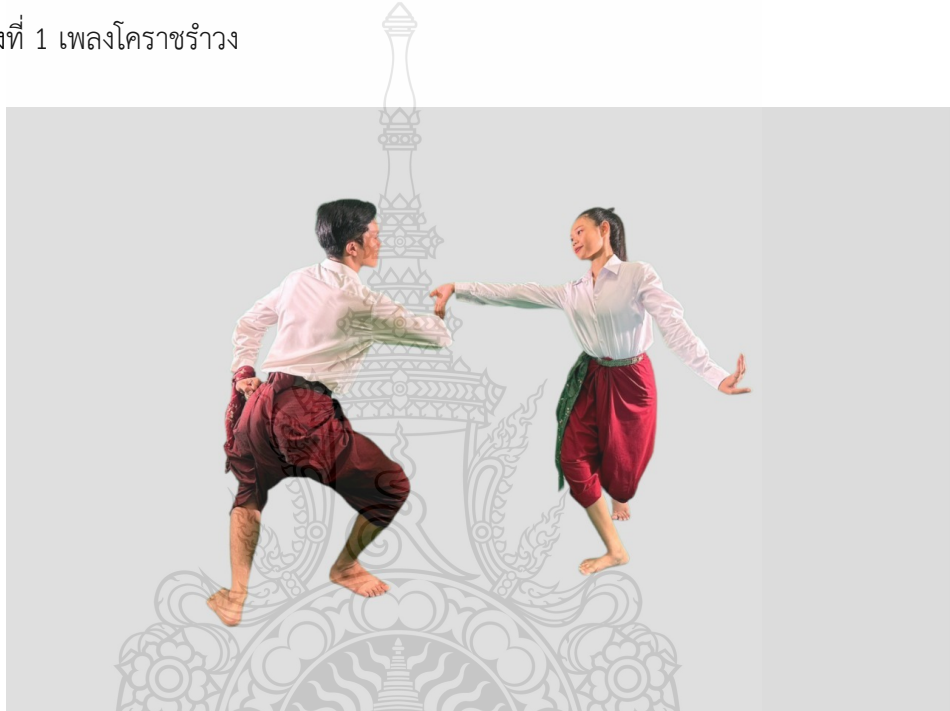
หมายเหตุ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้ที่ 4 เรื่องฟ้อนรำทำท่าเพลง

ท่ารำรำโทนของดีโคราช

รำโทนของดีโคราชมีการตีบทโดยใช้ท่าทางธรรมชาติประกอบคำร้องในแต่ละเพลงซึ่งมีทั้งหมด 7 เพลงตามตัวอย่างดังนี้

เพลงที่ 1 เพลงโคราชรำวง



ภาพที่ 38 ท่ารำในคำร้องที่ว่าเดินออกมาโค้ง

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 39 ทำรำในคำร้องที่ว่าขอเชิญรำวง
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 2 เมืองหญิงกล้า



ภาพที่ 40 ทำไหว้ในคำร้องที่ว่าท่านท้าวสุนนารี
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 41 ทำรำในคำร้องที่ว่าเป็นศักดิ์ศรี
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 42 ทำรำในคำร้องที่ว่าไม่เคยคิดเกรง
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 3 เพลงผ้าไหมดี



ภาพที่ 43 ทำรำในคำร้องที่ว่าผ้าไหม

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 44 ทำรำในคำร้องที่ว่าหมั่นคนงาม

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 45 ทำรำในคำร้องที่ว่าคู่สมส่วน
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 4 เพลงหมีโคราช



ภาพที่ 46 รำในคำร้องที่ว่าผัดหมี
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 47 ทำซี้ในคำร้องที่ว่าอำเภอกระโทกโชคชัย

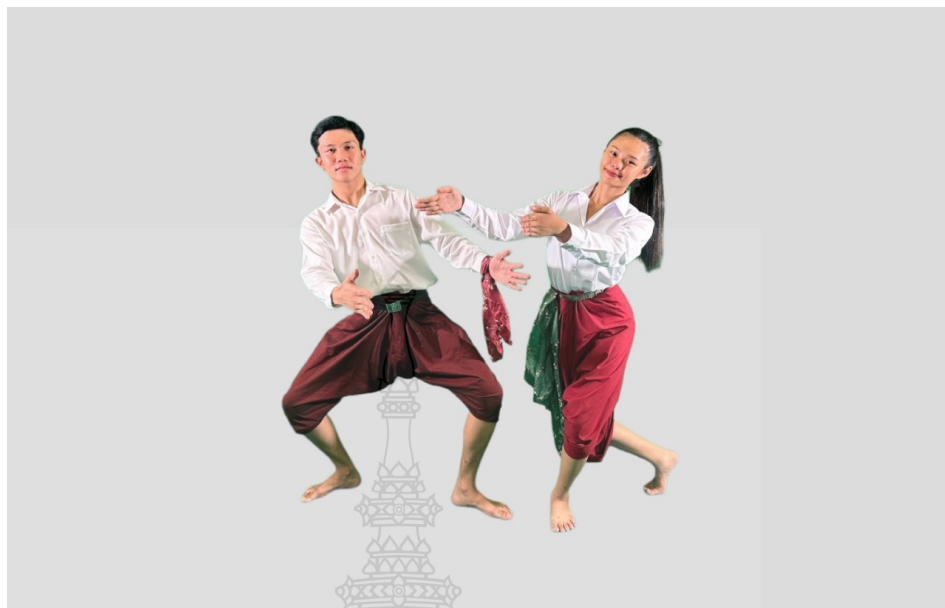
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 48 ทำซี้คำร้องที่ว่าอำเภอปักธงชัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 5 เพลงปราสาทหิน



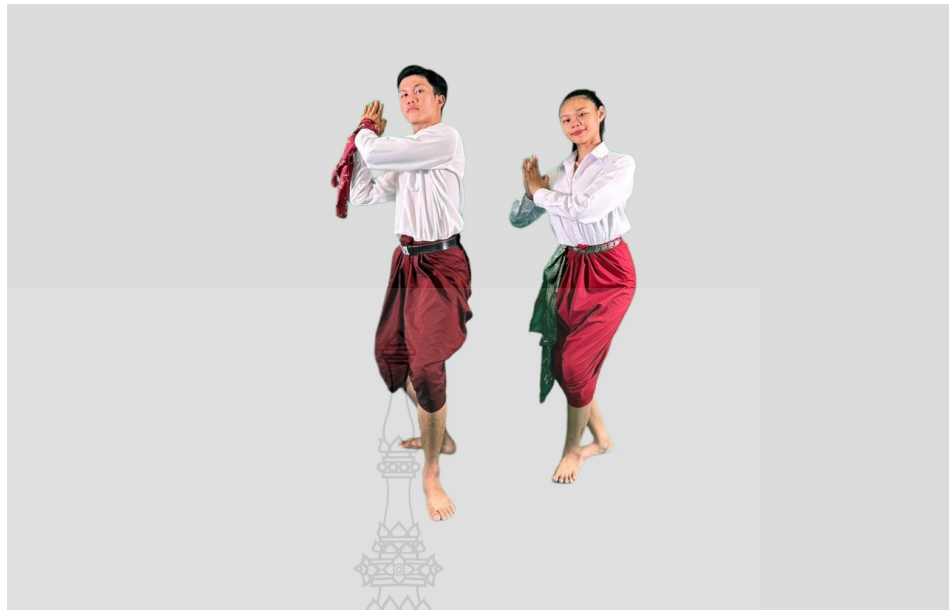
ภาพที่ 49 ทำรำในคำร้องที่ว่าซ้อนเทินก้อนหิน

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 50 ทำรำในคำร้องที่ว่าสลักลวดลายหิน

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 51 ท่าไหว้ในคำร้องที่ว่าปูทวดย่าทวด
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 6 เพลงดินด่านเกวียน



ภาพที่ 52 ท่ารำในคำร้องที่ว่าด่านเกวียน
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 53 ทำรำในคำร้องที่ว่าพระมอน
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 54 ทำลมพัดพร้าวในคำร้องที่ว่าฝรั่งมังค่า
ที่มา : ผู้วิจัย (2565)

เพลงที่ 7 เพลงลา



ภาพที่ 55 ทำท่าในคำร้องที่ว่าลาแล้ว

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 56 ทำท่าในคำร้องที่ว่างามยิ่งกว่าใคร

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



ภาพที่ 57 ทำรักในคำร้องที่ว่าพี่รักน้องจริงๆ

ที่มา : ผู้วิจัย (2565)



แผนกิจกรรมการฝึกอบรมที่ 5

โครงการฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช ภาคเรียนที่ 2/2565 เวลา 12 ชั่วโมง
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช กิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์รำโทนของดีโคราช เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
ผู้สอน นายพงศธร กัณหา วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1. สาระสำคัญ

การอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช มีวิธีการอนุรักษ์ คือ การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในการแสดงรำโทนของดีโคราชเข้าสู่ชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา ในรูปแบบจัดกิจกรรมฝึกอบรมรำโทนของดีโคราช ในด้านความรู้ คือ ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำโทนของดีโคราช ในด้านทักษะปฏิบัติ คือ การร้อง การตีโทน และการปฏิบัติท่ารำโทนของดีโคราช และการเผยแพร่การแสดงสู่ชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายโดยเน้นการอนุรักษ์และสืบสานการแสดงรำโทนของดีโคราชให้แก่เยาวชนรุ่นหลังสืบไป

2. สาระการจัดกิจกรรมอบรม

ความรู้

- การอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช
- หลักและวิธีการนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช

ทักษะ

- นำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช

เจตคติ

- คุณค่าการแสดงรำโทนของดีโคราช

3. จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายแนวทางการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราชได้
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอธิบายหลักและวิธีการนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราชได้
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอภิปรายคุณค่าการแสดงรำโทนของดีโคราชได้

4. กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้

- ครูแจ้งผู้เข้ารับการอบรมว่าในช่วงนี้ เป็นการนำเสนอการแสดงและอภิปรายแนวทางการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมความพร้อม

- ครูทบทวนความรู้และทักษะรำโทนของดีโคราช ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้กิจกรรมฝึกอบรมในช่วงที่ผ่านมา

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม

3.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนลักษณะและรูปแบบการแสดงเพลงรำโทนของดีโคราชแล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันภายในกลุ่มในเรื่องการนำเสนอการแสดงเพลงรำโทนของดีโคราช

3.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งเป็น 7 กลุ่มๆละ 6 คนแล้วส่งตัวแทนออกมจับฉลากเพลงรำโทนของดีโคราช

ขั้นที่ 4 ขั้นการลงมือกระทำ

- ให้ผู้เข้ารับการอบรมดำเนินกิจกรรมตามใบงานที่ 1 โดยใช้เวลา 15 นาที ครูให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ

5.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมการแสดงเพลงรำโทนของดีโคราช ตามที่จับฉลากได้ครูคอยให้คำแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข

5.2 ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปรายการอนุรักษ์เพลงรำโทนของดีโคราช

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้

6.1 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปผลการอภิปรายการอนุรักษ์เพลงรำโทนของดีโคราชแล้วเตรียมนำเสนอ

6.2 ครูให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มแต่งกายและเตรียมนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราชเรียงลำดับตั้งแต่เพลงโคราชรำวง เพลงเมืองหญิงกล้า เพลงผ้าไหมดี เพลงหมี่โคราช เพลงปราสาทหิน เพลงดินด่านเกวียนและเพลงลา ตามเพลงที่จับฉลากได้ ให้เวลาเตรียมนำเสนอการแสดง 30 นาที

ขั้นที่ 7 ขั้นคิดริเริ่ม

7.1 ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 1 ในเรื่อง หลักและวิธีการนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช นำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราชที่ละกลุ่มต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบเพลงทุกกลุ่ม

7.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกกลุ่มช่วยกันสรุปอภิปราย เรื่อง การอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช

5. สื่อ/อุปกรณ์

- ใบงานที่ 1

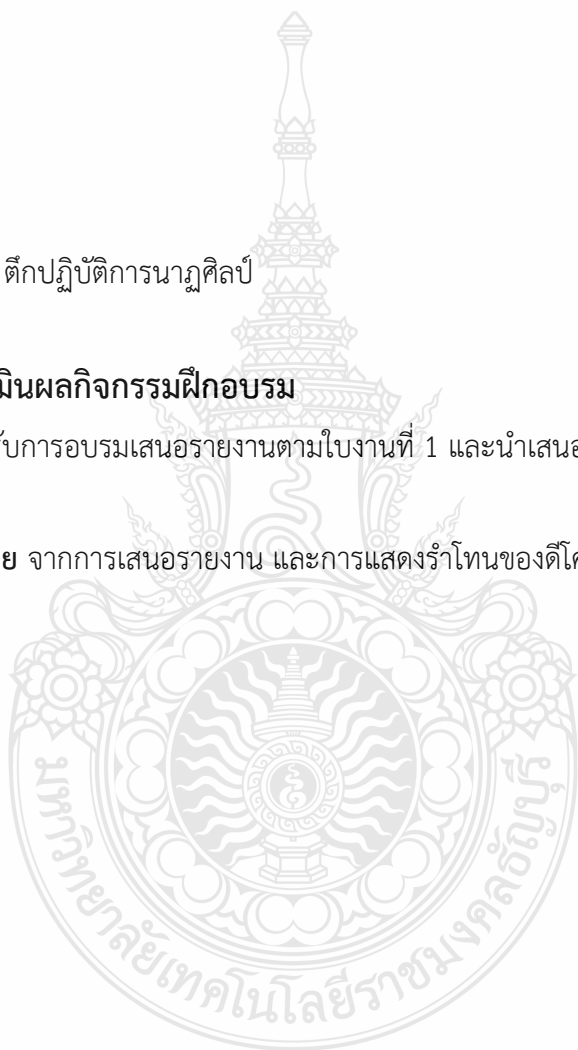
6. แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสังข์ทอง ตึกปฏิบัติการณ์นาฏศิลป์

7. การวัดและประเมินผลกิจกรรมฝึกอบรม

วัดโดย ผู้เข้ารับการอบรมเสนอรายงานตามใบงานที่ 1 และนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราชที่ละกลุ่ม

ประเมินผลโดย จากการเสนอรายงาน และการแสดงรำโทนของดีโคราช



ใบงานที่ 1

หน่วยที่ 1 กิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์รำโทน

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่มๆละ 6 คน แล้วดำเนินการโดยใช้เวลา 15 นาทีในหัวข้อต่อไป (20 คะแนน)

1. เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
2. ส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเพลงรำโทนของดีโคราช
3. ร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราช
4. ฝึกซ้อมการแสดงรำโทนของดีโคราชตามเพลงที่จับฉลากได้
5. ร่วมกันระดมความคิดในเรื่องการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช
6. นำเสนอรายงานเรื่องการอนุรักษ์และการแสดงรำโทนของดีโคราชเรียงลำดับตามรูปแบบการแสดงรำโทนของดีโคราชตามเพลงที่จับฉลากได้
7. ร่วมกันสรุปการอภิปรายการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช



แบบประเมินการนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช
หน่วยที่ 1 รำโทนโคราช เรื่อง อนุรักษ์รำโทน

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	การนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช																				รวม 20 คะแนน		
		ท่ารำ					จังหวะ					การแต่งกาย					ความพร้อม เพียง							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

- คะแนน 18 – 20 ระดับคุณภาพ 5 ดีเยี่ยม
- คะแนน 14 – 17 ระดับคุณภาพ 4 ดีมาก
- คะแนน 10 – 13 ระดับคุณภาพ 3 ดี
- คะแนน 6 – 9 ระดับคุณภาพ 2 พอใช้
- คะแนน 1 – 5 ระดับคุณภาพ 1 ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นายพงศธร กัณหา)

เกณฑ์การแบบประเมินการนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช

รายการประเมิน	การนำเสนอการแสดงรำโทนของดีโคราช				
	5	4	3	2	1
ทำรำ	ปฏิบัติทำรำได้อย่างถูกต้องทั้งเพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 2 ท่า	ปฏิบัติทำรำผิด 3 ท่า	ปฏิบัติทำรำผิด 4 ท่า	ปฏิบัติทำรำผิด 5 ท่าขึ้นไป
จังหวะ	ปฏิบัติทำรำจังหวะถูกต้องทั้ง 7 เพลง	ปฏิบัติทำรำผิด 1-2 จังหวะ	ปฏิบัติทำรำผิด 3-4 จังหวะ	ปฏิบัติทำรำผิด 5-6 จังหวะ	ปฏิบัติทำรำผิด 7 จังหวะขึ้นไป
การแต่งกาย	การแต่งกายและเครื่องประดับถูกต้องเหมาะสม	การแต่งกายและเครื่องประดับไม่ถูกต้อง 1-2 จุด	การแต่งกายและเครื่องประดับไม่ถูกต้อง 3-4 จุด	การแต่งกายและเครื่องประดับไม่ถูกต้อง 5-6 จุด	การแต่งกายและเครื่องประดับไม่ถูกต้อง 7 จุดขึ้นไป
ความพร้อมเพรียง	มีความพร้อมเพรียงตลอดการแสดง	ไม่มีความพร้อมเพรียง 1 ครั้ง	ไม่มีความพร้อมเพรียง 2 ครั้ง	ไม่มีความพร้อมเพรียง 3 ครั้ง	ไม่มีความพร้อมเพรียง 4 ครั้ง

หมายเหตุ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์



แบบประเมินการนำเสนอการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช

กลุ่ม ที่	ชื่อ - นามสกุล	ความถูกต้องของ เนื้อหา		การนำเสนอ ข้อมูล		การตอบคำถาม		สรุป	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์ประเมินการนำเสนอการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช

รายการประเมิน	การนำเสนอการอนุรักษ์รำโทนของดีโคราช			
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	สรุป	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหามีความถูกต้อง	เนื้อหาคลาดเคลื่อน ไปจากข้อเท็จจริงที่ ปรากฏ 1-3 ส่วน		
การนำเสนอข้อมูล	ข้อมูลเกี่ยวกับอนุรักษ์ และสืบทอดครบถ้วน	ขาดข้อมูล 1-3 ส่วน		
การตอบคำถาม	ตอบคำถามได้ทุกข้อ	ตอบคำถามผิด 1-3 ข้อ		

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน 2 ข้อจึงถือว่าผ่าน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายพงศธร กัณหา
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 20 เดือนพฤษภาคม 2536
การศึกษา	ปริญญาตรี ศษ.บ. (ศึกษาศาสตร์บัณฑิต) คณะศิลปศึกษา สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ปริญญาโท ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏศิลป์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประวัติการทำงาน	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ 2561 – ปัจจุบัน
อีเมล	mos_1993mos_1993@hotmail.com

